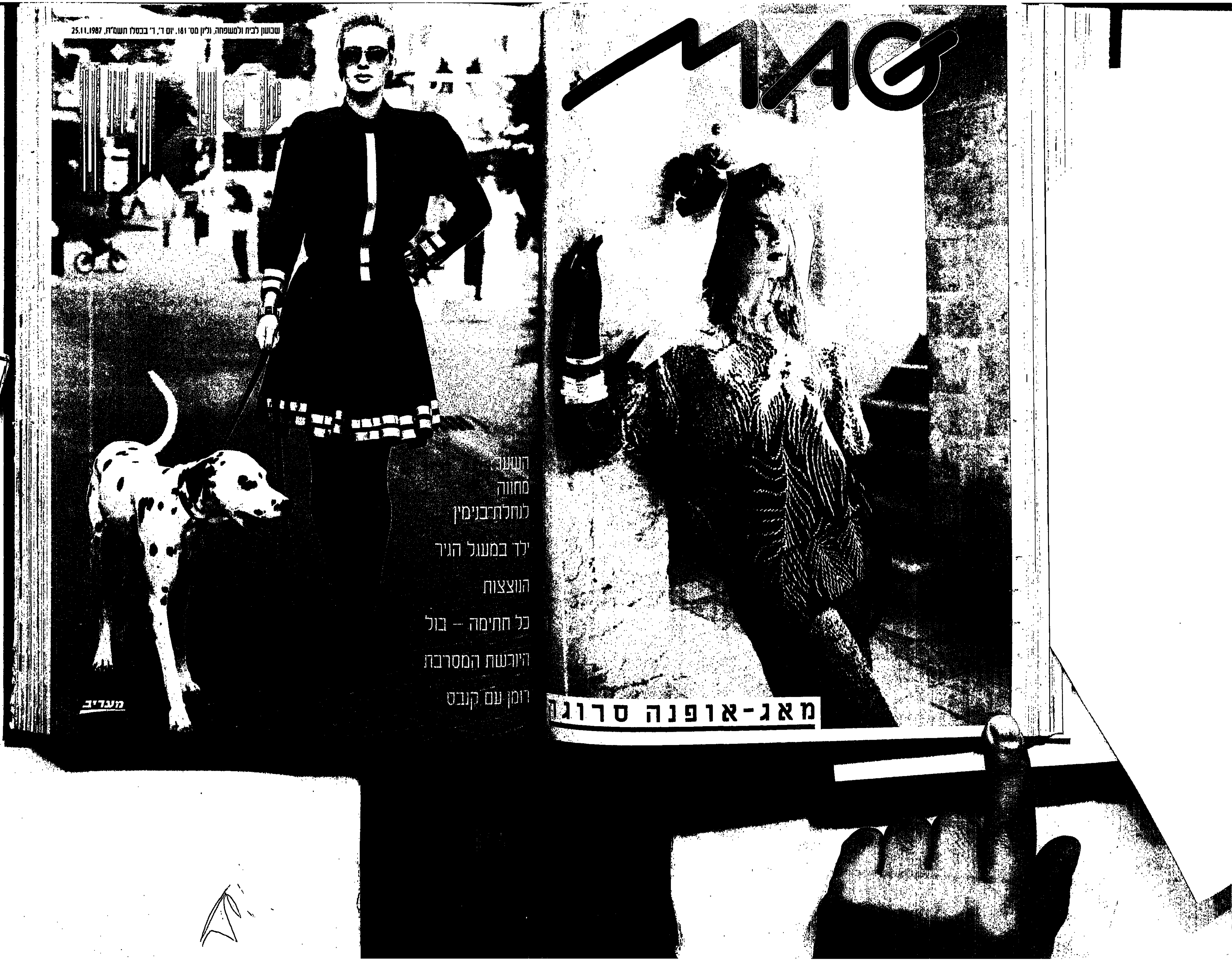

שבועון לבית ולמשפחה, גליון מס' 181, יום ד', ד' בכסלו תשמ"ח, 25.11.1987
MAG
השעה
מחווה
לנחלת בנימין
ילד במעגל הגיר
הוצצות
כל חתימה — בול
היורשת המסרבת
רומן עם קנבס
מעריב
מאג-אופנה סרוגה

הזמנה

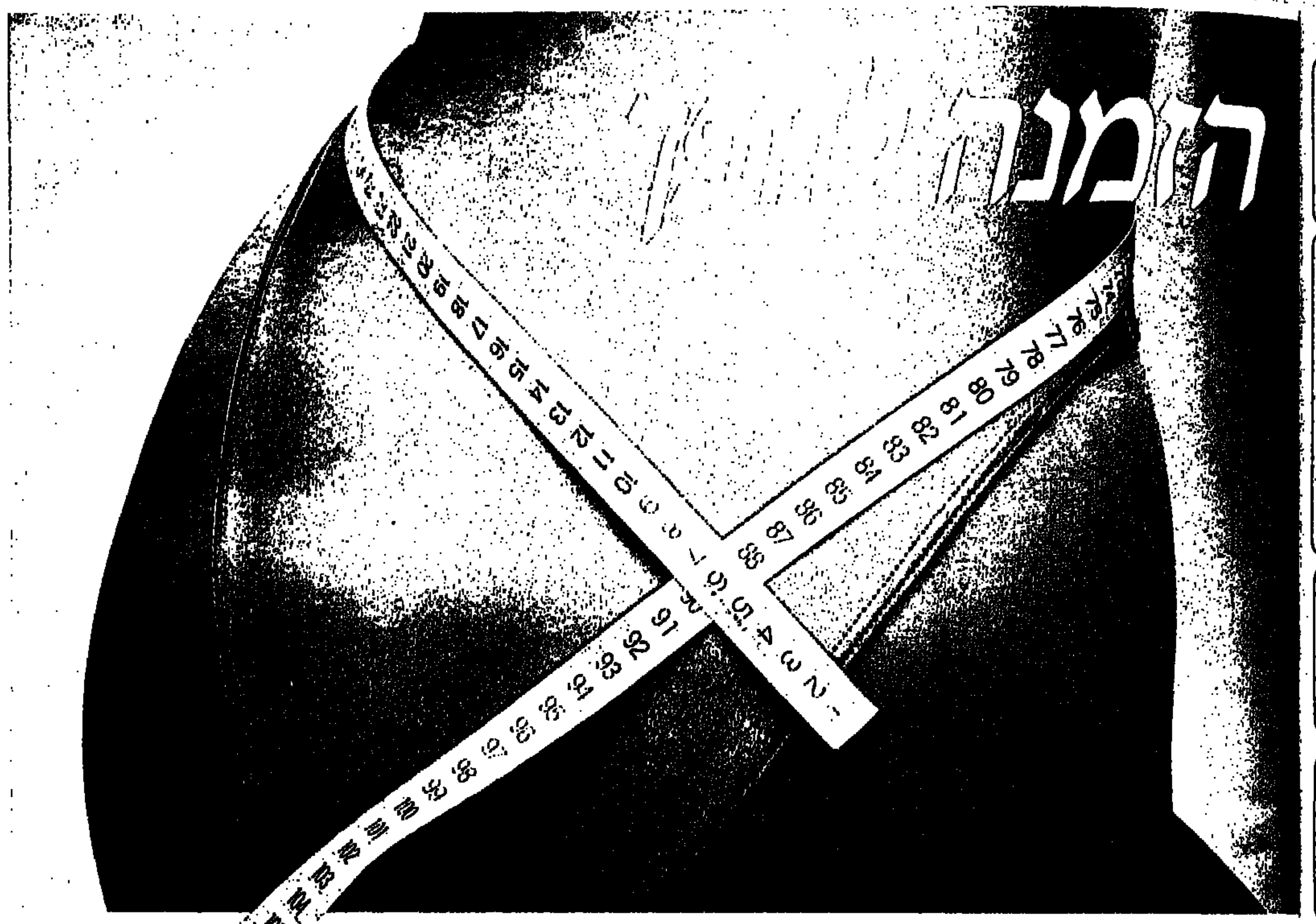

מרזי מורית מזמינה אותך לעשות שינוי מהפכני בגופך ובחייך.
לראשונה בישראל עומד לרשותך מרכז מהגדולים בעולם המבטיח לך חיטוב הגוף, הפחתה במשקל, הצרת החיקפים, המסת השומנים, איזון השרירים וטיפוח העור - בהתאמה אישית ובפיקוח רפואי.
400 מ"ר של אווירה רגועה, מיכשור משוכלל וצוותי מומחים.
הפיתרון המושלם המבטיח לך הצלחה עם תוצאות - כבר מהביקור הראשון!

ועוד בריאות

לרשותך - סאונה פינית, פעילות אירובית, שחיה חופשית בלובי, שיזוף סולרי, לוקרים פרטיים, מקלחות, מגבות ומייבשי שיער.

חריה מהפכנית - עם תוצאות מדהימות

תכנית החרזיה של מרזי מורית הפכה לשם דבר בארץ ובארה"ב במשך 10 שנות הפעלתה. התאמה המיוחדת לנתוניך, הפיקוח הרפואי הצמוד, תוכנית התזונה המשלבת כוסות ומשקה שווייצרי וצוות היעוץ - מבטיחים לך את ההצלחה: בכל 10 ימים ירידה גופך 3-10 ק"ג, בקלי קלות.

חיטוב והתעמלות - ללא מאמץ

ללא עייפות, ללא מאמץ הלב, אתה נח. השרירים עובדים והחיקפים יורדים! שיטת 8 מכשירי החיטוב הבלעדיים של מרכז מרזי מורית, המותאמים לתכונותיך ולמידות ההיקפים והשומנים שלך - מומלצת כיום על ידי בכירי הרופאים בעולם.

המסת השומנים והצלוליט - בשיטה ממוחשבת

תכנית המסת השומנים שלך משלבת איבחון סוגי השומנים, מערכת מכשירים ממוחשבת להחדרת התכשירים וניקוז השומנים החוצה, סידרת תכשירי ANTI-CELLI SYSTEM עם צוות מומחים צמוד.

לעצור את הזמן!

שילוב מדוייק של מערכת מיכשור ממוחשבת וסידרת התכשירים NUOVAPELLE מביא לך תכנית ייחודית להזנה ועצירת הקמטים עם השלמת מינרלים וויטמינים לעור הפנים והגוף.

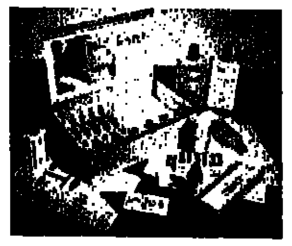

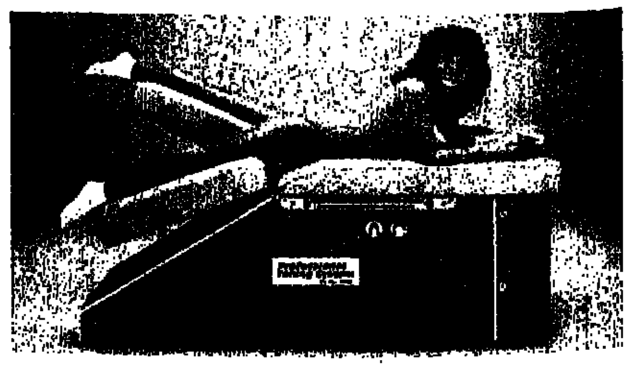

- לגברים ונשים - בימים נפרדים
- לירושלים וחזרה - על חשבון מרזי מורית - בכל טיפול

בוא לראות איך תיראה.
צלצל לקבלת חומר הסבר, לתאום פגישה ולביקור חינם.

מרכז מרזי מורית

המרכז לאיזון גופני - בפיקוח רפואי.

גופך יגיד לך תודה.

רח' המלך ג'ורג' 37, ירושלים, טל' 225512, 02-241476/7. שעות פתיחה: 08.00-2200.

עיצוב מערכת מורית

פאטאייה — המסעדה [illegible] היחידה בארץ!

עברנו למשכננו החדש

ברח' יורדי הסירה 1, תל־אביב (ע"י נמל תל־אביב הישן). טל. 441438

בין השעות 16.00–12.30 ארוחות עיסקיות ◻ 5 מנות במחיר של 17 ש"ח ◻ אפשרות ל־TAKE AWAY.

שרות לארועים פרטיים (עד 50 איש) לצורך קבלת מידע, עומדת סאלי לרשותכם.

עכשיו גם בצהרים
03-249144

לסאלי והגן

המשך שיגשוג והצלחה

מאחלים:
רשת מסעדות תן־לי־צ'או
תל־אביב: רח' יורדי הסירה 3
רעננה: רח' אחוזה 148
ירושלים: רח' רמב"ן 8

לסאלי מפאטאייה

ברכותינו הלבביות והכנות להמשך הצלחה

מאחלים:
חיים צור ושות'
שיווק בשר למפעלים ומסעדות
רח' החרושת 17, א.ת. חדש רמת השרון
טלפון 490799, 03-498402

שרותי ארגל
שווק לבתי מלון ומסעדות בע"מ
יבואנים וסיטונאים לציוד וכלים

לסאלי
עלי
והצליחי

שטח נמל תל־אביב. ת.ד. 6235 מיקוד 61061.
טלפון 544 4433 (10 קוים)

לסאלי מפאטאייה

עלי
והצליחי!

כרמל קור
יעקב לב
רח' יום טוב 15
שוק הכרמל
טלפון: 03-661350

לסאלי מפאטאייה
להמשך שיתוף פעולה פורה
שבת מאיר
יבוא ושיווק מוצרי מזון
רח' החלוצים 15, ת"א, טל. 03-824352

למסעדת פאטאייה
נרים כוס לחיים
לפתיחה מוצלחת
עודד שרון שיווק משקאות
נמל תל־אביב טלפון: 03-443068

לסאלי מפאטאייה
ברכות לבביות – עלו והצליחו
4 דייגים
המרכז לשיווק דגיים ופירות־ים
רחוב בן־יהודה 169, תל־אביב
טל. 03-5448162, 242916־03

לסאלי מפאטאייה
ברכות לבביות
לפתיחת המסעדה החדשה
מאחל: **גדי, מבחר המשקאות**
אבן־גבירול 97, ת"א, טל' 222930, 03-249341

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טלפון: 03-664194

"250 מ"ד של יופי ועיצוב ביתי"

★ **חדש באשקלון "סנטר פלוס"**
★ **המרכז לעיצוב**
★ **הכל תחת קורת גג אחת**
★ **יעוץ ועיצוב — חינם**

ביוזמתו של הרצל בנאי, בעל נסיון והשכלה בתחום הריהוט והעיצוב הביתי הגיע החידוש האחרון לאשקלון "המרכז לעיצוב ביתי". המרכז לעיצוב בית "סנטר פלוס" מורכב ממספר מחלקות: מחלקת הריהוט – מכילה מיגוון גדול של רהיטים מאיכות מעולה. המחלקה מנוהלת ע"י הרצל בנאי, מעצב ומתכנן פנים בעל נסיון עשיר. מחלקת מתנות – בה תמצאו מתנות לכל ארוע ולכל כיס. קרמיקה, זכוכית, עץ, פלסטיק ועוד.

מחלקת תאורה – בה תמצאו את החידושים האחרונים בתאורה הביתית. גופי תאורה בשלל צבעים, תאורת מטבח, חדרי שינה, חדרי ילדים.

מחלקת השטיחים – כוללת מבחר ענק של שטיחים מעבודת יד בכל הגדלים המותאמים לטעמו של הלקוח.

מחלקת וילונות ומחיצות – מחלקה זו מייצגת את מיטב החברות בארץ ובחו"ל. בהם תמצאו וילונות בד גלילה, ונציאני וטרקליני. וילונות אלה יוכלו להתאים גם למשרד ולמפעל.

מחלקת בדי הריפוד – זו היא פינת החמד של "סנטר פלוס" וכדאי לכם לבוא ולראות מה היא פינת חמד אמיתית. ב"סנטר פלוס" תקבלו יעוץ מקצועי לעיצוב וריהוט הבית – ללא תשלום.

לפני עשר שנים נפתחה באשקלון, ע"י שלמה והרצל בנאי, חנות צנועה בשם "רהיטי סנטר". היום הפכה החנות לשם דבר באשקלון.

כתובתנו:
רח' קק"ל 5,
אשקלון,
טל' 051-24451, 23733

סנטר פלוס

קונדיטוריה תופין בע"מ

אפיה ושיווק לבתי קפה עוגות באיכות

רח' קיבוץ גלויות 45,
תל־אביב,
טל' 838020

לאופנת קטי

ברכות לבביות

מאחלים: **פנזרז את ריינר**
סוכנות אתא – אשקלון
רח' הרצל פינת צה"ל, אשקלון. טל' 051-23332

גלובל צלולת פילם (1983) בע"מ

הדפסה וחיתוך צלופן, פוליפרופילן ולמינטים

הארד 9 אזור התעשייה,
רמת־החייל, טל: 03-478225

כותבים לנו

הכל על המיקרוגל

ב"סגנון" מס' 177, במדור "רופא המשפחה", התפרסמה רשימתו של ד"ר פנחס ירדן בנושא תנורי המיקרוגל.

אני משתמשת שנים רבות בתנור מיקרוגל, ולמדתי רבות בנושא זה בחו"ל. גלי המיקרו אינם חודרים לכל דבר. פעולתם שונה בחומרים שונים. מתכת אינה סופגת ואינה מעבירה קרניים אלה.

בכל מתכון לבישול ולאפיה במיקרוגל מצויינים שני זמנים: א. זמן בישול; ב. זמן מנוחה או המתנה, אשר בו המזון ממשיך להתבשל או לאפות מחוץ לתנור. למשל: בשר עוף אשר הוצא מהתנור ומידת חומו היתה 80 מ.צ., הרי שלאחר זמן המתנה של 10 דקות תהיה מידת חומו 85 מ.צ.

תמיד יש להקפיד על זמן המנוחה לאחר הבישול, גם כאשר המזון מכיל רק רכיב אחד. למשל: תפוח אדמה. אם ננסה לאכלו מיד לאחר הוצאתו מהתנור – נקבל כוויה בפה.

חיפה — שונמית עטיה גרדובניק

דעה אחרת

כלה למה נכנסת לחופה?

ברשימה עתונאית כואבת – וצודקת – נטען באחרונה על מכת ניבול־הפה השוטפת את ילדי ישראל, אפילו בגיל הרך ביותר. ביטויים, כינויים ודימויים שאין אני יכול לחזור עליהם כאן, הפכו לנחלת הכלל ואף נוצרה סביבם "אופנה". ממש נהיה ל"שיק" לנבל את הפה וכל המרבה הרי זה משובח.

בעוד שיהיה זה שטחי למדי לתאר את המצב כך, כאילו כל בתי הספר במדינה נגועים במחלת הנְבָלָה, ואילו מצידי תהיה זו השתחצנות מרגיזה לומר, כי הנה בבתי־הספר הדתיים לא קיימת תופעה זו, או שקיימת במידה פחותה – העובדה נשארת בעינה. המצב בשטח לא טוב.

האם יהיה בכך משום נחמה פורתא, אם נאמר כי הדחף לנבל את הפה קיים מאז ומתמיד וכבר בתנ"ך מצויות קללות המתובלות בביטויים "עסיסיים"? חכמי התלמוד נאבקו בתופעה על פי דרכם ופירשו פסוקים מדברי הנביאים ברוח השוללת ניבול פה מכל סוג שהוא.

הנה אנו מוצאים בתלמוד דרש, האומר כי "בעוון נבלות־פה (כך) צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות ובחורי ישראל מתים יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין, שנאמר "על כן על בחוריו לא ישמח ה' ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחם, כי כולו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה..." (ישעיהו ט',ט"ז). (מסכת שבת, ל"ג).

דוגמא קלאסית לניבול־פה, שהוא לא רק מגעיל, אלא גם מיותר ואין בו שום "אינפורמציה" חיונית – מביא האמורא חנן בר רבא, באומרו: **"הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה... אלא כל המנבל פיו, אפילו חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה, הופכין עליו לרעה..."** (שם) רש"י, בפירושו הפשטני, מסביר במקום, כי הואיל ו"הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה", הרי **"לא הוצרך לאדם לפרש למה נכנסה"** וממילא **"כל המנבל פיו..." וכו'.**

"שמירת הלשון", שהוא עניין מקודש ביהדות, אינה מצטמצמת, כמובן, להימנעות מניבול־פה בלבד. אפשר לרכל ולדבר לשון־הרע, גם תוך שימוש בביטויים פארלמטאריים ביותר (אגב, מטבע זה של "ביטויים פארלמנטאריים" נשחק עד דק על ידי אותה חברת פרלמנט איטלקיה שזיכתה אותנו באחרונה בביקורה הזואולוגי). אולם התופעה הבוטה והמגעילה ביותר בתחום זה הוא, בלי ספק, השימוש במלים וולגריות וגסות עד זרא, הנלמדות במקומותינו גם מאמצעי התקשורת הכתובים והאלקטרוניים. רק באחרונה הוקרן סרט בערוץ 2 שעורר את זעם הצופים בשל "המלים היפות" שהושמעו לאורכו ולרחבו.

מעניינת קביעת הרמב"ם, באחד מספריו, לפיה אין בעברית – אותה הוא מסווג כ"לשון הקודש" – שמות וכינויים לאברי ההולדה של האדם, וזאת בשל הצניעות שיש לנהוג בהם ובתפקודיהם. אולם העברי המודרני אינו מוטרד מכך: הוא נעזר בשפות זרות, מאלתר, ממציא – העיקר שיוכל לנבל את פיו כאוות נפשו...

החינוך ללשון נקייה צריך להתחיל בבית. ילד השומע את הוריו מדברים בלשון שאינה משופעת ביטויים גסים – יושפע מכך ויעדן את לשונו. הוא ישמע אמנם ביטויי־ביבין ברחוב, אך יידע שזה "לא בסדר". שאלה הם ביטויים שיש להימנע מהם.

בית הספר ? – כן, זה כבר סיפור אחר לגמרי. זה שייך למשרד החינוך. אבל המשרד עוסק באחרונה בחינוך מיני ובמפגשי נוער יהודי־ערבי ואין לו זמן ל"קטנות" שכאלה...

נפתלי קראוס

מאגיה, כשפים, ופולחן

אין ספק שצודק מר מרדכי חיות מקבוצת יבנה (סגנון, 21.10), ש"יהודי המניח תפילין או נוהג להמתין זמן מה בין אכילת בשר וחלב איננו עושה, ואיננו מתכוון לעשות מעשה כשפים". עם זאת – אין הדבר אומר, שטעה מר טומי לפיד בהכלילו את הפולחנים הדתיים הללו במונח הכולל "טכסים מאגיים".

אמנם, כדברי מר חיות, מילונו של אבן שושן מלמד, ש"מאגיה" היא "מעשה כשפים", אבל הרי איננו עוסקים, וגם מר טומי לפיד לא עסק, בפילפול בלשני. הכוונה ברורה: הפולחנים הדתיים הינם מגאיה מיסטית, ואין עדות טובה יותר לכך מדברי האישיות רמת המעלה של המימסד החרדי – יצחק פרץ – שבהיותו שר בממשלת ישראל האשים במות 22 ילדים באסון הרכבת את עובדת היות מזוזות בית ספרם פגומות.

היהודי המאמין, הפשוט, מבצע מבחינתו את פולחני הדת במרבית המקרים ללא הרהור, כמצוות אנשים מלומדה, ומשום כך גם ללא כוונה "לעשות מעשה כישוף". אבל בעיקרון אי אפשר להפריד בין השניים.

חולון — **אילן לוין**

עובש

תשובה למכתבה של עדנה ברקאי מחיפה בגליון 179 של "סגנון".

פתרון מעולה לעובש הוא כוחל מפוגל. קונים בחנות לחומרי בנין, מרטיבים מטלית (בלי למהול בשום דבר) ומשפשפים את העובש. זול ויעיל להפליא.

יש גם טבליות נגד עובש למקומות סגורים – מצויין.

קרית־ביאליק — **רות לייטנר**

סגנון

41,13–12
מנחם תלמי:
נחלת־בנימין, עם הראש למעלה

41,19–18
דבורה שפירא:
מה מריע את אמא?

20
מיכאלה איתן:
כל חתימה – בול

29
רפי יעקובי:
בית ספר לידידות

31–30
אביבת מין:
הוצצות

37–36
שרית פרקול:
רומן סוער עם קנבס

46
חתביבים

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בנאי

מודעות: נילה שניידר, סימה בללי
טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

טובי במדרחוב של נחלת־בנימין, תל־אביב, עם הכלב הפרטי שלה, לובשת מערכת פוטר תושפת רגליים בשחור־לבן.
("גרשון ברם").
רשימתה של יהודית חנוך, עמ' 14–15
צילום: עודד מילשטיין.

מגבות ורד'ען
חדש! מצעים יפהפיים במחירי הכרות
ועוד מציאות בחנות המפעל:
חלוקים משגעים ★ מגבות בשלל דוגמאות
חנות המפעל: פתח תקוה, אזור התעשיה ק. מטלון, מבטחים 6, 03־9223531

רגע, חושבים!

ארט בוכוואלד

אפשר גם חצי ספר

יש תדשות טובות מירידי הספרים האחרון שנערך בפרנקפורט גרמניה. שונתה שיטת צבירת הנקודות על קריאת ספרים. איגוד קוראי הספרים הבינלאומי החליט שאין עוד צורך לקרוא ספר מראשיתו ועד סופו כדי לקבל עבורו נקודות.

גראנט פינגרליפט, שעומד בראש חטיבת הניקוד של האיגוד, סיפר לי כי צרכני ספרים יכולים עתה לזכות בניקוד גם לאחר קריאה של חצי ספר. הוא אמר, "גילינו שאמנם נמכרים יותר ספרים, אבל אנשים קוראים פחות.

צרכן הספרים דרש ניקוד על ספרים שלא גמר. אז היינו צריכים להיכנע ללחץ. מעכשיו, כל מי שיקרא 200 עמודים של רומן או ספרות אחרת, יהיה רשאי להצהיר כי קרא את כל הספר".

"כל אחד באמריקה יפיק תועלת מן הנוהל החדש", אמר.

"יש לנו מספר נהלים. למשל, חצי הספר צריך להישאר על השידה ליד המיטה שלך לפחות במשך חודש ימים וסימניה צריכה להיות מונחת בתוכו במקום שבו הפסקת לקרוא. אתה זוכה בכנוס של חמש נקודות אם הוא צובר אבק".

"יש לי ליד המיטה ספר שאת חציו קראתי בשם 'תמים מתחזה'. אם אגמור אותו פעם, האם אוכל לקבל עליו נקודות נוספות?"

"כן, אבל זה די נדיר שמישהו גומר לקרוא ספר אחרי שקרא את מחציתו".

"האם זה מעורר בעיה אצלכם?" שאלתי את פינגרליפט.

הוא ענה, "'תמים מתחזה' הוא אחד הספרים המרומים ביותר של השנה. אנשים בכל הארץ טענו שקראו אותו. אבל איננו יודעים מי באמת קרא אותו ומי לא. לכן הפעלנו את צוות החקירה שלנו כדי שנוכל להגיע אל האמת".

"האם תקבלו כהוכחה על קריאת הספר כולו, אם מישהו יוכל יספר לכם את סופו?"

"לא, כי קוראים רבים מתחילים לקרוא את הספרים מן הסוף, כדי להעמיד פנים שקראו את הספר. לדעתנו זהו מנהג מגונה ואנחנו מתכוונים לגלות כל מי שנוהג כך".

"בוב וודוורד כתב ספר על ביל קייסי. לא הצלחתי לקרוא יותר ממחציתו. האם אוכל לקבל על זה ניקוד?"

"ניתן לך תשע וחצי נקודות על קריאת 200 עמודים ועוד חמש נקודות, אם אתה מאמין למה שכתוב בהם".

"מדוע התאמץ האיגוד לשנות את שיטת הניקוד?"

"המטרה היחידה שלנו היא לעודד קנית ספרים. אחד הדברים שהמחקר שלנו הראה הוא, שאנשים רבים מהססים לקנות ספרים, כי הם חוששים שיצטרכו לקרוא אותם. עכשיו קבענו כי אינך חייב לפתוח ספר רק בגלל שקנית אותו. אנו מקווים שהחלטה זאת תהפוך את עסקי הספרים למושכים יותר".

"חבל שלא היו לכם נוהלים כאלה כשהספר של פט רוברטסון יצא לאור. הוא עדיין מונח על כוננית הטלוויזיה שלי ואלוהים יודע מתי אגיע אליו".

"יש ספרים שמוטב שישארו על כוננית הטלוויזיה".

"עוד משהו", אמרתי, "האם שיטת הניקוד היא רטרואקטיבית?"

"לא בהכרח. שיטת הניקוד החדשה שלנו מיועדת ללאה המנסים עמוד בקצב של הרגלי הקריאה של אנשים שאין להם זמן לקרוא כל ספר. כל עוד יש להם כוונה טובה, ניתן להם כל ניקוד שירצו". ■

אבי דר

התפרנית

אשתי הראשונה תפרנית. לא אחת שלחוצה בכסף אלא כזאת שתופרת. הרבה. נכון שהיא תמיד תעדיף חליפת עור של ג'ורדן או מערכת מחוייטת על ידי אוכרזון ובכל זאת, מכונת התפירה תמשיך לזמזם בלילות.

פיסות נייר הפרגמנט – ה"גיזרה", מפוזר בכל הבית. הצוואר מסתובב בתוך הלול של הילדה והכפתורים מונחים בקופסת ה"לגו". בהתחלה התיחסנו בבית לתופעה בהבנה, משהו כמו ריפוי בעיסוק. מדיטאציה בסיכות־לא סיניות אלא דיקור עצמי. כמו הסיכה שהתיישבתי עליה אמש בסלון. לא עזרו כל נסיונות השיכנוע שלה, בטענה כי זה תחביבה; אחת אוספת בובות סיניות, אחרת לומדת תולדות האמנות ושלישית מציירת – אז מה רע בתפירה?

אולי הזילזול הגברי שלנו בתחביב נשי, המבוסס על אוולת ידנו. ההכרה בעובדה, שלעולם לא נצליח להכניס רוכסן ולתפור כיס כך, שבסוף התוצר המוגמר ייראה בדיוק כמו הדגם, המונח על הדוגמנית המצולמת בשער ה"בורדה" האחרון.

יש לנו ארון מלא כלי־עבודה, מקדחות ומסורים – אך מעולם לא הוצאתי תוצר סופי, שהחל בחומר גלם ונגמר כמוצר סופי הנמכר בחנויות. וההיא, הראשונה, מסוגלת לקחת בד, להסתגר בחדר העבודה בתחילת "מבט" ולצאת לפנות בוקר עם מכנס ביד וחיוך נצחון על השפתיים. "נו, איך זה יצא?" – פצצה.

תפירה עצמית אינה מיועדת לתפרניות. נכון

שחוסכים כסף, משום שפריט בהפקה עצמית עולה כשליש ממחירו בחנות, אך בגלל זה תמיד עושים שלוש שמלות במקום אחת. כך שההוצאה נשארת קבועה. וגם צריך לקנות ארון בגדים חדש. נוסף.

בעבר, ספרי הבישול היו מוגבלים לשיחת נשים בלבד. מאז שכל זוג מקבל באמצעות קרובי משפחתו ספרי בישול נהדרים כמתנת נישואין – גם הבעלים מדפדפים ומבשלים במטבח. חוגרים את הסינר ואינם מתביישים להכריז על מטעמיהם בפני האורחים.

לגבי חוברות התפירה צריך מהפיכה ראדיקלית יותר. יש כבר הבדל בין כניסה למטבח לבין הוצאת גיזרות ותפירה גברית. אך מי שמקדיש לתחביביו – בניית מודלי מטוסים או תיכנות מחשבים, למשל – לילות ארוכים, עלול להתפס גם לחיידק התפירה.

תפירה כתחביב, מרגיע את האשה וגורם לבעל אשליה לגבי חסכוניות אשתו. אולי בגלל זה חשבתי שמגיע לאשתי הראשונה, והאחרונה, חליפת עור יקרה כמתנת סתיו. ■

אריק דוידוביץ

אתה* מדבר – כולם שותקים

מאז שאתה מכיר את עצמך, תמיד אהבת לדבר. תמיד אהבת שישמעו אותך, רק אותך. אתה בדרך־כלל גם לא מסתיר את הנאתך מעצמך כשאתה מדבר. אתה מדבר – כולם שותקים!

עוד בכיתה א', כשהמורה לימדה לכתוב "שלום כתה א'", אתה כבר התעניינת למה בעצם לא כותבים את ה, ב"ע'. בתיכון – דאגת תמיד לתקן את כל הטעויות של כל המורים, וכשאתה היית נוכח – היו להם מן הסתם הרבה. בצבא – המ"פ שלך תמיד התחרט אחרי שהוא שאל בסוף תדריך "יש שאלות?" וראה את היד שלך מורמת לעוד שאלת קיטבג.

ועכשיו אתה כאן, באוניברסיטה. לרגע לא חשבנו שניפטר ממך כל כך מהר, אבל קווינו שאולי כאן, בין מידשאות הקמפוס, נמצא מעט מן השקט המיוחל. אבל לראות אותך בכל שיעור, בכל תרגיל. בהרצאה בפסיכולוגיה – אתה תמיד שמח לשתף את הנוכחים בכמה חוויות אישיות שעברו עליך; במתמטיקה – אתה מנסה להוכיח משפט בדרך שאתה מצאת, שמתבררת כמובן כלא נכונה ביסודה; בכלכלה – אתה תופס טרמפ על קרנות־הנאמנות בשביל לדבר קצת על שערי המניות שקרסו.

בכל מקום, בכל זמן – אתה תמיד שם. אבל במיוחד אתה אוהב את ההרצאות הגדולות באודיטוריום. וזה מכוברת (הרי בסך הכל צריך להתקדם עם השנים...) ושם, מבלי שיעברו שלוש דקות מתחילת ההרצאה – אתה מתפרץ, ואם זה כשהמרצה בדיוק באמצע המשפט – מה טוב. כל הראשים מופנים אליך, כאילו נרבו מראש, וגם המרצה – שכבר שכח על מה הוא מדבר, נאלץ לשמוע אותך בחוסר־סבלנות מופגנת, וגם להשיב לך בנימוס ש"לזה עוד לא הגענו" – במקרה הטוב, ובמקרה הפחות טוב, יפטור אותך בתשובה שרמתה כרמת השאלה.

ואז, זה כבר בכלל לא משנה מה שאלת או מה היה לך להעיר. החשוב הוא שזכית בקורטוב של תשומת לב, שיענג אותך עד להודעה חדשה.

אתה מדבר – כולם שותקים.

אתה מדבר – משמע אתה קיים, וכלום לא יעזור. ■

* (או את – באותה המידה)

עוד יותר בריאות

מדור הבריאות של קופת חולים הכללית

מה ידוע לך על גופים זרים בדרכי הנשימה של ילדים?

הורים יקרים,

קיימת תופעה, חשכיחה במיוחד אצל ילדים בשנות חייהם הראשונות, והיא הישאפות חלקים של סוגי מזון מסויימים אל דרכי הנשימה, תוך כדי אכילה.

המזון אותו נוטים לשאוף הוא בעיקר מסוג "הפיצוחים" למיניהם: גרעיני חמניות, גרעיני דלעת, בוטנים, שקדים ואגוזים, גם כשהם נמצאים בעוגות, בשוקולד, או במאכלים אחרים. עלולים להישאף גם גרעיני פירות כמו: תפוחי עץ, אבטיח ומלון; גרעיני תירס ושעועית, חתיכות גזר חי ופופקורן.

גופים קטנים ממתכת, או מפלסטיק - כמו: סיכות, מסמרים או חלקי צעצועים - המוחזקים בפה עלולים להישאף גם הם אל דרכי הנשימה.

הישאפות גוף זר לדרכי הנשימה עלולה לגרום סבל רב לילד, לפעמים נכות או מחלת ריאה כרונית, ובמקרים חמורים אף מוות.

מדוע עלול הדבר לקרות דווקא לילדים קטנים?

כדי להבין מדוע עלול הדבר לקרות בעיקר לילדים קטנים, נביא הסבר קצר על פעולת הלעיסה והבליעה:

בגרון נמצאים הפתח של קנה הנשימה, שדרכו מגיע האוויר לריאות, ופתח הוושט, שדרכו מגיע המזון לקיבה. לשני הפתחים חלל משותף, שאליו מגיעים הן המזון והן האוויר. אצל ילדים גדולים ואצל מבוגרים יש מנגנון יעיל, המתאם בין הבליעה לבין הנשימה, כך שבשעת הבליעה נסגר פיתחו של קנה הנשימה והמזון עובר מעליו בדרכו אל פתח הוושט בלי שיוכל לחדור אל דרכי הנשימה.

נראה, שמנגנון זה וכמוהו מנגנון הלעיסה אינם מפותחים דיים אצל ילדים קטנים, ולפיכך עלולים חלקי מזון להישאף אל דרכי הנשימה בשעת אכילתם. כאמור מדובר בעיקר ב"פיצוחים", שכנראה בגלל קלילותם הם נשאפים ביתר קלות אל דרכי הנשימה, בעיקר בעת צחוק או בכי.

עם השלמת התפתחותם של מנגנונים אלה וצמיחת השיניים הטוחנות, פוחת סיכון זה במידה ניכרת.

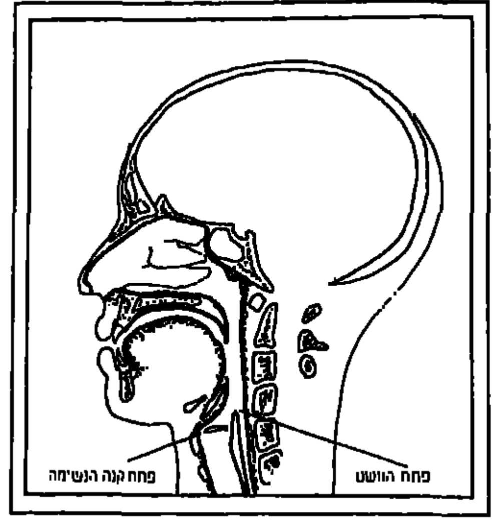

מהם הסימנים של הישאפות גוף זר?

אם שואף הילד גוף זר אל דרכי הנשימה, עלולות להעיד על כך תופעות אלו: שיעול פתאומי בשעת האכילה ולאחר מכן התקפי שיעול בלתי פוסקים; התקפי שיעול פתאומיים ללא סימני הצטננות, קשיי נשימה, הכחלה; ולעתים אף איבוד ההכרה.

לאחר התקפי שיעול חזקים חלה בדרך כלל הטבה מסוימת, אך תופעות השיעול וקשיי הנשימה נמשכות. לפעמים נוסף על התקפי השיעול מתפתח גם חום. דלקת ריאות ודלקת סמפונות החוזרות לעתים קרובות, עלולות להעיד גם הן על הימצאות גוף זר בדרכי הנשימה.

מה יש לעשות במקרה של הישאפות גוף זר?

אם נשאף גוף זר אל דרכי הנשימה יש לפנות מיד לבית־החולים הקרוב. לעיתים יש התקפי שיעול או קשיי נשימה החולפים מאליהם, אך הילד מוסיף להשתעל מפעם לפעם. במקרים אלה יש לקחת את הילד לבדיקה במירפאה.

חשוב מאוד לתאר לפני הרופא את הסימנים ואת התופעות, שמהם סובל הילד, ובאילו נסיבות התרחשו.

אם ראו ההורים את הילד אוכל מזון מסוג "הפיצוחים", או מחזיק חפץ קטן בפיו, והם חושדים שהוא שאף גוף זר אל דרכי הנשימה עליהם לציין זאת לפני הרופא. כך יהיה האבחון מהיר יותר ויינתן טיפול מתאים מוקדם ככל האפשר.

עירנות מצד ההורים מביאה לטיפול מוקדם ולמניעת סיבוכים.

כיצד ניתן למנוע מהילדים שאיפת גופים זרים?

בידי ההורים ויתר בני המשפחה, כולל אחים ואחיות בוגרים של הילדים הקטנים, למנוע על פי רוב תופעה זו על־ידי שמירה על כללים אלה:

- יש להרחיק מהישג ידם של ילדים מתחת לגיל 5 "פיצוחים", כמו: גרעינים, שקדים, אגוזים ובוטנים בכל צורה שהיא, וכן מומלצת הוצאת הגרעינים מהפירות הניתנים להם.
- במסיבות ובאירועים, שבהם נוכחים ילדים קטנים, מומלץ שלא להגיש ככיבוד "פיצוחים" למיניהם ומאכלים הכוללים אותם. בייחוד אמור הדבר בכיבוד בחגיגות בגני ילדים ובשקיות הממתקים המחולקות לילדים בימי הולדת.
- מומלץ שמבוגרים, הנוהגים לאכול "פיצוחים", יעשו זאת כאשר ילדיהם הקטנים אינם נוכחים.
- לאחר אכילת "פיצוחים" יש לבדוק היטב אם לא נפלו שאריות או פירורים על השולחן, או על הרצפה, כי הפעוטות נוטים לאסוף את מה שהם מוצאים על הרצפה ולהכניס לפיהם.
- יש להסביר לאחים הגדולים של הפעוטות את הסכנה הנשקפת לאחיהם הקטנים מאכילת "פיצוחים", ולבקש מהם שלא לאכול זאת בנוכחותם. יש גם להבהיר להם, שבשעת השגחה על אחיהם הקטנים לא יציעו להם פיצוחים ויוודאו שלא יגיעו אל פיהם.
- ניתן להסביר נושא זה גם לילדים הקטנים ולהזהיר אותם מאכילת "פיצוחים".
- יש להשתדל, שהילד לא יאכל אכילה מהירה, או תוך כדי משחק והסחת הדעת מהאכילה.
- יש לשים לב, שהפעוטות לא יחזיקו בפה צעצועים קטנים, חלקי צעצועים או חפצים קטנים אחרים.

כלל המתאים גם לילדים גדולים יותר, ואף למבוגרים:

הימנעו מהחזקת גולות, חלקי פלסטיק, או חפצים קטנים אחרים בפה, כי הם עלולים להישאף אל דרכי הנשימה תוך כדי צחוק, צעקה או משחק.

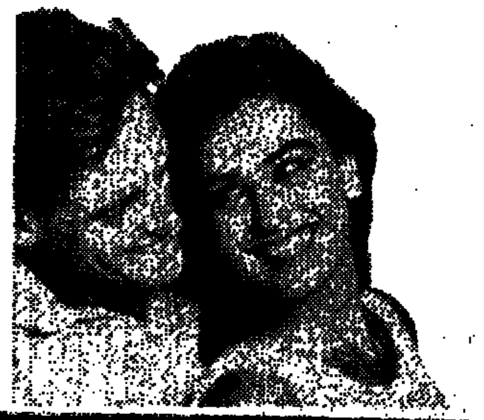

עוד יותר בריאות!

קופת חולים

האגף הרפואי
המחלקה לחינוך לבריאות

קורים דברים

גלאי גילה את הלילה

אחוות החברים שמרגיש יגאל גלאי, למי שאיתם העביר את שנות ילדותו והתבגרותו בבאר־שבע, מוסיפה לו עכשיו עיסוק נוסף בחיים. גלאי, סופר ועיתונאי ומי שלאחרונה כתב והפיק סרט קצר ("חצי ירח" בכיכובה של **חוה לוי**) ושני וידאו־קליפ לזמר **שוקי שוקי** – פלש גם לחיי הלילה.

מדובר בפאב חדש ושמו "קבין", באיזור התעשייה שמאחורי בורסת־היהלומים ברמת־גן. נשמע מאד עברי, אבל נקרא דווקא על־שם אתר בילוי מפורסם בלאגוס שבניגריה. כי **צביקה יהב**, החבר של גלאי שפתח את המקום הזה ביחד עם חבר אחר, **יהודה אסטרחן**, בילה כמה שנים טובות מחייו בארץ האפריקאית ההיא. גלאי שנחת בתל־אביב לפני 18 שנה, הוא שותף זוטר לשני החברים שזה עתה היגרו מבאר־שבע לתל־אביב.

יואל גלאי (מימין) עם איקה זוהר ודודו טופז. מעיסוק לעיסוק. צילום: אירית רוחם.

היתרון שבוותק שלו, הוא ההיכרות הקרובה עם מי שאוהבים לבלות בעיר הזאת. בכל לילה מארח שם גלאי את החברים שלו. אנחנו פגשנו שם את **דודו טופז**, **איקה זוהר** וגם את **יהודה ברקן** עם החברה שלו **נילי פלד**, שמככבת בוידאו־קליפ של הזמר שוקי. חוץ מזה אומר גלאי, "אני חיית לילה. אוהב את הלילה. התחלתי את החיים בתל־אביב, כמנהל מסעדה שהיתה פתוחה כל הלילה". ■

נכנס יין

איך בותנים יין, איזה יין הולך עם מה ועוד אינפורמציה חשובה מהסוג הזה, למדו 35 חובבי יין, בקורס לטעימת יין אשר ערך מועדון היין בחסות דיינרס. במסיבת הסיום שנערכה במלון "דן" תל־אביב, עשו להם בחינות. כדי שיהיה מעניין, אירגנו גם בוחן קצר ומאד מאד

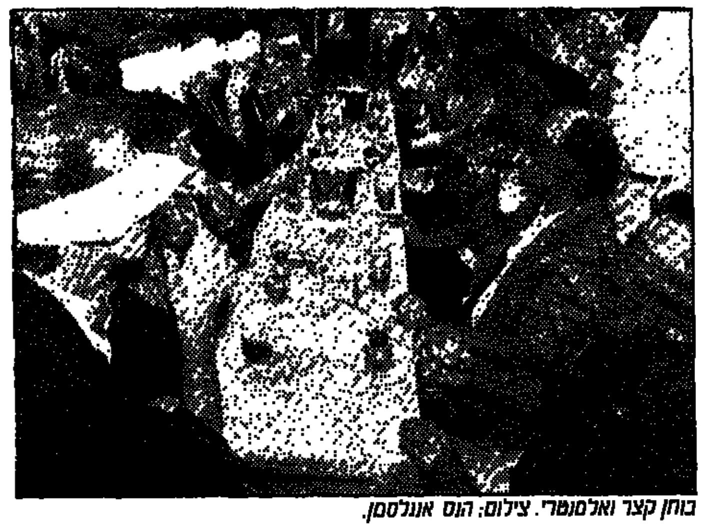

בוחן קצר ואלמנטרי. צילום: הוס אנולסמן.

אלמנטרי, לבאלה שלא עברו את הקורס. **חוה גמזו**, **קארין דונסקי**, אשת שגריר חוף השנהב, **אודיל בוני**, **רחל גרא** ו**שלי שבדרון**, היו בין אלה שעברו את הבחינה הקשה, הצליחו לזהות שם – בעיניים עצומות – יין אדום, לבן ורוזה. ■

נודל לא באה

בשבוע שעבר, במלאות עשר שנים לביקורו של סאדאת בישראל, הן הגיעו שוב לביקור: נשות ויצ"ו קנדה, החוגגות 70 שנה לאירגון ו־40 שנה למדינת ישראל. משלחת בת 450 ראש. הנשים והבעלים שלהן. גם לפני עשר שנים, הן היו פה. בדיוק אז, כשנאומו של סאדאת בפרלמנט המצרי כלל את נכונותו לבוא לירושלים.

ראש הממשלה דאז, **מנחם בגין**, ניצל את ההזדמנות הפומבית הראשונה שהיתה לו, להתייחס בה להצהרת כוונותיו של סאדאת. בחלקן של פעילות ויצ"ו הקנדיות, נפלה הזכות הזאת. היו אז גם מי שהתקוממו, מה פתאום בחר בגין לדבר דווקא בפורום הזה. לפחות 75 מבין אילו שהיו אז, הגיעו גם עכשיו. בקבלת הפנים שנערכה לכבודן בשבוע שעבר, בבית ויצ"ו בתל־אביב, הן העלו זכרונות. "הרגשנו שאנחנו חלק מההיסטוריה הנעשית", התרגשה **מריאל סמול**, מי שהיתה אז יו"ר המשלחת.

אידה נודל שהיתה מתוכננת לקבל את פני הבאות מקנדה, לא היתה שם. יו"ר ויצ"ו העולמית, **רעיה יגלום**, אמרה שנודל תשתתף בארוחת הפרידה מהקבוצה, שאמורה היום לחזור הביתה. "היא כל־כך עייפה. לא רציתי לאמץ אותה", הסבירה. מה עושה נודל בימים אלה? "מטפלת בשיניים שלה ובדירה. הכלבה שלה חולה והיא מטפלת בה. מתכוננת לנסוע לארה"ב. המר עורך לכבודה ארוחת ערב. גם שרנסקי ועוד עולים מרוסיה נוסעים, להפגין בוושינגטון בזמן ביקורו של גורבאצ'וב", סיפרה יגלום. ■

לירושלמים בלבד

חגיגת העשור לקולנוע במוזיאון תל־אביב, הזדמנות להצגת בכורה של הפלאקט החדש שעיצב **דוד טרטקובר** (טרטא). מתאים גם לשירו של **אהוד בנאי**, שהופיע אותו ערב באכסדרת המוזיאון. את הפלאקט הזה מייעד טרטא לירושלמים בלבד: תצלום של תל־אביב ממעוף הציפור, נושא את השם "עיר מקלט". ככה חושב טרטא, צריכה כנראה תל־אביב להראות בעיניים ירושלמיות. ■

טרטא והפלקט שלו. צילום: נאור רהב.

שיר לשלום בתורכית

שרה גרון, שפרוט מהבית, ילידת תורכיה, עו"ד שנשואה לעו"ד, אמא לשניים, סבתא לשלושה, גרה באיסטנבול. תורכיה, היא אומרת, היתה לבית חם ואוהב לבני משפחת שפרוט, צאצאיו של איבן שפרוט "מאז 1492, מהיום שגורשנו מספרד. מצאנו שם גן־עדן, בזמן שהיהודים סבלו בספרד מהקתולים הפנטיים".

גרון לבית שפרוט, מהיהודיות הראשונות שהתקבלו ללימודים באוניברסיטה תורכית, אשה פעילה מאד. מאז יצאה לפנסיה, היא עסוקה במחקר וכתיבה. מתעמקת בחוקה ודמוקרטיה סוציאלית, חברה בארגוני נשים, נואמת בוועידות וכינוסים, מפרסמת את דעותיה ומחקריה בכתבי עת שונים, מייצגת את תורכיה בוועידות בינלאומיות, נוסעת בעולם.

שרה גרון, צאצאית לאיבן שפרוט. צילום: נאוה שמש.

בישראל היא מבקרת הרבה. יש לה כאן חברים ומשפחה. הפעם היא אומרת, הביאה איתה מסר ממועדון רוטרי התורכי. הזמנה לחברי מועדון רוטרי הישראלי, להשתתף בכנס רוטרי הבינלאומי, שיערך בשנה הבאה באיסטנבול. וחוץ מזה היא הביאה איתה גם קאסטה. כי גרון לבית שפרוט, הנמנית עם מייסדות הסניף התורכי של ארגון הנשים המשפטניות הבינלאומי, חיברה להן המנון – שיר לשלום שהולך בערך ככה: "אנחנו נשי העולם, הולכות יד ביד למען עתיד טוב יותר".

גרון השולטת בתורכית, צרפתית ואנגלית וגם מדברת קצת עברית, כתבה את המילים (בצרפתית) והמוסיקה לשיר המדבר על שלום, צדק וסולידריות גלובאלית. בכנס הבינלאומי השנתי של ארגון הנשים המשפטניות, אשר נערך לא מכבר באיסטנבול, שרו את ההמנון שלה. מאז, היא אומרת, משמיעים אותו רבות מעל גלי האתר התורכיים. האירגון רוצה לאמץ את ההמנון הזה ולפתוח איתו את כינוסיו השנתיים. גרון הנוסעת בעולם, לוקחת איתה את הקאסטות, למען ילמדו כולן את השיר. בישראל, קיבלה את הקאסטה עו"ד **סופיה שטרן**, העומדת בראש הסניף הישראלי של הארגון. היא כבר תדאג לכך שהשיר יתורגם גם לעברית. ■

עובדה: אפשר לחדש את נעורי העור.
ההוכחה: לַנקֶסטֶר סוּפר קוֹנסֶנטְרֶה

בגיל 40, העור מתחיל להראות סימני התעייפות. זהו תהליך טבעי, אבל איננו בלתי נמנע.

עם **סופר קונסנטרה**, התכשיר החדש של לנקסטר, את יכולה לעצור את הזדקנות העור. התכשיר מכיל שפע חומרים הפועלים יחד לחידוש נעורי עורך:

ריכוז גבוה במיוחד של **רטינול** (5000 יח' בגרם) - סוג פעיל של ויטמין A - הידוע כמחדש וממריץ את התחלקות התאים, מעבה את הרקמות והעיקר - מבטיח שיפור ניכר במצב העור תוך פרק זמן קצר ביותר ומעניק לפנייך גמישות ורעננות.

ביסבולול - תמצית צמח הקמומילה, המונעת גרויי עור, **תמציות סויה, אבוקדו ושמן חוחובה** - המשפרות את הופעת העור ומעניקות לך תחושה נפלאה של רכות, ו**פולי-סובוטן** - המשפר את הספיגה אל תוך הרקמות.

לנקסטר סופר קונסנטרה איננו שומני, הוא בעל תכונות אנטיספטיות וחסכוני במיוחד: די אם תעניקי לעורך 3-4 טיפות ביום במשך חודש אחד, וכבר תרגישי בהבדל.

LANCASTER
להשיג בפרפומריות המובחרות

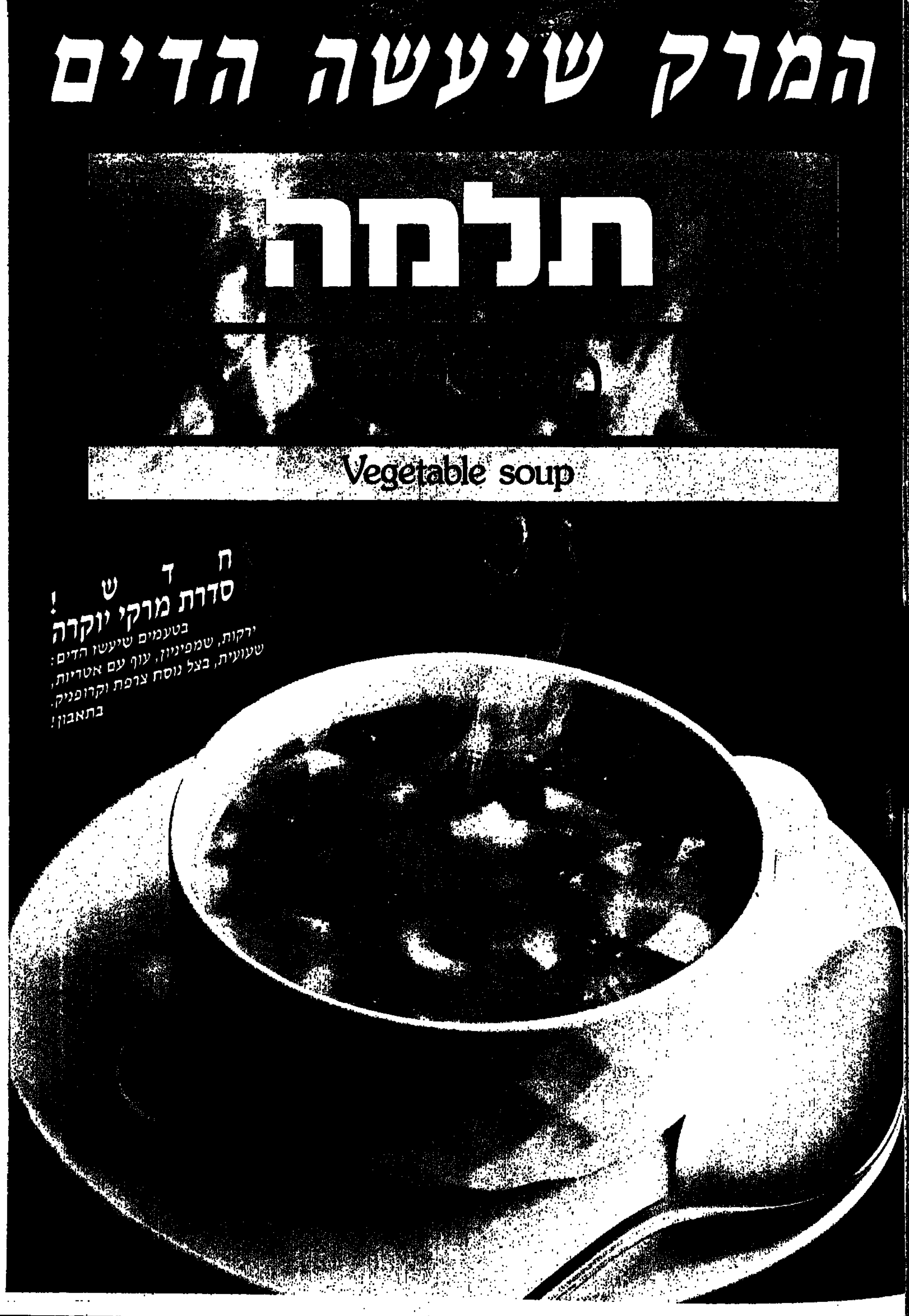

אצל אביבה ודקס; כולם היו שם

האילתים אוהבים אותם. את אביבה ואת דקס. כך גם במושבות החברה בתל־אביב ובחיפה, המקות משם באו.

אביבה, ציירת ופסלת שבאחרונה אף החלה למשוך בעט־סופרים, ודקס, איש עסקים ומלונאי, אוהב זמר, חברה ו־וויסקי משובח. אין פלא שלשמחה שערכו בביתם, לציון נישואי בתם, אילת, עם מאיר – התייצבו כולם.

היו ביניהם כמה מאות אילתים ותיקים, ביניהם אלי פפושדו ורפי נלסון, לצד שורה ארוכה של חברים "צפוניים": בנימין ואלישבע ג'יבלי, רוני ופייגה צימרמן, מיקי וגלילה בר־זוהר, עמי וזותי גלעדי, מלכה רוזנשטיין, רוני שטן, יאלו וחסיה שביט, יואל ובתיה דקס ועוד.

הכי הכי היו רפי ומריאן נלסון, שהחזיקו ידיים, הישירו האחד לשניה מבט אוהב ורקדו כל הערב לחי אל לחי. המסר היה ברור: לא חשוב מה אומרים בחוצות העיר, אנחנו ביחד. בהזדמנות זו נפרד רפי מידידיו, ערב נסיעתו למרכז אמריקה ללמוד את מלאכת דיג הכרישים.

השמחה שהתקיימה בחצר המטופחת של הבית האקזוטי, זכתה להדים. עובדה, בשעה 1.00 אחר חצות התייצבה המשטרה ופקדה להנמיך את הטון.

חוץ מאמא ואבא שכאלה, אילת היא נערה ברוכת כשרונות, שפרשה כנפיים לתל־אביב והצליחה תוך זמן קצר ליצור סרטים, מוניטין וחברת הפקות משלה בשם "חלום הפקות". מאיר, שחקן תיאטרון וסרטים, צובר נסיון ומסייע בידי אשתו הטריה. ■

יהודית זילברשטיין

ההוגה

מוסיקה שחורה, דוגמנים עם תלבושות ותסרוקות פאנק, כל מיני מתחככים ומתחככות בתלבושות ותסרוקות עוד יותר פאנקיסטיות, יין על חשבון הבית, תאורה אפלולית, דקורציה מנוכרת, על חקירות גרפיקה עם הומור – כל אלה ועוד היו בפתיחת החנות אופנת "בוי" עבור חבר'ה אוהבים את זה. לפי מספר המתגודדים בחוץ – יש הרבה כאלה.

מי שבלט באותו ערב היה דווקא מי שלהיה לבוש בתלבושת צנועה. בחור נחמד וחרוץ ונאה, יורם צרפתי, תלמיד לתואר שני במינהל עסקים, ממנהלי הסינרמה. הוא אחד מן השותפים, כי "בוי" היא בעיניו עסק טוב, "אבל אל תשכחו להזכיר את איאן כריסטי. הוא ההוגה של הרעיון".

גם לעסק כזה צריך הוגה. ■

תלמה הדר

שר התמ"ת אריק שרון ורעייתו לילי בחברת נשיא בורסת היהלומים, משה שניצר, בערב לטובת ניל"ה. צילום: צביקה ישראלי.

כשראש העיר אוהב...

מרגרט מורס, מוסיקאית יהודיה אמריקנית, בת 73, "גילתה" את ישראל לפני שבע שנים, כשבאה לכאן בראש מקהלה ל"זימריה". מאז הקשר שלה עם המדינה כמעט כפייתי. כתושבת מיאמי בארה"ב החלה לארגן, כתחביב, ידידים ומכרים לביקור בישראל. אט אט גדלו הקבוצות, ומרגרט הפכה לסוכנת תיירות ונסיעות רשמית. גם בימי משבר לא נטשה את ישראל ובתקופת מלחמת לבנון, ואפילו אחרי פרשת חטיפת האניה "אכילה־לאורו" הגיעה בראש קבוצות תיירים. הישגה הגדול – הבאת 5000 תיירים לחיפה במשך השנה, לשהות של 3 לילות. עכשיו זכתה להוקרה מרגשת: מסיבת הפתעה, שנערכה לכבודה במלון "דן־כרמל" בחיפה, בהשתתפות 300 תיירים "שלה". כשהגיש לה את מדליית העיר, התנצל ראש עירית חיפה, אריה גוראל, בפני בעלה: "אני מקווה שלא תכעס, אבל אני אוהב את מרגרט..." ■

ראובן בן־צבי

קטנים

באחד האירועים הנוצצים של ניל"ה (נשות יהלומנים להתנדבות), שנערכו בסופשבוע האחרון ב"הילטון", גילה איש רשות השידור, משה טימור, מנחה הערב, שהוא קנה רק כרטיס הגרלה אחד: "עשרה שקלים, זה מה שיש. ימים קשים אצלנו..." ★★★

בהגרלה שנערכה באותו אירוע זכתה בשרשרת פנינים יקרת־ערך מי אם לא אנה גרנסו, הפרוונית. פנינים, כך אומרים, הולכים טוב עם פרווה. ★★★

קרולין לנגפורד, המתגוררת בימים אלה עם אביה ברעננה, קפצה לפתיחה של חנות "חויה" החדשה, העשירית ברשת החנויות של ידידתה חוה ביטרמן. החנות הזאת נמצאת ברעננה. טוב לקרולין. ★★★

מי שהתגעגע לדניאל פאר על המסך הקטן, קיבל אותו כמנחה על ארבעה מסכי וידאו גדולים בהיכל הספורט, בחגיגת יום ההולדת של הקר־אופ. יהורם גאון, על תקן של "אח של המנכ"ל", שר בהתנדבות באותו אירוע. את האשה שאיתו – בשיער בלונדיני ארוך ומסטיק בפה – הוא שלח בנשיקה על הפה לשבת הרחק מן האנשים החשובים מאד שבגוש האמצעי. בינתיים בצֵל. ★★★

כשהגיע ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות, ליום־הולדת הנ"ל, עטו עליו הצלמים בעודו עולה במדרגות של שער 2. בני גאון, מנכ"ל הקר־אופ, עכב אותם לרגע, התייצב על מדרגה אחת מתחת למזכ"ל. עכשיו, מחובקים, כשהם בגובה שווה, נתן את האו.קי. לצלמים. מה שמוכיח שגאון יודע בפני מי לרדת. ★★★

ערב של נשיאים עורך מועדון ראאיטי במלאות 20 שנה להקמת הסניף הישראלי. התאריך: 29 בנובמבר. המקום: "הילטון" ת"א. המשתתפים: נשיא המדינה חיים הרצוג (הנשיא הראשון של ראאיטי), מייקל סמואלסון, נשיא ראאיטי העולמי וחיים טופול, נשיא הכבוד של המועדון. מחיר הכרטיס: 250 שקל לאדם. ★★★

קרולין לנגפורד (מימין) בחברת חוה ביטרמן ומיקי סוירסקי.

שני פטרושקה

ענקל'ה פטרושקה לא חשב להחליף את השם שלו, גם אם הוא משמש בתפקיד כזה שיש מדי פעם מישהו שמרים גבה בתמיהה. הוא "קונסיירז'" במלון "שרתון־פלאזה" בירושלים: "זה אחד שממונה על סך כל שרותי האירות שנותן המלון מרצונו, אך אינו מחוייב בהם", אומר פטרושקה. אם בא אורח ומבקש כרטיסים להצגה – פטרושקה דואג לכך. אם חשקה נפשו בארוחה טובה – פטרושקה ממליץ. היה גם אורח עשיר מארה"ב שהתעקש ללכת לאופרה. ללה־סקלה, דוקא. "ולהשיג כרטיסים לבכורה בלה־סקאלה זה סיפור מסובך", אומר פטרושקה, שהפעיל פרוטקציה והשיג אותם. אנחנו לא מתאפקים ושואלים את פטרושקה אם במסגרת הבקשות המיוחדות יש אורחים שגם מבקשים בחורות? הוא שותק רגע ואחר־כך אומר: "אנחנו לא מדברים על זה".

אחד לאחד. צילום: סקופ 80

השבוע זוכה פטרושקה לכפול. צילום פורטרט ענק שלו בגודל של אחד לאחד עומד ליד המעליות במלון ומחייך לכל דיכפין. בסך הכל זה גימיק של יחסי ציבור, אבל הצילום כל־כך אמין שהאורחים ניגשים ומדברים אל הגולם – עד שמבחינים ביוצרו. ■

אילנה באום

מנחם תלמי
צילומים: שמואל רחמני

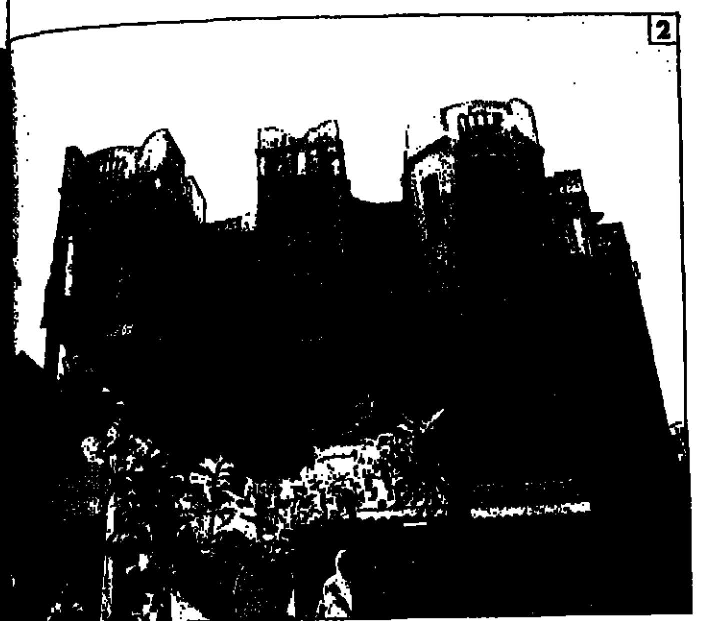

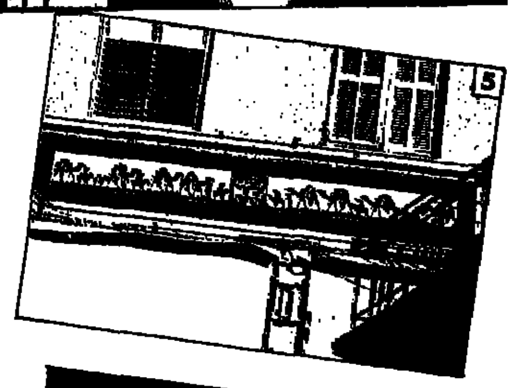

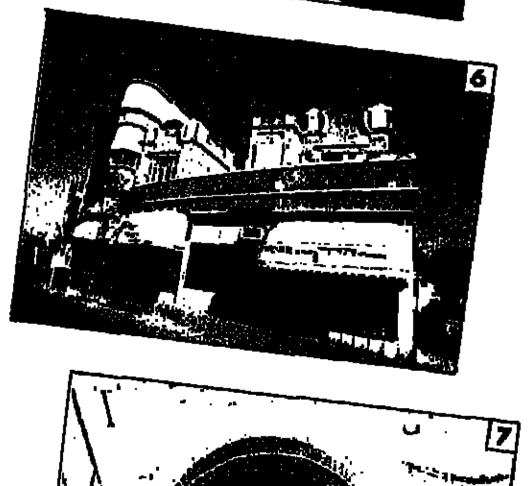

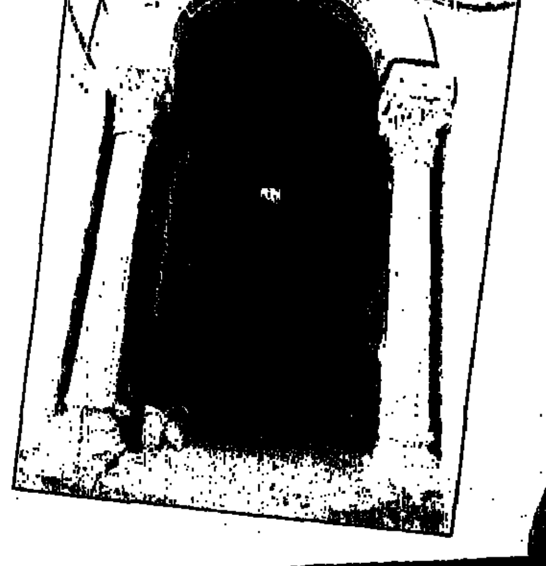

1. הבית שבנה אדריכל לוי בשנת 1920.
2. בית הדקל – "דמיון מתפרע" של אדריכל.
3. הבית המשופץ בפינת רמב"ם – שימו לב למחזה.
4. עם הראש למעלה – קומה שניה משוחזרת.
5. מוטיב הנמלים על אריחי קרמיקה בבית לוי.
6. הבתים של פעם – תערובת של השפעות והשקפות
7. כניסה מפוארת לבית סורקן.

נחלת בנימין
עם הראש למעלה

האגדה מספרת, כי כאשר נשאלו חברי אגודת "נחלת בנימין" לפשר שמו של הרחוב – התחמקו מתשובה. היו מי שאמרו, כי הוא נקרא כך על שמו של בנימין זאב הרצל; אחרים טענו כי ה"בנימין" הוא לא אחר מאשר הברון בנימין (אדמונד) רוטשילד. וכך, עד היום, אין איש יודע בוודאות על שמו של מי נקרא הרחוב, שנבנה בזמנו כשכונת גנים והפך, במרוצת השנים, לרחוב מסחרי שוקק.

בשני עמודים אלה – משהו על העבר. בשני העמודים הבאים – הפנים הצעירות של הרחוב, שחידש ימיו עם הפיכת קטע ממנו ל"מדרחוב".

כן, אז יש מדרחוב בנחלת־בנימין. עורק רחב, בהיר, שקט, זרוע פנסים מסוגננים, ספסלי ישיבה שלא טינפו אותם ולא השחיתו את מראם, פחי פסולת מעין, פה ושם שולחנות של בתי־קפה. אפשר לשבת על אחד הספסלים המוניציפאליים, להביט בבתים הבהירים, הנושנים, אלה שעשו את תל־אביב ונשמו אותה לפני יותר משישים שנה. להסתכל בהם ולצוד בקוויהם ובשגיונות חזיתותיהם את הנאיביות הרומנטית וחיפושי הסגנון ההולם של אותם ימים רחוקים. מי שזוכר – יכול לשקוע בשומנים הרכים והחמימים של הנוסטאלגיה ולספר לך סיפורי כמה מן הבתים בקטע הקצר־יחסית של המדרחוב, שהיו פעם בתים של פאר וגאווה, בתים שדיברו בהם, כל אחד מהם עם סגנונו, עם השקפת העולם של מתכננו ובונהו.

יש מדרחוב בנחלת־בנימין. עולים חרשים וכאלה שהעברית לא התיישבה אצלם כהלכה, היו קוראים לרחוב הזה, בלי שום כוונת־זדון, "מוהלת־בנימין". וכשהביאו, בסוף שנות הארבעים, את עצמותיו של הרצל לקבורה בירושלים, אמר מישהו שעכשיו בטח יביאו גם את עצמותיו של נחלת־בנימין וכרונות לברכה.

בעצם, עד היום אף אחד אינו יכול לומר בבטחה על שמו של איזה בנימין קרוי הרחוב הותיק הזה, שהיה פעם אחד מרחובותיה המרכזיים והשוקקים של העיר הזו; עורק מסחרי תוסס ובעל יוקרה רבה.

ראשיתו של הרחוב בחלומם של כמה יהודים, מרבּיתם בעלי מלאכה, שביקשו להקים לעצמם שכונה בדרך מה לשכונה שהוקמה אז בצפון יפו הלא היא שכונת "אחוזת־בית" – ראשיתה של תל־אביב. השם תל־אביב טרם נקבע אז ואיש לא חלם על עיר של ממש. דיברו על שכונות גנים, פרברים יהודיים ליפו הערבית. אנשי אגודת נחלת־בנימין, שהיתה ענייה בממון, פנו לגורמים שונים בבקשה לסיוע, אך נענו בשלילה.

האגדה מספרת כי כאשר נשאלו חברי האגודה לפשר השם "נחלת בנימין" היו מתחמקים מתשובה חד־משמעית, שכן מגוי וגמור היה אתם שאם יקבלו סיוע מאת ההסתדרות הציונית יאמרו כי על שמו של ד"ר זאב בנימין הרצל קרויה אגודתם; ואם תסרב ההסתדרות הציונית ואת הכספים הנחוצים לבניית השכונה יקבלו ממשפחת רוטשילד, יאמרו כי על שמו של בנימין (אדמונד) רוטשילד הם קרויים...

ועד היום אין אין איש יודע בוודאות על שמו של מי שכונת הגנים המתוכננת, שהיתה בסופו של דבר לרחוב מרכזי.

בלי לוחות הברית

מדרחוב בנחלת־בנימין, בעצם ברבעו הראשון של הרחוב. כל השאר נותר עורק תחבורתי פעיל, אכול יושן, מפוייח, נעדר הדרת ימים עברו. לעומתו, קטע המדרחוב כמו נפתח לשמים וסופג בשקיקה את אורם, מקנה לך תחושת רווחה ומוריד ממך את הלחץ האורבאני.

מי שיודע – הולך במדרחוב של נחלת־בנימין עם הראש למעלה. מדלג על קומת בתי העסקים ומתפש, גבוה יותר, את תל־אביב של שנות העשרים, את התרוצצות הסגנונות של שנותיה היפות, את דמיונותיהם ה"פראיים" של אדריכלים אלה ואחרים.

מי שיודע עוצר, למשל, מול בית מספר 8. הבית

(המשך בעמוד 41)

אופנה

יהודית חנוך

אם יודעים איך ומה לקנות ויש סבלנות ופנאי לחפש ולגלות, אפשר לעשות באזור הזה חגיגת קניות, במחירים שפויים ובכיף. לא רק בגדים, גם ארנקים ונעליים ותכשיר קוסמטיקה.

כפתורים צבעוניים מקשטים חזית מיזע שחור. (ערטון ברט).

ליום חורף יפה חליפה מכותנה עבה משובצת. (עיצוב: משה פישלוביץ' 'אופיום').

חשוקית בירוק שחור, אפורה ורודה וחצאית צמודה (עיצוב: מלכה חנוס 'סולידה').

[illegible] סריג בשני חלקים בשחור ולבן (עיצוב: משה פישלוביץ 'אופיום')

אופנה במדרחוב

מדרחוב נחלת־בנימין, אולי לא החזיר את הימים היפים שזוכרים ותיקי/ות תל־אביב, כשברחוב הזה התרכזו כל החנויות הטובות של העיר ומי שרצה לקנות בגד או זוג נעליים היה הולך לשם. אבל משהו בכל זאת זז שם, לכוון האופנה.

הניתוח הפלסטי שעשה צ'יק' לרחוב – עציצים, ריצוף יפה, שלטים חדשים ושיפוץ החזיתות – מושכים אליו לא רק סקרנים ותיירים. מסתובבים בו גם הרבה אנשים שרוצים לקנות בגדים ולא בא להם לשלם את מס הבוטיקים של צפון־העיר. אם יודעים איך ומה לקנות ויש סבלנות וזמן, לחפש ולגלות, אפשר לעשות באיזור הזה חגיגת קניות, במחירים שפויים להצטייד לא רק בבגדים, אלא גם באריגים (כמה מחנויות האריגים של פעם, שרדו במקום, בצורתן המקורית) בארנקים, בנעליים, באביזרים וגם בתכשירי קוסמטיקה.

לא תמצאו את כל הנ"ל רק בקטע המדרחוב. כדי לקנות ביעילות, צריך לסרוק את כל האיזור. יש שם הרבה אפשרויות. רצוי להתחיל ברחוב המלך ג'ורג', להציץ בשוק בצלאל ולטפס עד לשוק הכרמל. להתרחק, קצת לעבר רחוב יונה־הנביא ורחוב הירקון שבשנתיים האחרונות, התמקמו בהם מפעלי־אופנה שנדדו מאיזור רובע־הבגדים שמאחורי כל־בו שלום, לחזור למדרחוב, לשתות קפה ולהמשיך לסמטאות השכונות (התבור, גרוזנברג, מוהליבר וקלישר) שיורדות עד לרובע הבגדים. המפעלים, מוכרים ליחידים, אבל יש הרבה חנויות־מפעל באיזור ואם תימשך הבצורת במכירות, יקל להסתנן גם למפעלים.

בעמודים אלה, צילמנו, במדרחוב כמה מלהיטי־החורף, בגדים שקל למצוא ושעשויים אינסטנט־שינוי, במלתחה.

חצאיות מיני וחצאיות ברך, מפוטר, ג'ינס וסריג, הולכות יופי עם מכנסי־גרב סרוגות. כמעט כל היצרנים התלבשו עליהן והתאימו אותן לבגדים. גם יצרני־הגרבים, משווקים אותן בכמה גוונים, עבות יותר מגרבי־המכנס הרגילות, לא שקופות, אטומות.

סריגים מככבים בחורף זה, תופשים מקום טוב באמצע, במקום הפוטרים שנדחקו הצידה. עשים מהם שמלות, חצאיות, אפודות גדולות וחולצות גולף עם צווארון מתקפל, שחזרו מן הקור, לאחר שנגנזו כבגד הכי־מרובע.

יצרני־האופנה המקומיים עוד לא שמעו על שובן של חולצות הגוף. אבל באיזור הזה, אפשר למצוא אותן, על תקן של שרידים מהעבר, במחירים מצחיקים. ■

מז'ארפול גוטייה – לנחלת־בנימין

טובי דרור וטובי צ'יבוטרו, שמצולמות בעמודים אלה, אינן דוגמניות מקצועיות. טובי צ'יבוטרו (19) היא חיילת וטובי דרור, עובדת אצל יצרן בגדים. לפני כמה שבועות, ביקרה טובי דרור (בתמונת שיער) בפאריס, ישבה בבית־קפה ושוחחה עם ידידה. לפתע ניגש אליה גבר והושיט לה הצעה להשתתף בתצוגת אופנה מקומית. טובי, [illegible] ואמרה "לא, תודה". האיש שלף [illegible] והציג את עצמו כז'אן פול גוטייה. ראתה את פרטיו [illegible]
לפני ימים, כבר הופיעה בתצוגה [illegible] ■

צילם: עודד מילשטיין.

הפיקו: פרידי ושלומי.

דוגמניות: טובי דרור וטובי צ'יבוטרו.

נעליים: אלכסנדר'ס.

קורים דברים בחו"ל

הרעה של רייגן

יש חיים אחרי "דאלאס" ו"שושלת" באמריקה של הדוד סם ושל רייגן. חלק מהם נמשכים בסידרה דומה להפליא, ששמה "פאלקון קרסט" (אפשר לראות בטלוויזיה, בערוץ של השכנים). שם במקום נפט מדובר ביין, במקום קולורדו או טקסס, יש נופים של עמקי הגפנים בקליפורניה, במקום ג'יי. אר. ואלקסיס יש אנג'לה צ'אנינג.

בחיים קוראים לה ג'יין ויימן וזוכרי השטויות למיניהן, יזכרו בוודאי שפעם־פעם, בין כל המועמדויות לאוסקר שהיו לה (4) והזכייה (אחת, עבור הופעתה בסרט "ג'וני בלינדה"), היא היתה גם אשתו של רונלד רייגן. זה שהיה פעם שחקן ועכשיו משחק את נשיא ארה"ב.

ג'ין ויימן. אשתו הראשונה.

ב־58 סרטים הופיעה הגברת ויימן, מאז 1936. כוכבת של ממש הפכה ב־1945, בעקבות הופעתה בסרט "סופשבוע אבוד". בשנות ה־50 כבשה את המסך הקטן, כמארחת בסידרה שהחלה בשם "תיאטרון לצד האח" ובהמשך הוסב שמה ל"תיאטרון ג'יין ויימן".

צעדים ראשונים עשתה כזמרת רקע ברדיו. אחר כך התקדמה ברקדנית בשורת מקהלה ובצעדי מחול הופיעה גם הופעות ראשונות בקולנוע. תפקיד ראשון כשחקנית ממש קיבלה ב־1936, ואחר־כך בילתה עשור בתפקידים של הבלונדינית הקשוחה, בדרך כלל בתפקיד מישנה, בכ־30 סרטים ליגה ב'.

אחר כך באו ההצלחות וההתייחסות הרצינית, בקולנוע ובטלוויזיה, ואחר כך תקופה של שתיקה. ב־71' שבה לטלוויזיה בסרט מיוחד שהוסרט לטלוויזיה, ואחר כך בתפקידי אורח בסדרות שונות ובסרטים נוספים. ועכשיו, אחרי כמה עונות מוצלחות, היא המרשעת והמבוגרת של "פאלקון קרסט", שמהנדסת שם לכולם את החיים, על פי מיטב מסורת דאלאס.

בחיים היא לא מרשעת, מקדישה חלק גדול מזמנה לקרן לטיפול בארטריטיס. השנה זכתה בפרס על תרומה מיוחדת לקולנוע, מטעם "פרסי הקולנוע האמריקניים". ויש לה שני ילדים – מורין ומייקל, ששם משפחתם רייגן, כמו של מי שהיה בעלה, שגר עכשיו בוושינגטון. ■

גבירתי ראש העיר

אם יאמרו לך שראש עירית לוכסמבורג־העיר היא אשה בת 34, תזקוף ודאי גבה בהתפעלות ותמלמל משהו ברוח, גם אשה, גם פוליטיקה, גם צעירה... אבל שם, בלוכסמבורג, היא כבר ראש עיר ותיקה – סיבוב שני, את הראשון התחילה בגיל 29. שלא לדבר על זה שבפוליטיקה היא כבר מגיל 26.

לידי וולת־פולפר קוראים לה, ואפילו בפרלמנט האירופי כבר הספיקה לשרת. כן יש לה בעל "שעוזר לי המון", ובת בת ארבע, סוניה שמה, אותה מגדלת בעיקר סבתא, אמא של לידי. אפילו מצליחניות גדולות הן לא סופר־וומן. ■

לידי וולת־פולפר. בעלה עוזר לה.

לידי די. הקולונל הזוהר.

למה כובע

כך היא נראתה, **ליידי די**, בביקורה האחרון בברלין. הנסיך **צ'רלס** העיד עליה שהיא "הקולונל הזוהר ביותר בצבא בריטניה". עם כובע כזה – אין ספק בדבר.

שרות גאמא

נשף המדע הבידיוני

אם כל זה היה קורה קצת יותר קרוב להוליווד, בירת כל יוצאי הדופן, איש לא היה רואה בכך משהו מוזר. אבל מי שנקלע במקרה למלון "שרתון" בעיר פסדנה שבקליפורניה, חשב ודאי שהגיע בטעות לאתר צילומים של "מלחמת הכוכבים". היו שם קוסמים ורודני־ממות, פולשים מהחלל ויצורים מעולם אחר, מתאבקות ורובוטים מהלכים. משהו בין אחורי הקלעים של הופעה בלאס־וגאס, לבין מחנה אימון לאמנות קרב יפנית. מה שבעצם התרחש שם, היה נשף המסיכות השנתי של שוחרי המדע הבידיוני. מצחיק, אבל לא בדיחה. המאמץ הרציני שהשקיעו המשתתפים בתלבושות ניכר לעין. היו שם העתקים מדוייקים של תלבושות מסרטי מדע בדיוני, לצד פירושים אישיים של הקלאסיקה. היו שם קבוצות שלמות שהופיעו כתעתיק מדוייק של יושבי כוכב אחר, למשל מהסרט "חולית". אפילו את פס הקול הביאו איתם, שישמע אמיתי.

והיו שם יצורים שלא היו מביישים ביח"ר בסדר גודל בינוני לקופסאות פח, והעלו תרומה לא קטנה – משהו כמו אלף דולר – לכמה יצרני סוללות.

היו שם כניסות רגילות, במורד מדרגות ודרך הדלת, יציאות מרשימות, ופינאלה מרשימה בה נפרשה שכמיה גדולה על הבמה, ותחתיה התגלתה עלמה אחת, עירומה כמעט לחלוטין, שקרנה כולה אור כתום. "עוף החול", קראו ליצירה הזו.

הרבה שמחה ויצורים מוזרים היו שם, פרסים לא היו. השנה, על פי הסכמה מראש של כל המשתתפים, לא נערכה תחרות. ואם לא היה די בכך כדי לחרוג את אלמנט המתח, הרי שכמה אויבים בדיוניים מושבעים, כמו הנסיכה ליאה ו"דרת' ויידר" נראו רוקדים בידידותיות מוחלטת. ■

אורית חראל
ע"פ שרות גאמא

שמחה, יצורים מוזרים, בלי פרסים.

קאובוי יפני בציור מלא. צילום: גאמא.

קאובוי מארץ השמש העולה

הנה לפניכם קאובוי מארץ השמש העולה. רחוקים אמנם מטקסאס ומהחוות, משתדלים הקאובוי'ס של יפאן להידמות אל האמריקנים בכל: בלבוש, במסורת, בסגנון, במוסיקה וב...כסף. רק יפאנים עשירים יכולים להרשות לעצמם מותרו מעין אלה. מסתבר שלהיות קאובוי ביפאן – פירושו מעמד. גיבורי הקאובוי'ס של יפאן הם גיבוריהם של האמריקנים, ביניהם ג'סי ג'יימס, באפאלו ביל ובילי דה־קיד.

שרות "גאמא"

נישואי שלכת מחזיקים מעמד

בגרמניה אין הדור הצעיר ממהר להינשא ומעדיף לחיות עם בני הזוג באורח חופשי. לעומת זאת – גדל באחרונה מספר הנשואים בקרב הקשישים. הסטטיסטיקה האחרונה מלמדת כי בשנה האחרונה גדל מספר רישומי הנישואין בין זוגות בני 65 פלוס עד 80 ב־12 אחוזים. בין גילאי 70־65 נרשמו בשנה האחרונה 1115 גברים, ואילו מעל גיל 70, נימנו כבר 2574 גברים. אצל הנשים אובחן מצב דומה.

מחקר־מעקב אצל זוגות מבוגרים ואף קשישים גילה, כי המניע העיקרי להחלטתם של זוגות אלה לבוא בברית הנישואין, הוא מוסרי. הם חונכו בדור שבו לא עלה על דעתו שאפשר להתגורר תחת קורת גג אחת בלא טבעת ורישום כחוק.

הרצון למצוא שותף לחיים, אחרי שאחד מבני הזוג נותר בחיים, הוא ה"שדכן" הטוב ביותר. פסיכולוגים קבעו כי "גיל הזהב" מאופיין תדיר בדכאונות הנובעים מבדידות ותחושת ה"מיותרות". בצרפת, למשל, נמצא כי בין המתאבדים היו 75 אחוז אנשים בגיל מתקדם.

"דווקא אנשים מבוגרים זקוקים לתשומת־לב, חום ואהבה", קובעת פסיכולוגית גרמניה שחקרה בנושא. "הבדידות גוברת אחרי שהם מסיימים את חיי העבודה, יוצאים לגימלאות ומגלים שקשה להם למלא את השעות שלפתע התרוקנו מתכון. כאשר התופעה מופיעה אצל זוג נשוי, הם מוצאים לה פתרון. אך כאשר הגימלאי הוא בודד – המועקה הולכת ומתגברת, וזה הרגע בו רבים מהם מבקשים לעצמם קודם כל שותף לחיים".

עורכת המחקר, גרטרוד יאנסן, הופתעה לגלות שנישואי שלכת אלה נתקלים בבעיות רק מצד ילדיהם, כאשר שני קשישים, חשוכי ילדים, נישאים. יש שילדיהם מגלים התנגדות לנישואי האב או האם.

למרות שהתנגדויות הילדים מוסוות, לרוב, בדאגות בריאות, או בספק "אם כושר ההחלטה פועל עדיין כשורה" (ניסות נדיב לחשש מפני סניליות), מוצא המחקר שהגורם האמיתי הוא לרוב כלכלי. הילדים חוששים שמא תישמט מידיהם הירושה הצפוייה.

רושמי הנישואין בבון אומרים שהם נהנים מאוד להשיא זוג קשיש. "הם מדייקים", אינם מתווכחים עד לשנייה האחרונה באיזה שמות יש לרשום את השינוי האישי והאם האשה תשמור על שמה המקורי. מספר אחד מהם: "הם חופשיים ומרגישים צורך להסביר כי הם חייבים להינשא. מצפונם לא יניח להם להמשיך ולחיות בחטא".

המחקר מסתיים בקביעה נוספת: נישואי השלכת מחזיקים מעמד. ■

שאול בן־חיים, בון

נשות עסקים מצליחות בגרמניה

מוסדות מחקר בגרמניה קובעים, כי כל עסק מסחרי שלישי בגרמניה מוקם כיום על ידי אשה וכל חברה חמישית מתוך 3.2 מיליון החברות ברפובליקה הפדרלית של גרמניה מנוהלת על ידי אשה. כניסתן של נשים לעולם העסקים היא בדרך כלל תוצאה של לחצים חיצוניים, כגון אבטלה – יש יותר אבטלה בקרב נשים עובדות בהשוואה לגברים – ומכשולים בקידומן בעבודה.

רבות מן החברות המנוהלות על ידי נשים הן בעלות מחזור קטן ומספר לא גדול של עובדים. נשים המנהלות חברות גדולות כמו, למשל, ג'יל סאנדר, העומדת בראש בית אופנה גדול או ויולה הולמן, המנהלת חברת פלדה עם 1,000 עובדים, הן עדיין תופעה חריגה. רוב הנשים המקימות חברה עצמאית פונות למסחר ומעדיפות בעיקר את ענפי הטכסטיל, העור וההלבשה. נשים רבות יותר מבעבר פונות למשלוחי יד והתחום הנפוץ הוא עיצוב שיער. אולם כבר יש אשה, קריסטר קורפר, יחידה בגרמניה, המנהלת תחנת דלק בדיסלדורף, ענף שהיה עד כה נחלתם של גברים בלבד.

ראוי לציין, שנשים המנהלות עסק עצמאי אינן נוהגות להתלונן, בניגוד לנשים שכירות, על כי עליהן להשקיע מאמצים יותר מאשר גברים במטרה להתחרות עמם. התלונות שנשמעות על פי רוב מפי עצמאיות – קשורות בקשיים שלהן עם עובדים גברים, ספקים, לקוחות ועמיתים למו"מ. אלה מצפים מאשה ליתר רגישות וטאקט בהשוואה לבוסים גברים.

אדלטראוט שמידט, המנהלת סדנת מתכת קטנה ומעסיקה 12 איש, דיווחה כי גברים שעמם היא מנהלת מו"מ עסקי בתעשיית הבנין, מצפים ממנה "לבלוע הכל", בו בזמן שהיא עצמה היתה רוצה להנחית מכה בשולחן. על פי נסיונה היא מודה, כי אשה שרוצה להסתדר עם עמיתיה בעסקים צריכה "להראות בסדר". והיא מוסיפה: "הגבר הוא עדיין מלך, גם אם הוא רק בסדר מבחינה מקצועית".

לסיכום היא אומרת, כי אשה זקוקה להרבה אמביציה, אופטימיות ואפילו קור רוח כדי לא להישחק במאבק היומיומי להשגת חוזים חדשים.

סבינה הוט, שויתרה על עבודה בטוחה ככתבת רדיו, "מסיבות של יותר מדי מתח נפשי", והפכה להיות מפיקת סרטים עצמאית, סבורה שתכונות כמו למשל, קשיחות ותוקפנות נחוצות לפעמים, למרות שהן אינן חלק מן הדימוי המסורתי המקובל של אשה. נשים עדיין מסתירות, לעיתים קרובות, תכונות כגון אמביציה ושאיפות לכוח, מחשש שייחשבו ל"גבריות", מה גם שעדיין מקובל לחשוב שאל לה לאשת עסקים להקריב את חיי המשפחה שלה לטובת הקריירה.

כ־1,700 נשים בגרמניה מאוגדות באיגוד נשות עסקים שמקום מושבו בקלן. הקבלה לחברות מותנית, על פי תוקת האיגוד, במחזור עסקים של מיליון מרקים לפחות, או מינימום – בהעסקת חמישה עובדים. אולם יש גם יוצאים מן הכלל, וזאת במטרה לגייס חברות חדשות. לדעת המארגנות יש בליבן שאיפה גדולה "לעודד זו את זו לפתח סגנון נשי של מנהיגות". ■

אינגה דויטשקרון

מין בשעות העבודה. אפשרי.

אלן נילסן, דני, קובע ש"סקס טוב לבריאות". טוב, הוא לא הראשון שמצהיר על כך. אבל הוא מאלה שעושים כסף מהעניין. נילסן מארגן בהצלחה קורסים פופולאריים שבהם לומדים מנהלים בכירים כיצד "להתפרק" ממתחים וממועקות במתן שיחרור ליצרים מיניים בשעות העבודה.

המוטו של הקורס, המתיימר להיות רציני בתכלית, הוא: "עשו מין בשעות העבודה". ארוטיקה וסקס תורמים לאווירה טובה במפעל ומהווים תמריץ לתפוקה יעילה בין העובדים. "סקס בפינות נידחות ואפלות, ובסודי סודות במקומות העבודה – אין בו חדש", טוען מנהל הקורסים. החידוש לדעתו הוא בהפיכתם ל"ריפוי בעיסוק" חוקי.

נילסן מכנה את הרצאותיו כ"קורסים להנהלה אלטרנטיבית". משתתפים בהם מנהלי תאגידים גדולים ומנהלי מחלקות בכירים במפעלים. בעלי מפעלים החושבים כי העובדים מסתפקים אך ורק במשכורת שמנה – טועים בתכלית. לדברי נילסן – משכורת זה לא הכל. על כל פנים לא בימינו אנו. הגיע הזמן לתת דרור לדיעות קדומות, לסייע בידי העובדים להפיל את המחיצות ואת המסכה אשר הם נוהגים לעטות על פניהם בשעות העבודה.

מין, טוען נילסן, הוא חלק טבעי מחיי היום־יום, והעובדים – גברים ונשים כאחד – הלא מעבירים את מרבית שעות היום בעבודה ולא בבית. המועקה הנפשית, או תשוקות העובדים, משפיעות עליהם גם בעבודה היומית ומוטב לתת חוקיות לכל העניין, קובע המומחה, המדגיש באוזני משתתפי הקורסים שלו (המשלמים תמורת התורה הנרכשת הון תועפות) כי הכנסת הסגנון החדש הוא זכות ולא חובה.

מי שירצה לעסוק בהפסקת הצהריים במין ללא מגבלות ובגלוי – המפעל חייב להיות מודע למתרחש ולבנות מיקום נאות גם למטרות מין אלו. ■

אסתר אדלשטן, קופנהאגן

דבורה שפירא

שלושה ילדים משחקים את מישל ב"מעגל הגיר הקווקזי" ב"הבימה". תפקיד פעוט ואילם – ובכל זאת, באור הזרקורים.

ארבעים הורים נענו למודעה בעיתונים מטעם תיאטרון "הבימה", שביקש לבחון ילדים לתפקיד מישל, בהצגה "מעגל הגיר הקווקזי". התנאי: על הילדים להיות בגיל שש־שבע, אך להראות רכים ונמוכים מגילם – כבני שלוש־ארבע. הבחירה, מספרים הורי הילדים שזכו בתפקיד, נעשתה, בראש ובראשונה, על פי גובהם וצורתם, ללא כל קשר לכישרונם.

"על רקע הניפוי הראשוני – גובהם, יתחוללו הרבה היסטריות", מספרת שושי טהור, אמו של לולק, אחד משלושה הזוכים, לעת עתה. (ב"הבימה" מתכוונים להעסיק חמישה ילדים בתפקיד מישל, בשיטת הרוטציה, שלא להעמיס עליהם שעות עבודה רבות, האסורות על פי חוק העסקת ילדים של משרד העבודה והרווחה.)

"האמהות", היא משחזרת, "טיפלו בילדים, סירקו אותם שוב ושוב ונתנו להם הוראות אחרונות. הן היו ממש אמביציוזיות, הביאו תמונות, הפעילו קשרים וקיבלו את אי־בחירת ילדיהן לתפקיד בכעס גדול, אותו הן שידרו לילדים". חלק מהם אף פרץ בבכי, משנתחוור להם שלא נבחרו בגלל גובהם.

לאחר שנופו שלושים זאטוטים "גבוהים", הוכנסו עשרה הנותרים לחדר סמוך, בלי ההורים, לפגישה עם יונה אליאן, המשחקת את גרושה, המטפלת של מישל, ועם מיקי קם, השרה את קטעי הקישור ועם עומרי ניצן, במאי ההצגה, כדי לבחון את תגובותיהם המשחקיות. עידו הרניק בן השבע, שהופיע בהצגת הבכורה, סיפר ש"יונה ביקשה ממנו לעשות פרצופים עצובים וגם להצחיק אותו".

הורי שלושת הזוכים, שני ברונשטיין (בת שש וחצי), עידו הרניק ולולק טהור בני השבע, המאושרים על שילדיהם נבחרו, עדיין לא חתמו על חוזה להעסקת ילדיהם עם תיאטרון "הבימה", חרף העובדה שהם כבר מופיעים בהצגה. חלקם טוחנים את העניין מתוך רשלנות, הם מורים. כמו כן עדיין לא התחוור להם כמה ירוויחו ילדיהם מכל ההתרגשות הזו. במסדרונות "הבימה" נשמע שוב ושוב התעריף של 15 ש"ח לערב. הם עדיין לא הגיעו לדרגת הפרגמטיזם של הורים אמריקניים רבים, הבודקים חוזי בירור הנחתמים עם ילדיהם בזכוכית מגדלת כדי להופכם ל"מכונות כסף".

היבחרם של השלושה לתפקיד הפעוט והאילם הזה, מעוררת שאלות נוספות: מה דחף את ההורים לגרור את ילדיהם להשתתפות בהצגה? מה המריץ את הילדים להרפתקה הזו? כיצד מתמודדים ההורים והילדים עם שעות העבודה הלא מקובלות וכיצד קלטו הילדים והוריהם את התוכן הקשה של המחזה?

אביו של לולק טהור טכנאי מכונות. שושי טהור, אמו, עקרת־בית: "ראינו את המודעה בעיתון. בתחילה לא התייחסנו אליה. חברים וגיסתי שביקרו אצלנו בשבת, העירו את תשומת ליבנו ואמרו: 'יש מודעה שמתאימה ללולק'. הוא כזה פיצי, נראה בן שלוש או ארבע. פתאום חשבתי: מדוע שלא יצא לו משהו מהעובדה שהוא כל כך קטן. האמת, הוא ילד מאוד יפה והיו כבר הצעות לצלם אותו. פתאום החלטתי לעשות את זה בשביל הספורט.

מימין: שני ברונשטיין, לולק טהור ועידו הרניק. לא מכונות של כסף. צילום: נאור רהב.

מה מריץ את אמא?

"לא, לא רציתי להיות בנעורי שחקנית, למרות ששיחקתי בחוג דרמאטי. זה לא החלום שלי. הלכנו למיבחן בשביל החוויה. להפתעתי, קיבלו אותו ואנחנו שאלנו אותו אם הוא רוצה להמשיך. הוא כבר התלהב מכל החזרות ומצאנו את עצמנו בפנים. לעת עתה זה לא מפריע לו ללימודים. הוא בכיתה אל"ף ואני יכולה להשלים איתו את החומר. אני דואגת שינוח לפני ההצגה, אבל הוא אינו מוותר אפילו על שעורי השחייה שלו אחרי הצהריים. הסבירו לנו, שההצגה תימשך עד השעות המאוחרות, אבל לנו זה לא מפריע, כי רגילים ללכת מאוחר לישון.

"יש בעייה עם תחבורה. כרגע אין לנו אוטו, או אני מסיעה אותו במוניות על חשבון 'הבימה', ונשארת איתו כל זמן ההצגה. אי אפשר להשאיר ילד כזה קטן לבד. בזמן 'המת' אני מעסיקה אותו בספר ובמשחקים שאני שמביאה מהבית. הוא מאוד אוהב את תוכן המחזה. ההצגה ממש מהממת עם כל התפאורה והבימה הזוה. בפעם הראשונה היה ממש תקוע עם העיניים על הכל.

"יונה אליאן עשתה עליו עבודה נהדרת. פשוט סיפרה לו בסבלנות את כל התוכן. כשהוא עשה את הסצינות שלו, הסבירו לו שזה לא רובים באמת. הכל בתיאטרון זה כאילו. כך גם כשגרושה ואמו האציליות סוחבות אותו מצד אל צד בסצינה של 'משפט שלמה'. מושכים לו את הידיים כאילו. הוא הבין הכל ואפילו לא שאל אותי אף שאלה. לא פחדתי מההשלכות של תוכן המחזה האלים עליו. הוא, הרי, לא נמצא בסצינות של האונס ואינו חווה מעמדים של אלימות ממש.

"כאשר לחוזה, קיבלתי אותו ועדיין לא היה לי זמן לעיין בו. אבל אם 'הבימה' לוקחים על עצמם חוזה כזה, אז הם יודעים מה הם עושים. שמעתי שיקבל 15 ש"ח לערב. אני לא הולכת להרויח עליו ולא לעשות ממנו סופר־סטאר. ההנהלה גם הודיעה לנו שיתנו לילד תשלום סמלי. התעקשתי רק שיחזירו לי את תעריפי המוניות. מעבר לזה לא נרוויח. לעומת זאת, הם מתייחסים אליו כמו אל מלך וזה ממלא אותו ואותנו".

לולק טהור: "מרגיש נהדר ולא מתרגש בכלל, אפילו כשסוחבים אותי מצד אל צד. סיפרו לי על התוכן של המחזה ובכלל לא נבהלתי. לפעמים אני מסתכל מאחורי הקלעים על קטעים שאני לא משחק בהם, ולא נבהל מקטעי האונס. וגם השחקנים כאלה נחמדים ומדברים איתי. בכסף שארוויח אקנה כל מיני דברים שאני מאוד אוהב וקצת כסף אתן להורים, ואני גם לא עייף כי אנוח לפני ההצגה".

עידו הרניק: "אמא שלי מצאה מודעה בעיתון והיא אמרה שהיא רוצה לקחת אותי למיבחן. מסופר במחזה על גרושה שגידלה את מישל, הקטע, שסוחבים אותי היא והאמא האמיתית שלי במחזה, בכלל לא מפחיד אותי, אבל אני צריך לעשות את עצמי מפחד ולא להיות שמח. בכלל לא מפריע לי לשחק עד שתיים־עשרה בלילה, כי אני ישן בצהריים. ואם אאחר לבית־הספר, למחרת, אמא שלי תיתן אישור למנהל. אני גם לא יודע כמה אני מרוויח. לא אמרו לי".

אביו של עידו הרניק פקיד בכל"ל. אמו, אורנה הרניק, מורה: "לקחתי אותו למיבחן בגלל משהו מאוד אישי. הוא ילד נמוך ומאוד סבל מזה. כאשר ראיתי מודעה בעיתון, שמבקשים ילדים בני שבע שנראים קטנים יותר, החלטתי. לא האמנתי שיצא מזה משהו, כי הוא לא שחקן ולא מוכשר במיוחד, ועדיין קשה לי לעכל שנבחר.

(המשך בעמ' 41)

החוזה

הממונה על הפיקוח במשרד העבודה הרווחה, המעניק אישורים להעסקת ילדים, אפריים כחלון, מבהיר: "כל מי שמעסיק ילדים בהתאם לחוק עבודת הנוער (מדובר בהעסקת ילדים עד גיל 14), חייב לפנות לוועדה מייעצת אצל מפקח העבודה הראשי במשרד העבודה והרווחה, כאשר הפנייה נעשית באמצעות טפסים מתאימים, שהחוק מחייב, והיא כוללת: חוות־דעת רפואית על הילד, הסכמת הוריו, הסכמת מנהל בית־הספר והמפקח מטעם משרד החינוך על אותו בית־ספר בו לומד הילד".

מותר לילדים המועסקים לעבוד עד תשע שעות בשבוע, ואין הוועדה מתערבת בצד הכספי של העסקתם. "מפקח שרוצה לבדוק אם העסקת הילד מתנהלת על פי החוק, כמו במקרה של העסקת ילדים ב'הבימה' – נתון במצב עדין, משום שהמחוקק לא כיסה את עניין מימון הכרטיסים ולכן, עליו לממן, לפעמים, את הכרטיסים מכיסו, על מנת לבדוק מה קורה שם מאחורי הקלעים. מדובר גם בשעות עבודה נוספות. לא כל המפקחים מוכנים להשקיע בבדיקה את כספם האישי", מתנצל כחלון.

יוסי רודן, מינהלן "הבימה", אומר שהחוזה עדיין לא סוכם עם הורי הילדים, ואין הוא מוכן לדבר על תעריפי העסקתם (15 ש"ח לערב). "כל הילדים יקבלו אותו סכום כסף ולא אגיד כמה. כן, אני יודע, באמריקה זה סיפור אחר. זו הארץ ואי אפשר להשוות אותם אלינו".

לדעת שושי טהור, אספקטים אחרים בחוזה אינם הוגנים, כמו הצמדת ילד להופעות עד הורדת המחזה. "ומה קורה אם לילד נשבר? אני לא יכולה להכריח אותו, הוא הרי ילד. לא אלך איתם ראש בראש. נכון לעכשו, הוא מתעורר בבוקר נרגש מעצם העובדה שהוא מופיע, ועל זה הם בונים".

Miss Smith original
מאנגליה באהבה
ז'קטים ומעילי צמר* לנשים
החל מ- 299 ש"ח
* ללא שעטנז
רשת בתי אופנה
חדור
■ ת"א: זמנהוף 25 • דיזנגוף 162
■ ירושלים: קינג ג'ורג' 16
■ קיבוץ עין צורים
פתוח ברציפות

תחביב

מיכאלה איתן

כל חתימה – בול

לג'ורג' דלטון יש תחביב: הוא אוסף חתימות של טייסי קרב. אנשי ה"זירו" מיפאן כבר חתמו. עכשיו הוא מחכה לישראלים.

Japanese Zero Veteran Pilots of W.W.II - Yoshio Shiga - Kei Kawabata - Fumiqu Komita - Hajime Suzuki - Yasuo Andoji - Kuniyoshi Tanaka - Suyozi Hoyskawa - Ajifo Tsunekawa - Hiroshi Shinjoh - Mamoru Uematsu - Hojo Akira - Iyozo Fujita - Morimasa Yunokawa - Teruo Nakamura - Kousuke Tabuchi - Norihide Higuchi and Sadamu Komachi. This photo was Signed by the above in 1987 in Tokyo at the Zero Pilots Reunion.

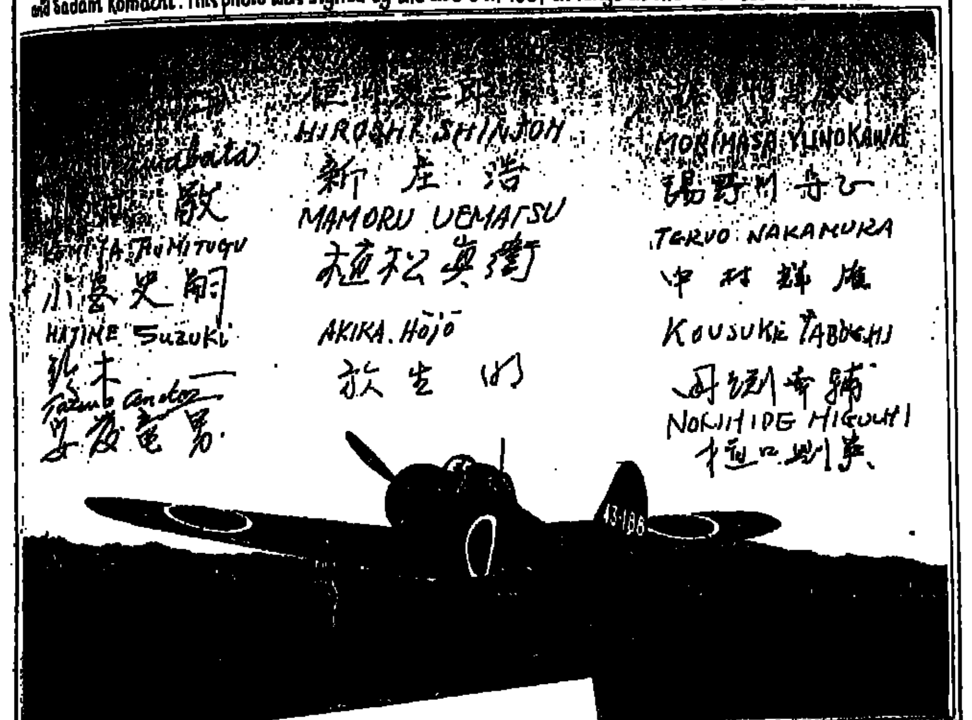

▲ חתימותיהם של כל טייסי ה"זירו" היפאניים על גליון נייר אחד. הטייסים חתמו על הדף בכנס וותיקים שהתקיים בעקבות משחק גולף.

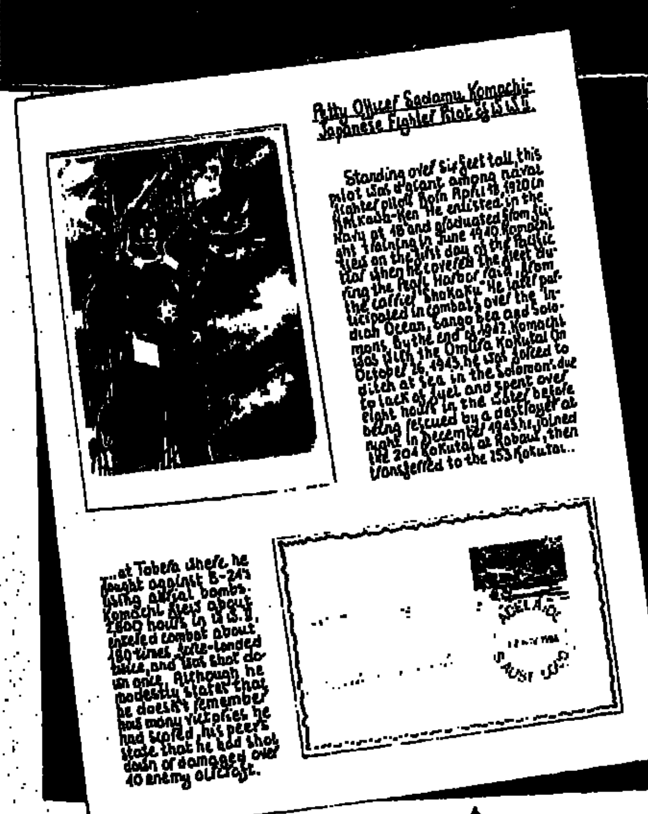

▲ כרטיס אוסף של חתימת טייס יפאני באוספו של האוסטרלי דלטון. ליד החתימה – קיצור תולדות חייו של הטייס.

הכל התחיל במעטפה צהובה עבה, עשוייה נייר מאיכות טובה, עליה נרשמו השם והכתובת של א., פעם טייס די ידוע בחיל־האוויר, בכתב יד קליגראפי קפדני ומסודר. המעטפה נשלחה מפיירוויו פארק שבאוסטרליה, ואפילו לא מאחת מעריה הראשיות של אותה יבשת.

א. חשב שזה די מוזר. הוא לא חושב שהוא מכיר מישהו משם, אבל מה יכול להיות? עם פתיחת המעטפה נמצאו בה: מכתב, גם הוא בכתב היד המדוייק שעל המעטפה, שני כרטיסים בגודל כרטיסי ביקור ושני צילומים של מאמרים מעיתונות אוסטרלית מלווים בתמונות.

השולח, איש בשם ג'ורג' דלטון, הציג עצמו במכתב כאספן חתימות. המאמרים תיארו אותו כאספן ותיארו את האוסף שלו. האיש ביקש דוגמאות חתימה על שני הכרטיסים שצירף, קיצור תולדות חיים בכמה שורות ותצלום. הוא הודה מראש בלשון נרגשת ביותר על היענות לבקשתו.

א. כבר נתקל בבקשות מוזרות יותר. את החתימה שלו לא ביקשו מעולם, אפילו לא בימי שירותו. אחר הכל הוא אינו שחקן או ספורטאי. אפילו לא מרינאי. מאידך, לא איכפת היה לו להענות לבקשה. כל העניין לא דרש יותר משתיים־שלוש דקות טירחה וכול דואר. הוא שילשל את המכתב לתיבה ושכח מכל העניין.

שבועות אחרים אחר כך שוב הגיעה בדואר מעטפה צהובה מנייר משובח, עבה כקודמתה, וגם עליה השם והכתובת באותו כתב יד קליגראפי קפדני.

דלטון מאוסטרליה הודה על קבלת החתימות, תולדות החיים והצילום, צירף את תצלום כרטיס האוסף שפתח לא. וסיפר סיפור כזה:

הוא אוסף חתימות של טייסים צבאיים בלבד. ברשותו האוסף הגדול ביותר בעולם בתחום זה. הוא מקווה שיום אחד יוצג אוספו במוזיאון חיל־האוויר האוסטרלי. יש לו חתימות של טייסים ידועי שם מכל העולם. רק מארבע מדינות לא הצליח לקבל חתימות: מוויאט־נאם, מברית־המועצות, מיפאן ומישראל. יש לו השערות, לדלטון, מדוע דווקא ממדינות אלה לא הצליח להרחיב את האוסף שלו. הוויאט־נאמים, לדעתו, עסוקים בדברים אחרים; הסובייטים פוחדים לענות למכתבים מחו"ל; היפאנים בכלל סגורים וביישנים, ואילו הישראלים – הם בוודאי אינם רשאים לענות בגלל צנזורה ובטחון שדה.

הוא סיפר כי נסע ליפאן כדי לנסות להשיג את חתימתו של אחד ה"אייסים" היפאנים הידועים ואחרי טירחה מרובה הצליח בכך. הטייס פתח לו שער אל ותיקי טייסת מטוסי ה"זירו" ממלחמת העולם השנייה. עתה יש בידו כל חתימותיהם של טייסי ה"זירו" שעודם בחיים.

נסיעה למוסקווה לא סייעה בידו להרחיב את האוסף. הוא חזר משם בידיים ריקות. הוא מאושר שחתימתו של א. פתחה את הפרק הישראלי באוספו. לישראל שלח עשרות מכתבים – אך קודם לכן נענה רק על־ידי כמה מן ה"גדולים", כפי שהוא מכנה אותם.

"אחרי המלחמה, לפני 40 שנה", הוא מספר במכתבו, "הייתי בחיפה, ואדם זר לגמרי קנה לי זוג נעליים חדשות. הייתי נדהם ומופתע מגילוי הנדיבות הזה. אני זוכר זאת עד היום". מה עשה בחיפה לפני 40 שנה – לא אמר. הוא גם לא סיפר איך הגיע למצב, בו אדם זר קנה לו בחיפה זוג נעליים. "אני מאמין", כותב דלטון, "שהחמימות שגילה כלפי אותו חיפני אופיינית לישראלים, וכי אתה (כוונתו לא.) תגלה אותה נדיבות כלפי זר ותסייע בידי להשיג עוד כמה חתימות של 'אייסים' ישראליים מבין טייסי המיראז' של מלחמת ששת הימים. אני בטוח שיש ביניהם גם כאלה שאתה מכיר. הם בוודאי כבר השתחררו מן השירות ואינם סודיים כל כך. אם אינם רשאים לחתום בשמם המלא – שיחתמו בשם פרטי בלבד", מוסיף דלטון, "ואם גם זה אסור – יסתפק בחתימה ללא שם ויציין רק את המלים 'טייס מיראז' במלחמת ששת הימים – x הפלות'".

דלטון חבר באיגוד טייסי ה"מוסטאנג" באוסטרליה, על פי נייר המכתבים שעליו הוא כותב. מלבד הפרט המרגש על היותו בישראל בתקופת הקמת המדינה – אין הוא מספק פרטים ביוגרפיים נוספים.

א. בהחלט מתכוון לעזור לדלטון. הוא מכיר את כולם. הסיפור יצחיק אותם קצת, אבל חמימות כלפי זר היא תכונת אופי די נפוצה ביניהם. ■

מה שצריך

נובמבר 1987

המדור של רותי ברק

קוראה יקרה,

החורף הגיע. מקובל לחשוב שהנזקים לגוף ולעור נגרמים דווקא בקיץ ולפיכך, נשים רבות נוטות להסתפק בלבוש חם.

טעות! עור הגוף ובמיוחד החלקים הגלויים (פנים, שפתיים, צואר וכד'), חשופים בפני פגעי האקלים כמו רוח וקור לא פחות מאשר השמש בקיץ. יתרה מזאת, משום שהמודעות להגנת העור בחורף נמוכה יחסית, יתכן כי אצל נשים רבות נזקי העור בחורף גדולים מנזקי העור בקיץ.

מדורי הפעם מספר על מוצרים שיעזרו לך לעבור את החורף בשלום, אני מקווה שבכך אתרום ולו רק במשהו, להעלאת המודעות לנזקי העור בחורף ולשפור מראה העור לעונות החשופות יותר.

חורף חמים ונעים

רותי ברק

SOFTY - תני לחורף יד רכה

כפות הידיים הן מהאברים החשופים בדרך כלל לרוח ולקור, ואם לא מתחשק לך להתהלך כל היום עם כפפות, קרם ידיים סופטי הוא האמצעי הטוב ביותר להגן עליהן מפני יובש. SOFTY מכיל ויטמין E המצטיין בתכונותיו להגנת העור והתחדשות התאים. סילקון היוצר שכבת מגן על העור (מצויין לאחר שימוש בחומרי ניקוי למיניהם) ומלבד זאת הוא נספג מהר ופועל ביעילות ובמהירות. מנסיוני האישי ומנסיונן של נשים רבות, שימוש קבוע ב־SOFTY מעניק ידיים רכות ונעימות.

כדאי לקנות את SOFTY גם בגלל המבצע המיוחד: על כל קניית 2 שפורפרות קרם ידיים SOFTY במחיר של 9 שקלים בלבד, תיזכי חינם(!) בקרם לחות נפלא של פלייר באריזת 100 גרם. או במסקרה מעולה של בוטיצ'לי באריזה מהודרת.

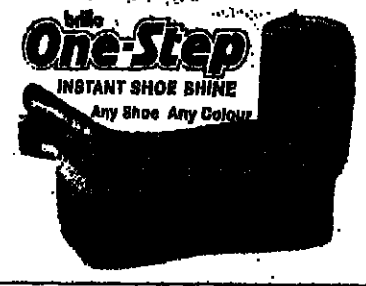

BRILLO SHOE SHINE
ה"מטריה" המבריקה של הנעליים

מים ונעליים הם אולי חרוז, אבל בשום אופן לא הולכים יחד (תרתי משמע), יש להקפיד לשמור על הנעליים בחורף. אני ממליצה להבריק אותן ב־Brillo Shoe Shine - ספוג קל המכיל ואקס לשימוש לכל סוגי העור בכל הצבעים. Brillo Shoe Shine אינו מלכלך את הידיים. מבריק בין רגע ללא שפשוף, וטוב ל־100 הברקות ויותר.

ואזליין אינטנסיב קר - פק"ל חורף לעור

רבות כבר התפרסם על כך, ולמרות זאת, אני רוצה לחזור להדגיש את חשיבות השימוש בואזליין אינטנסיב קר Vaseline intensive care, במיוחד בחורף. כפי שכתבתי בדברי הפתיחה שלי חלקים מסויימים של הגוף חשופים לרוח ולקור המייבשים את העור. ואזליין הינו תחליב הגוף היעיל ביותר לשמירה על לחות העור וגמישותו.

ואזליין בפרוש אינו מוצר קוסמטי, אין לו ריח לוואי והוא בהחלט מתאים לשימוש לכל בני המשפחה. (כולל תינוקות).

בחורף כמו בקיץ ואזליין אינטנסיב קר "חייב" להמצא בכל בית.

(לבחירתכם אריזות 500 מ"ל, 300 מ"ל ו־200 מ"ל).

איך מסירים איפור בחורף?

כמו בכל השנה, עם פרש וואנס.

בלי שום קשר לחורף, רציתי לספר לך על סדרת מסירי האיפור של פרש וואנס (Fresh Ones). הסדרה כוללת שלושה סוגי מוצרים:

הראשון מיועד להסרת הלק מהציפורניים. הוא מכיל לנולין המזין את העור שמסביב לציפורן, נשלף בקלות מהקופסא (כמו כל סדרת מוצרי פרש וואנס) ומותיר ריח נעים על הציפורניים. אם הברירה היא צמר גפן ואצטון, אני בהחלט מעדיפה את פרש וואנס.

שני המסירים האחרים מיועדים לפנים ולעיניים. שניהם מנקים בקלות, ביעילות וביסודיות (גם איפור כבד), אינם מכילים אלכוהול ולעומת זאת מכילים קמומיל להרגעת העור. פרש וואנס "מסיר" את הטרחה מפעולת הסרת האיפור.

א...א...א... אפצ'י

הצלחנו להגיע לירח, הצלחנו ליצור מחשבים מתוחכמים אבל לנזלת, במחילה מכבודכם, האדם המודרני עוד לא הצליח למצוא תרופה. אין מה לעשות נזלת היא חלק מהחורף, וכולנו מכירים את ההרגשה של הדליפה הטורדנית מהאף והאדמומיות המכסה אותו כתוצאה מניגובים משפשפים. הפתרון הצנוע שלי למלחמה בנזלת הוא: קְלִינֶקְס בּוּטִיק (Kleenex Boutique) - טישיו מאיכות משובחת שאינו גורם שיפשופים לאף, באריזה מהודרת שקל לשלוף ממנה. קלינקס בוטיק עולה מעט יותר מהטישיו הזולים אבל אני, כשמדובר באף אדום, מוכנה לשלם יותר.

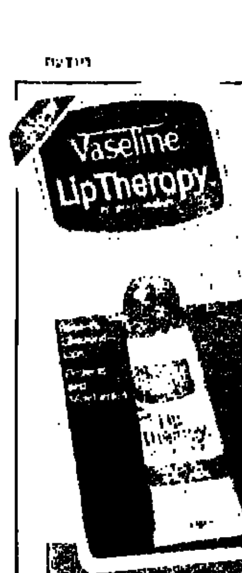

"מס שפתיים" - בחורף חייבים לשלם!

הנשיקות המתוקות ביותר לא ימנעו מהרוח ליבש את השפתיים. ולכך יש לי שני פתרונות נפלאים:

א. וָאזֶליין ליפ טֶרָפִּי (Vaseline Lip Therapy) שפתון קומפקטי שאינו תופס מקום בארנק, מגן על השפתיים מפני נזקי הרוח, הקור והשמש, מעניק להן את הלחות הדרושה והעיקר, מונע מהן להיסדק. לעניין הקוסמטי, ואזליין ליפ טרפי מעניק ברק נפלא לשפתיים וניתן למרוח עליו שפתון רגיל מבלי לפגוע באפקטיביות שלו.

ב. ואזליין קונסטאנט קר (Vseline Constant Care) תכונותיו דומות למוצר הראשון רק שלקונסטאנט קר "נשיקות מתוקות" ב־5 טעמים: וניל, תות, קולה, תפוז ונאוטרלי. כל אחד לפי טעמו.

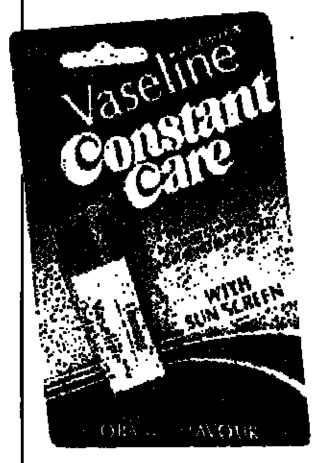

בואי נדבר גלויות

קראתי בעתון את פרסומיך על מוצרי ג'ונסון והייתי רוצה לדעת היכן אפשר לקנותם?

שדמי רות
בני יהודה

את מוצרי הניקוי של ג'ונסון ניתן להשיג בכל רשתות השיווק הגדולות, סופר פארם ובחנויות כל בו לנקיון.

ש.

מען למכתבים: רותי ברק, ת.ד. 3575, פ"ת.

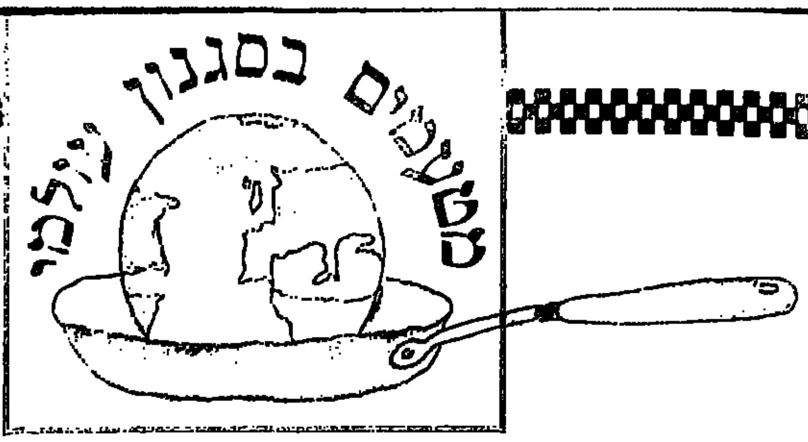

ארוחות

רותי קין

האמריקנים מודים

מחר, יום חמישי האחרון בחודש נובמבר, יחול כבכל שנה, חג ההודיה האמריקני. מי שכבר מתגעגע לקצת חג ולא רוצה להמתין עד חנוכה, יוכל להצטרף אל יוצאי ומוקירי הדוד סם בארוחה חגיגית כיד המלך וברוח מסורת החג. להזכירכם, זהו חג לאומי ולא דתי, שנועד להזכיר לאמריקנים כיצד שפר מזלם של אבותיהם המתיישבים הראשונים בניו־אינגלנד, שעה שאספו את ביכורי יבוליהם בראשית התיישבותם בארץ הלא נודעת.

מאז אותו חורף ראשון בניו־אינגלנד עברו, כידוע, תהפוכות רבות על הארץ שהיתה במשך השנים לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. הם אפילו הצליחו לטפח מטבח ששילב את מה שמצאו בארץ החדשה עם מסורת הבישול שהביאו איתם מהיבשת הישנה. ויותר מכך, הצליחו להעמיד פדרציה רחבת ידיים שבראשה נשיאים – אדון וגברת ראשונים, לקדנציה אחת ויותר.

גילינו ואהבנו כמה מתכונים שהיו אהובים במיוחד על נשיאיה השונים של האומה במשך השנים, וזו הדרך שלנו להביע רחשי חיבה לאומה האמריקנית ביום חג ההודיה. המתכונים פורסמו במגזין אמריקני, המסתמך על רישומיהם של נשות הנשיאים או טבחיהם הפרטיים.

לכל מי שמעוניין לחגוג את ליל ההודייה כהלכתו נציין, כי במלונות הילטון בתל־אביב ובירושלים יתקיימו ארוחות על טהרת המטבח האמריקני. לצלילי מוסיקת קאנטרי אמריקנית יוגשו בהן תרנגול ההודו המסורתי, עם מלית ערמונים, מלווה ברוטב קורקבנים, מאפי בטטות, מעדני תירס וכמובן – פאי דלעת.

למי שייעשה את החגיגה בביתו – מובאים כאן מתכונים שנידבו לנו זאב קרן מתל־אביב ואביגדור ברו מירושלים.

חרגולת בטאראגון של ג'והן פ. קנדי

בתקופת כהונתו כנשיא שכרו בני הזוג קנדי טבח צרפתי, רנה ורדון, שהגיש לבאי הבית הלבן ארוחות מעודנות, כמו תבשיל העוף שלהלן. רצוי להגיש בליווי גזר גמדי. טאראגון טרי אפשר להשיג בשוק. בשעת דחק אפשר להשתמש בטאראגון יבש.

החומרים (ל־6 מנות):
עוף צעיר במשקל 1־1.2 ק"ג
3 כפות קמח
¼ כפית מלח
¼ כפית פלפל שחור
2 כפות שמן
2 כפות בצל ירוק, קצוץ דק (רק החלק הלבן)
½ כפית קורנית (טימין) יבשה
3 ענפי טאראגון טרי (את העלים שומרים לקישוט)
2 ענפי פטרוסלינון טרי (ללא העלים)
עלה דפנה קטן
20 גרם מרגרינה
¾ כוס מרק עוף צח
¾ כוס יין לבן

ההכנה:
מייבשים היטב את העוף מבפנים ומבחוץ במגבות נייר. מסובבים את הכנפיים כך שיונחו מתחת לגב העוף וקושרים את הרגליים זו לזו בחוט.

מערבבים את הקמח עם המלח והפלפל. מקמחים היטב את העוף בתערובת, מכל צידיו ושומרים בצד כ־1½ כפות של תערובת הקמח.

מחממים את השמן במחבת עמוקה או סיר שטוח ומטגנים בו את העוף כ־15 דקות. הופכים 3 פעמים במהלך הטיגון, עד שהעוף זהוב־שחום מכל צידיו. משכיבים את העוף כשחזהו פונה כלפי מעלה ובוזקים עליו את הבצל הקצוץ והקורנית. מוסיפים לסיר את ענפי הטאראגון והפטרוסלינון ואת עלה הדפנה ויוצקים פנימה גם את המרק והיין. מביאים לרתיחה, מנמיכים את הלהבה, מכסים את הסיר ומבשלים, על סף הרתיחה, כ־30 דקות. הופכים את העוף כשהחזה פונה כלפי מטה. מכסים את הסיר וממשיכים לבשל על סף הרתיחה עוד 25־30 דקות.

מוציאים את העוף לצלחת הגשה מחוממת ומניחים אותו כשהחזה פונה כלפי מעלה. מכסים באופן רופף ברדיד אלומיניום.

במחבת קטנה מתיכים את המרגרינה ומוסיפים לה את תערובת הקמח שנותרה. מערבבים במהירות ומוסיפים 3 כפות מנוזלי הבישול של העוף. מחזירים את התערובת לנוזלי הבישול של העוף שבסיר ומרתיחים תוך בחישה, עד שהתערובת סמיכה כמו שמנת. מוציאים ומשליכים את עלה הדפנה וענפי הטאראגון והפטרוסלינון.

יוצקים את הרוטב על העוף ומקשטים בעלי הטאראגון. מגישים עם גזר גמדי.

הצ'ילי של לינדון ג'ונסון

בין השנים 1963־1969 הוגשו בבית הלבן, לצד מאכלים מעודנים גם המאכל הטקסאני העממי הזה, שהיה אהוב במיוחד על הנשיא. אם אין לכם קופסאות שימורים של שעועית חומה

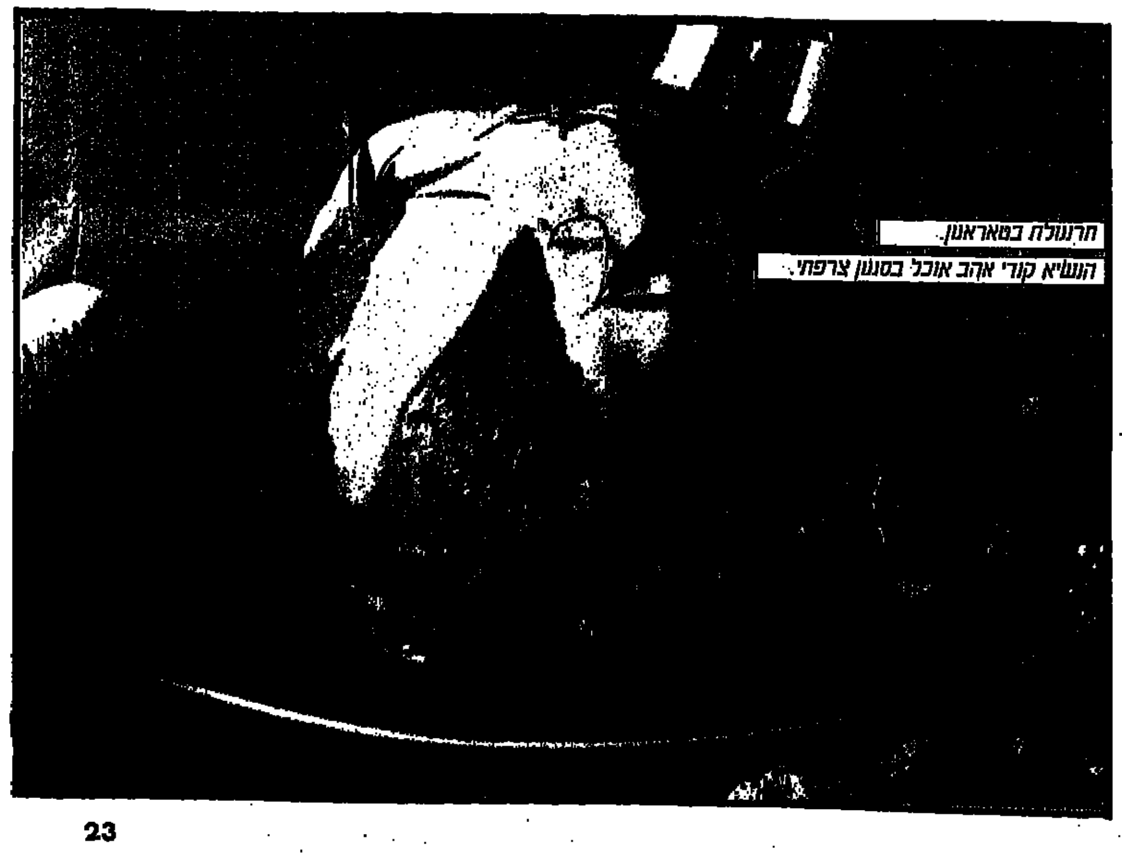
חרגולת בטאראגון.
הנשיא קנדי אהב אוכל בסגנון צרפתי.

מדור פרסומי

מיטב אופנת פאריס ואיטליה – גם בירושלים

רק לפני שלושה חדשים נפתחה וכבר הפכה להיות מוסד ירושלמי מוכר. חנות "סילואט" החדשה במדרחוב דורות ראשונים במקור בו שכנה עד לא מזמן ובמשך כשישים שנה חנות "אמנות".

החנות בשטח כ־70 מ"ר, עוצבה מחדש ע"י האדריכל אבי דומב בסגנון בתי האופנה המהודרים של מילאנו, מציעה לנשות ירושלים דגמים של מעצבים מהשורה הראשונה כמו איב סאן לורן, פייר בלמן ופיזנטי ולצדם חליפות מחויטות ומעילים של אלקטרה מפאריס. סריגים של "נלה מרקיני" ו"ברוני" מאיטליה, חצאיות צמר של סרג'יו דיאנדראה האיטלקי, שמלות וחליפות משי מבית "מרטי מוד" וחולצות של מריו פוצי ומרסל לאופר.

זוהי השלישית בחנויות "סילואט" לאחר רמת השרון (חמש שנים) וככר המדינה בת"א (שלוש שנים) הוותיקות יותר.

ב"סילואט" התמחו ביבוא אופנה יוקרתית ויקרה. בעלי החנות מוזמנים פעמיים בשנה לירידי האופנה החשובים באירופה ה"פרט א פורטה" בפאריס ו"מודיט" במילאנו ומזמינים את הקולקציות 6 חדשים מראש. כך הם מבטיחים ללקוחותיהם דגמים בלעדיים המיובאים ישירות מהיצרן.

המחירים בחנות נעים בין 250 ל־400 ש"ח לחצאית, 200 עד 500 ש"ח לחולצה, 250 – 700 ש"ח לסריג, כ־1000 ש"ח לחליפה מחויטת או מעיל ו־900 – 1500 ש"ח לשמלה או שני חלקים ממשי נקי, גבוהים אמנם אך לא רחוקים בהרבה מהמחירים באירופה עבור אותם המוצרים.

גם לאלה שלא קונות הביקור בחנות חוויה.

ד. שמעוני.

"רימונים"
על פי ציורו של
נחום גוטמן

מדליה ממלכתית צבעונית ועדיליונים
בשילוב ליטוגרפיה מקורית ב־25 צבעים
בזהב כסף וארד בכמויות מוגבלות
טפסי הזמנה נשלחו למנויים בימים אלה.
מנוי שטרם קיבל את טופס ההזמנה, מתבקש לפנות מיד למחלקת המנויים בירושלים, טל: 02-668105
מחיר מיוחד למנויים עד 25.12.87 בלבד
החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות
ירושלים, רח' אחד העם 5, טל. 668105(02) תל אביב רח' מנדלי 3, טל. 227428(03)

בית החוגים והאמנויות
10 שנות חוגים וסדנאות · מוכר ע"י משרד החינוך · בהנהלת אורית ורצברגר
קורסים מיוחדים
בוקר, אחה"צ וערב
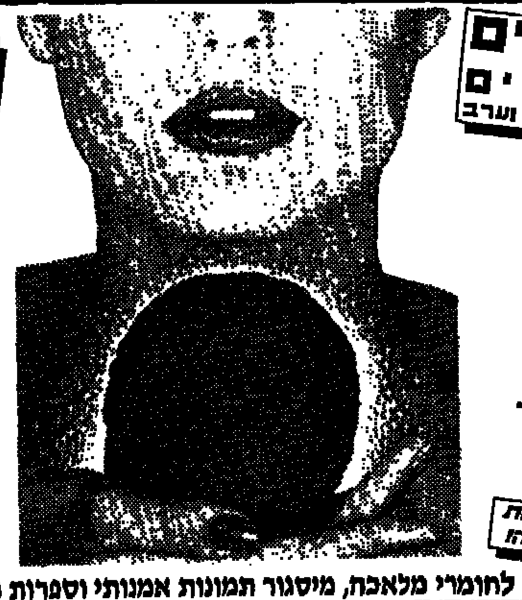
□ אריגה אמנותית
□ תחרת מרוט
□ פיסול בבד
□ פיסול בחומר רך
□ עיצוב בסיבים
□ עיבוד טלאים
□ רקימה אמנותית
□ שילוב אמנויות
□ תפירה בורדה
□ ציור על משי
□ חגורות ותיקי עור
□ אמנות הסריגה והמחט
□ ויטראז' אמנותי
תערוכת עבודות מיוחדת בחנוכה!
סדנאות חד־פעמיות
כוללות חומרים ואירוח
□ עיצוב מסיכות
□ ציור על משי
□ אמנות דקורטיבית
□ פיסול בגרבי ניילון
□ עיצוב מרציפן
□ סידור פרחים
□ מארבלינג
□ ועוד...
סדנאות מיוחדות לקישוטי אופנה:
□ מעור
□ מפייטים
□ מפימו □ פימו פיסולי
□ מבדים
חנות לחומרי מלאכה, מיסגור תמונות אמנותי וספרות מקצועית.
ביאליק 77, רמת־גן. טל: 03־726533,721516. שעות פתיחה: 16.30-19.00 ,9.00-13.00

מכון מיל"ה – בית־הספר לדיילות
פותח במלון דן בתל־אביב קורס ל:
דַיָלוּת
דַיָלִים – דַיָלוֹת
מסיימי הקורס המוכשרים יומלצו לתעסוקה.
פרטים והרשמה במרכזים הבאים:
■ תל־אביב: מלון דן ת"א, בימים ב' ו־ד' בשעות 18.00–20.00.
■ בפתח תקוה: בית מיל"ה, בר כוכבא 63 בכל יום, בשעות 9.00–16.00.
תעודות גמר תוענקנה למסיימים • פניות טלפוניות לא תיענינה.

(שרכשתם באיזה שהוא שבוע אמריקני של אחת מרשתות השיווק) תוכלו להסתפק בשימורי שעועית לבנה מתוצרת מקומית או לשרות ולבשל שעועית חומה בעצמכם.

החומרים (ל־8 מנות):
כף שמן
בצל בינוני, קצוץ
2 שיני שום, כתושות
כק"ג בשר בקר רזה, טחון
2 כפות אבקת צ'ילי (והירות, חריף!) — או פחות, לפי הטעם
כפית כמון
כפית אורגנו
½ כפית מלח
כמה טיפות טבסקו
קופסה (כ־800 ג') עגבניות שלמות במיץ
2 קופסאות (בנות כ־400 ג' כל אחת) שעועית חומה

ההכנה:
אם מבשלים שעועית חומה לבד — יש לשרותה במים ללילה ולבשלה למחרת במים עד שהיא מתרככת. אפשר להסתפק בכ־300 גרם שעועית חומה יבשה כדי לקבל את הכמות המתאימה.
מחממים את השמן בסיר עמוק ומטגנים בו את הבצל והשום במשך 2 דקות. מפוררים את הבשר לתוך הסיר וממשיכים לבשל, תוך ערבוב במזלג ופירור הבשר עד שהוא מחליף את צבעו ואינו אדום עוד. מוסיפים את אבקת הצ'ילי, הכמון, האורגנו, המלח והטבסקו. מרסקים את העגבניות ומוסיפים אותן על המיץ לסיר. מוסיפים גם את השעועית. מביאים לרתיחה ומנמיכים את הלהבה. מבשלים ללא כיסוי, על סף הרתיחה, כ־50 דקות.

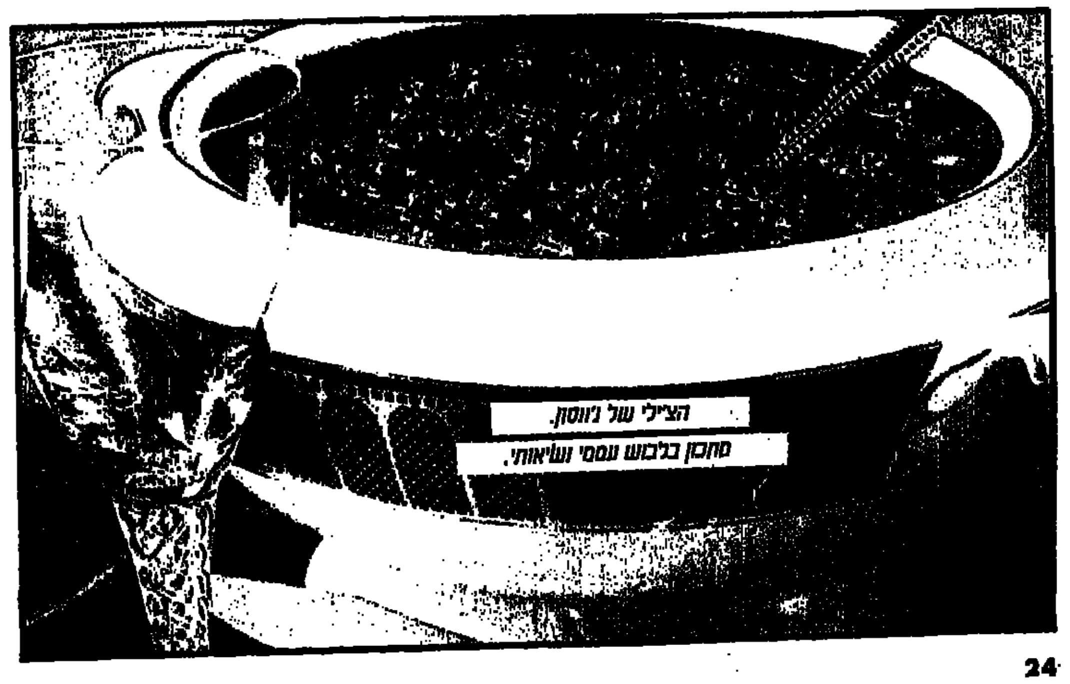
הצ'ילי של ג'ונסון. מתכון בלבוש עממי נשיאותי.

עוף באשכוליות. מתכון אדמדם של בטי פורד.

שף באשכוליות אדומות של ג'ראלד פורד

בטי פורד נעזרה בשף הנרי הלר כדי לתכנן את ארוחות הבית הלבן. השף אחראי גם על המאכל הצבעוני והמקורי הזה.

החומרים (ל־4־8 מנות):
2 אשכוליות גדולות (רצוי אשכוליות אדומות או ורודות)
½ כוס רוטב דמדמניות (קרנברי) — להשיג במעדניות
כף דבש
¼ כפית ציפורן טחון
¼ כפית מלח
3 כפות מרגרינה
עוף במשקל 1½ ק"ג, מחולק ל־8 חלקים
עלי סלרי, לקישוט

ההכנה:
מחממים את התנור לחום בינוני (180 מעלות).
קולפים את האשכוליות מקליפתן העבה ומסירים גם את הקליפה הלבנה. מחלקים את הפירות לפלחים מעל לקערה, כדי לקלוט את המיץ הניגר, ומסירים את הקרומים הדקים כך שנשאר רק בשר הפרי. סוחטים מהחתיכות הקטנות שנפלו לקערה את כל המיץ שנותר בהן ומסננים אותו לתוך סיר קטן. מוסיפים את רוטב הדמדמניות, הציפורן והמלח ומביאים לרתיחה. בוחשים ומסירים מהלהבה. מוסיפים את חתיכות האשכולית.
מתיכים את המרגרינה במחבת גדולה על להבה בינונית ומזהיבים בה את חלקי העוף. מעבירים אותם, כשהעור פונה כלפי מעלה, לתבנית אפייה. מברשים בחלק מרוטב האשכוליות ואופים כ־45 דקות. במהלך האפייה מברשים עוד 4 פעמים ברוטב.
מעבירים את חלקי העוף לצלחת ההגשה. מחממים את רוטב האשכוליות שנית ויוצקים ממנו, ביחד עם חלק מפלחי האשכולית, על העוף. מגישים את יתר הרוטב בנפרד.

רפרפה אינדיאנית

הנשיא טדי רוזבלט, שכיהן בין השנים 1901־1909, התענג במיוחד על המעדן הפשוט והעממי הזה (המוגש, דרך אגב, גם בחג ההודיה).

חומרים (ל־10 מנות):
5 כוסות חלב
⅓ כוס דבש
¼ כוס סוכר חום, דחוס היטב
2 ביצים גדולות
25 גרם חמאה או מרגרינה
⅔ כוס קמח תירס
אגוזים כתושים, לקישוט

ההכנה:
מחממים את התנור לחום בינוני נמוך (160 מעלות). טורפים את החלב עם הדבש, הסוכר, הביצים והחמאה בסיר בינוני על להבה בינונית עד שהחמאה נמסה. מוסיפים בהדרגה ותוך טריפה מתמדת את קמח התירס. מבשלים תוך בחישה 5 דקות או עד שהתערובת מסמיכה.

רפרפה אינדיאנית. משהו פשוט ממטבחו של טדי רוזבלט.

יוצקים את התערובת לקעריות אישיות חסינות אש. מציבים את הקעריות בתוך תבנית גדולה או שתיים קטנות, מלאות במים חמים שיגיעו עד מחצית גובהן של התבניות האישיות. אופים שעה — שעה ורבע, או עד שקיסם הננעץ במרכז הרפרפת יוצא נקי.
מצננים על רשת צינון ומגישים חמים או מצונן, מקושט באגוזים כתושים.

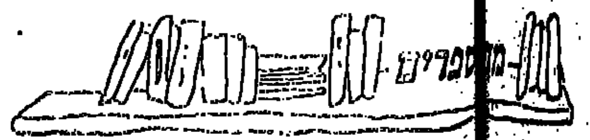

צירופים להרזיה

ברוריה טל, תזונאית צעירה ורבת תושייה, הגתה רעיון שהוא גם מקצועי וגם מקורי ונועד לענות על הצורך של אנשים בדיאטה להרזיה במשחק בדרך הקרובה ביותר למשחקי ילדים. ספרה, הקרוי "דיאטת הצירופים" שיצא בימים אלה בהוצאת זמורה ביתן, הוא דיאטה הדורה, הכוללת דפים מחולקים לשישה חלקים. בכל אחד מהחלקים תפריט לארוחה אחת, ואלה מאפשרים משחק של צירופים ביניהם. הצירופים יוצרים תפריט יומי דיאטתי, התואם את העקרונות עליהן מושתתת הדיאטה, והנדונים בדפיו הראשונים של הספר. העקרונות מתבססים, לדברי המחברת, על המחקרים האחרונים שנעשו בתחום התזונה וכן על נסיונה המקצועי האישי, כדיאטנית קלינית בבתי חולים שונים.
דפי הצירופים נחלקים לשני צבעים: כחולים — הכוללים תפריטים מאוזנים בני 1000 קלוריות ליום ואדומים, הכוללים תפריטים דלי פחמימות ומיועדים לירידה מהירה במשקל.
ברוריה טל מבטיחה ירידה של 3 עד 8 ק"ג לשבוע ומסבירה גם איך. היא אינה מסבכת את החיים עם מתכונים מסובכים ורוב הדברים שהיא מציעה מצויים בלאו הכי בהישג יד, במזווה או במקרר. העיסוק בצירופי הארוחות יכול לספק שעשוע לאנשים שנמנעת מהם, לפחות זמנית, ההנאה ממזון של שחיתות.

המסורת מחייבת

שני מתכונים מסורתיים המוגשים בחג ההודייה. שמו של תרנגול ההודו מזכיר אמנם את שם החג בעברית, אבל ככל הנראה אין זו אלא יד המקרה. הסיבה לעלותו על שולחן החג היא שהיה זה העוף שבו נתקלו ראשוני המתיישבים ובייתוהו במשקיהם. פאי הדלעת גם הוא חובה בארוחות החג.

הודו בתנור עם מלית ערמונים ורוטב קורקבנים

מתכון של אביגדור ברו מהילטון ירושלים. כאן אופים את ההודו והמלית בנפרד. כך, אומרים לנו, אפשר לחלק ביתר הצלחה את העוף ומילויו ליד השולחן. את הרוטב יוצקים על השניים. אגב, המלית מצויינת גם ככיכר בשר, מנה עיקרית בפני עצמה.

חחומרים (למסיבה, 15־20 מנות):
1 תרנגול הודו צלוי (לתנור ביתי תתאים יותר הודייה, נקבת התרנגול, הקטנה ממנו בהרבה ואומרים אף טעימה יותר)

למלית:
3 כפות שמן
בצל בינוני, קצוץ דק
3 גבעולי סלרי אמריקאי, קצוצים דק
תפוח עץ קטן, בקוביות קטנות
250 גרם ערמונים, מבושלים (או מקופסה)
750 גרם בשר עגל, טחון
250 גרם חזה עוף, טחון
2 כבדי עוף, טחונים
50 גרם פירורי לחם
2 ביצים
כפית גדושה מלח
¼ כפית פלפל לבן
¼ כפית קורנית (טימין)
¼ כפית מיורן
שן שום כתושה
כף פטרוסלינון קצוץ

ההכנה:
צולים את ההודו בתבנית בתנור עד שהוא משחים, כשעתיים עד 4 שעות, בהתאם לגודל העוף. העוף מוכן כאשר הנוזלים הבוקעים ממנו כשנועצים בו מזלג הם שקופים וצלולים. הופכים את העוף פעם אחת בזמן הצלייה. אם העור נוטה להשרף בחלק העליון — מכסים ברדיד אלומיניום. מרטיבים את העוף מדי פעם בנוזלים הניגרים ממנו, במהלך הצלייה. אם רוצים אפשר לתבל את העור לפני הצלייה במלח, פלפל ומעט שום.
במחבת קטנה מחממים את השמן ומטגנים בו את הבצל, הסלרי והתפוח עד שמזהיב.
מצננים. אם משתמשים בערמונים טריים, מבשלים אותם במים עם מעט מלח ומעט סוכר במשך 6 דקות. מסננים, מקלפים וקוצצים.
את כל סוגי הבשר, אם אינם טחונים, אפשר לטחון יחד טחינה עדינה. מערבבים את הבשר עם הירקות המטוגנים, הערמונים, פירורי הלחם, הביצים, התבלינים ועשבי התיבול.
מכניסים ל־2 תבניות מוארכות גדולות (30 ס"מ) משומנות ואופים בחום בינוני (170 מעלות) כשעה.

לרוטב:
10 קורקבני הודו
30 גרם מרגרינה
בצל קטן, קצוץ דק
2 שיני שום קצוצות
מלח, פלפל לבן
¼ כפית רוזמרין
¼ כפית מיורן
כף רסק עגבניות
½ כוס יין אדום מתוק
כוס יין לבן
6 כוסות מרק עוף

החכנה:
מבשלים את קורקבני ההודו במים כחצי שעה. מצננים וטוחנים או קוצצים גס. בסיר בינוני ממסים את המרגרינה ומזהיבים את הבצל. מוסיפים את השום ומטגנים עוד דקה. מוסיפים את הקורקבנים ומטגנים יחד כ־5 דקות, תוך ערבוב תכוף. מוסיפים את התבלינים ואת רסק העגבניות. מערבבים ומבשלים 2 דקות. מוסיפים את היין האדום ומאדים על להבה גבוהה עד שלא נשארים נוזלים. מוסיפים את היין הלבן והמרק, מביאים לרתיחה, מנמיכים את הלהבה ומבשלים עוד כ־25 דקות. יוצקים על ההודו הצלוי.

כך סועדים האמריקנים: עם תרנגול הודו ממולא, פאי דלעת מסורתי, מעדני בטטות וקמח תירס.

פאי דלעת אמריקני לחג ההודיה

מתכון שנמסר לנו על ידי זאב קרן מהילטון תל אביב. למי שהזדרז וקנה דלעת משומרת בקופסאות באחד משבועות אמריקה שהיו אצלנו ברשתות השיווק – תיחסך פעולת בישול הדלעת. ק"ג דלעת טרייה שווה לאחר בישול לתכולת קופסת שימורים של דלעת דחוסה היטב בת 450 גרם לערך.

החומרים:

לבצק:
1½ כוסות קמח
120 גרם מרגרינה
¼ כוס סוכר
חלמון
מעט תמצית וניל

למלית:
ק"ג דלעת קלופה, בקוביות
1½ כוסות מים
4 כפות סוכר
קורט קינמון
קורט זנגביל
קורט ציפורן
3 ביצים
½ כוס חלב או מיץ תפוזים

תהכנה:
טורפים את המרגרינה עם הסוכר לתערובת קצפית. מוסיפים את החלמון והווניל וממשיכים לטרוף עד שהתערובת חלקה. מוסיפים את הקמח ומערבבים עד שמתקבל בצק חלק שאינו נדבק לקערה (אפשר, ברוח הקידמה האמריקאית, לבצע את כל הפעולות הללו במעבד המזון).
להכנת המלית, מבשלים את הדלעת במים עם הסוכר במשך 10 דקות בערך, עד שהדלעת מתרככת. מסננים את הדלעת וסוחטים מרוב הנוזלים (אפשר דרך בד או מסננת דקה).
בוללים את הביצים עם התבלינים והחלב או המיץ. מערבבים עם הדלעת הרכה. מרפדים תבנית פאי בקוטר 25 ס"מ בבצק ויוצקים לתוכו את המלית.
אופים בתנור שחומם מראש לחום בינוני (170 מעלות) כשעה. מצננים וזורים אבקת סוכר, אם רוצים. אפשר גם לקשט בשמנת מתוקה, מוקצפת.

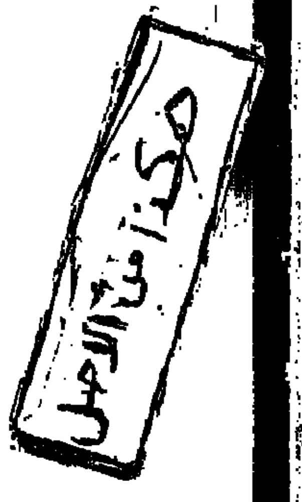

25 שנות פעילות למפעל דלתות חמדיה

קבוץ חמדיה שוכן בצפון עמק בית שאן על גבעה הצופה לנהר הירדן ולהרי גלעד. לקבוץ שני בתי חרושת: "עובר" (מפעל למוצרי פלסטיק משוריין) ו"דלתות חמדיה" המייצר דלתות ומשקופים למבני מגורים וציבור.
המפעל נוסד בשנת 1962 על בסיס ידע וציוד גרמניים; כיום עובדים בו 26 חברי קיבוץ ו־5 שכירים והוא מצטיין ביעילותו ובאיכות יחסי העבודה שלו (מעודו לא היתה בו שביתה)
יעדו העיקרי של המפעל הינו – העלאת מגזר נגרות הבניין לרמת האיכות והיעילות האירופית. יעד זה מוצא את ביטויו בכל מגזרי פעילות המפעל:
1. מערך חומרי גלם – ניתן טיפול ראשוני לעץ וללבידים (זהו מפעל דלתות הבניין היחיד בארץ המייבש בתנור את העץ לרמת הלחות האופטימלית לאורך חיי הדלת).
2. מערך הייצור – המייצר דלתות ומשקופים סטנדרטיים בעדיפות ראשונה: המשקופים מיוצרים לצבע וללכה ומזה שנתיים שהמפעל מייצר משקופים מצופי פי.וי.סי. מיוחד (תוצרת גרמניה) כאשר העץ למשקוף עובר טיפול מיוחד המונע עיוותים אקלימיים.
הדלתות לצבע ולציפוי דקורטיבי (באיכות ובסטנדרט יפני)
לאחרונה חידוש ראשוני בארץ: דלתות דקורטיביות אשר פאותיהן (קנטים) מצופות בציפוי דקורטיבי מיוחד (מלמין או עץ דקורטיבי).
כתוצאה – מייצר המפעל כיום קומפלט (מכלול) דלת ומשקוף גמורים – המורכבים באתר לקראת מסירת המפתחות – ללא צורך בגימור נוסף.

לדלתות חמדיה
המשך שיתוף פעולה פורה
תעשיות מבח"ר בע"מ
יצרני תאי כוורת מנייר וקרטון גלי לשימוש במילוי בדלתות ומחיצות
המפעל: מרכז אזורי מבואות החרמון, ד.נ. גליל עליון 12000, טל' 06-944010

לדלתות חמדיה
שפע ברכות חמות ליום חג היובל
חברת אומני בע"מ (כלל סחר)
רח' דרויאנוב 5, בית כלל, תל־אביב
טל' 03-5120315-6

לדלתות חמדיה
מיטב הברכות ביום חג היובל
חברי קואופרטיב כרמל
יצרני וספקי רהיטים לבתי מלון
אלם תצוגה – מפרץ חיפה, שד' ההסתדרות 78
טל' 04-727139, 04-740687-8, טל' במפעל – 04-725242-3-4

לדלתות חמדיה
מיטב הברכות והאיחולים ליום חג היובל
גמית סחר ושיווק בע"מ
יבוא מוצרי עץ
רח' ארלוזורוב 94, ת"א טל' 03-239933

לדלתות חמדיה
שפע ברכות חמות
"ווינדורס"® מרכז מכירות צמן בע"מ
חלונות אלומיניום ועץ
אזור תעשיה ביאליק טל' 04-708862, 04-703441
שיווק מרכז – כפר מל"ל טל' 052-455526

לדלתות חמדיה
בידידות והרבה הצלחה – המשך עבודה פוריה
דהיטי רגבה – המטבח לאניני הטעם
מושב שיתופי רגבה, מיקוד 25223, טל' 04-929933

לדלתות חמדיה
זרי ברכות
הארגז צריפין בע"מ – מח' נגרות בנין
דאר באר יעקב
על כביש בית דגון – רמלה, טל' 08-229666

לדלתות חמדיה ברכות
נגרית תקשוריאן בע"מ – בהנהלת מוריס ורמי
מרכז שווק בלעדי בירושלים לדלתות חמדיה
עבודות נגרות דקורטיביות ורהיטים ללקוחות פרטיים ולקבלנים
יד החרוצים 16, אזור התעשיה תלפיות, ירושלים, טל' 02-714416, 02-722990

לדלתות חמדיה
ברכות
נגרית אבנשטיין בע"מ
נגרות לבנין מכל הסוגים • מטבחים לפי הזמנה •
עבודות נגרות לפי הזמנה למוסדות ולפרטיים
רח' השבל 11 מפרץ חיפה, כניסה ליד מסעדת ביתנו, טל' 04-724144

לדלתות חמדיה
מיטב הברכות ליום חג היובל
תע"ל
תעשיות עץ לבוד
קבוצת משמרות בע"מ

דלתותחמדיה
הקיבוץ מאחורי הדלת

לדלתות חמדיה
שפע ברכות חמות
מפעלי עץ כרמיאל
אחים חלווה בע"מ
אזור תעשיה כרמיאל טל' 04-986661

לדלתות חמדיה
ברכות חמות מעומק ליבנו
בידידות והרבה הצלחה
פלד
יצרני מנעולים
מנעולים חבויים
לדלתות פנימיות וחיצוניות
מנעולים לדלתות כניסה עם זווית מוגנת ורוזטות חגנה. מנעול עליון לדלתות כניסה עם זווית מוגנת ורוזטות הגנה. מנעולים לו דלתות אלומיניום וברזל הדרי שירותים ותריסים נגררים. שולחנות וארונות משרד, תיבות דואר ולוחות חשמל.
"פלד" – קואופרטיב לעבודות מתכת בע"מ
תל־אביב, גולומב 56, טל' 03-374341

לדלתות חמדיה
ברכות
א. ויצמן תעשיות ומסחר בע"מ
סוכנות ראשית קלת אפיקים, דלתות חמדיה
סוכנות ראשית פורמייקה אזור מרכז
עץ לנגות ולבנין ודיקטים
מחסני לבידים, מלמין, סיבית, M.D.F.
נתניה, אזור תעשיה, טל. 053-330894, 053-618075-6
בעיר – רח' גבע 4, טל' 053-344859

לדלתות חמדיה
צרור ברכות
מהאח הבוגר
בית קלת אפיקים
50 שנות השיפוע בתעשיה

לדלתות חמדיה
מיטב הברכות והאיחולים
נגרית ש. פולק ובניו בע"מ
רח' השרון (מלל) א.ת. א' כפר סבא
טל. 052-27728

לדלתות חמדיה
ברכות חמות
אפרים לנגסנר
סוכנות אזורית לדלתות חמדיה וכמו כן מחלקת ל"עשה בעצמך" ספריות ומטבחים
רח' העמל 55, אשדוד
טל' 08-525368

לדלתות חמדיה
איתכם לאורך כל הדרך
אושפיר סוכנות מכס והעברה
ההנהלה וצוות העובדים
יבוא ויצוא בע"מ שער פלמר 1 חיפה, טל' [illegible]

לדלתות חמדיה!
לצוות העוסקים במלאכה
שאו ברכה ליום חג היובל
יוסי שושני – חאן עבודות עץ נגרות
באר־שבע

לדלתות חמדיה
ברכות
קואופרטיב העץ הרצליה בע"מ
רח' הנדיב, הרצליה
טל. 052-553497

לדלתות חמדיה
שפע ברכות חמות
ל־25 שנות פעילות
גבי סוכנויות אספקה טכנית
סוכן בלעדי לדלתות חמדיה
לאזור אילת
טל. 059-78141-2-3-4

לדלתות חמדיה
מיטב הברכות והאיחולים
חברת נגרות דמות"ים
נגרות בניין באיכות ובשרות מעולים ביותר
רח' הבונים 36 בתיים
טל – 5511572

לדלתות חמדיה
מזל טוב
אתכם לאורך כל הדרך
חיים גמליאל
סוכן בלעדי בנוש דן של דלתות חמדיה
רח' סלמה 114, תל־אביב
טל' 03-373355, 03-376[illegible]

לדלתות חמדיה, חלוצי תעשיית הדלתות בארץ, המשיכו להעפיל מעלה מעלה
איגוד אומני העץ ויצרני רהיטים ונגרות בניין
שליד התאחדות מלאכה ותעשייה חיפה
רח' לבונטין 14 חיפה טל – 04-511256

לדלתות חמדיה
שפע ברכות חמות ואיחולים לבביים
א. כץ נגרות לבנין בע"מ
חיפה, ע"י גשר פז, טל' 04-[illegible]

לדלתות חמדיה
מיטב הברכות והאיחולים
נגרית [illegible]
וצוות העובדים
רח' המלאכה 3 [illegible]

לדלתות חמדיה
ברכות
בירמן
יבוא פורמייקה, עצים, M.D.F., מקיות, צירים ובורגים
העץ מלר 3, א.ת. ק. ביאליק
טל' 04-714866, 04-710172

אירוע

למזכרה. מימין: לנוזדו דונג סוק קים (מימין) ויהודה לוי.

משמאל: אורחים מקוריאה במסיבה בקרית אונו.
צילום: הנס אנולסמן

הקוריאנים אהבו את ההשוואה

קוריאה נכנסת לאופנה לא רק בתחום האלקטרוניקה בישראל. בשבוע החולף התארחה קבוצה של קוריאנים, חברי "חיל הידידות", בבתי מארחים בקרית־אונו וערב צאתם את ישראל, לאחר סיורים בירושלים, בגליל ובים המלח, נערכה לכבודם מסיבה עליזה בביתו של משה גזית, בהשתתפות כל המארחים, ראש "חיל הידידות" בישראל אל"מ מיל. יהודה לוי, וסגן מנהל מחלקת אסיה במשרד החוץ זאב לוריא.

היו ברכות והחלפת מתנות וארוחת ערב ישראלית (תוצרת ה"מנגל", פיתות וסלטים) והיה שמח. מאוד שמח. שירה עברית, שירה קוריאנית, ריקודים ישראליים, ריקודים קוריאניים אשר נחתמו בסאמבה ברזילאית סוערת.

זוהי הקבוצה הקוריאנית הראשונה המבקרת בישראל והתמזל מזלם ונמצא להם מדריך קוריאני דובר עברית, בוגר האוניברסיטה העברית. הם עצמם דוברי אנגלית דלה, מה שלא הפריע ליצירת קשרים טובים עם מארחיהם. המברכים חזרו ואמרו: "לשני העמים יש היסטוריה דומה עברנו מלחמות רבות, השתקמנו ובנינו את ארצנו". הקוריאנים אהבו את ההשוואה.

בקבוצה שהגיעה מקוריאה נתגלה רק ביום האחרון אדם חשוב מאוד לכל מי שמתעתד לנסוע לאולימפיאדה 88' בסיאול, פרופסור דונג סוק קים, שהוא סגן נשיא הוועד של המשחקים האולימפיים. הוא פרופסור לג'ודו ולקאראטה ומלמד זאת באוניברסיטה של סיאול.

בעיצומה של המסיבה, כאשר כולם רקדו ושרו, הבטיח הפרופסור לכל החברים של "חיל הידידות" בישראל, כי ידאג לארגן להם כרטיסים לאירועים באולימפיאדה. ■

תמר אבידר

רוזאלין קארטר חוזרת לישראל

רוזאלין קארטר, רעיית נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר, תגיע לישראל ב־1 לספטמבר 1988, בראש קבוצה של 300 איש לפסטיוואל "חיל הידידות" שייערך בירושלים. רוזאלין היא נשיאת הכבוד של ארגון "חיל הידידות" והיא מסרה על כך ליהודה לוי, ראש "חיל הידידות" בארץ, בתחילת החודש, בכנס עולמי של "חיל הידידות" בריצ'מונד, וירג'יניה.

לוי מדוות, כי נכחו שם 800 איש מ־55 מדינות וכי ההפתעה של הכנס היתה קבוצה בת תשעה חברים סובייטים, בראשות שרת התרבות של גרוזיה. "הם היו עליזים בצורה בלתי רגילה. ובמסיבת הסיום נתנו הופעה של ג'אז וחיקוי לואי ארמסטרונג".

הארגון מציין מלאת עשר שנים לפעולתו במסגרת של 5 פסטיוואלים שהישראלי הוא אחד מהם: בניו זילנד, בגרמניה, בארה"ב, ובברזיל. לפי מסורת "חיל הידידות" מתארחים האורחים בבתים של חברי הארגון. ■

תמר אבידר

מונקפה – טעם טוב בקניון

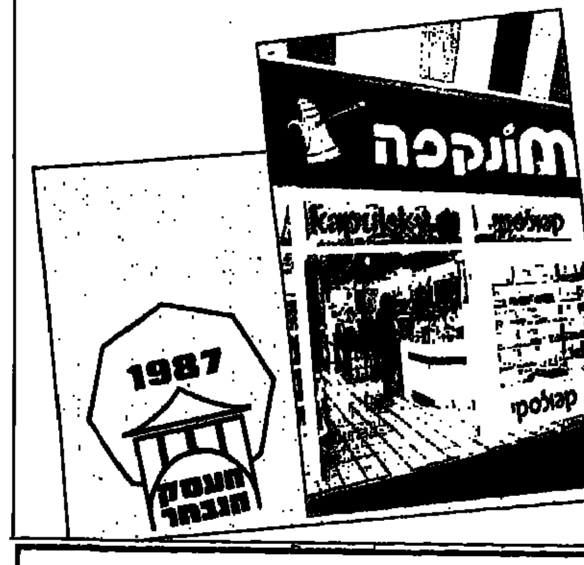

נוסף בקניון מקום יפה
קפולסקי נכנס למונקפה
מתנות מתוקות מלוא המבחר
הקפה שהוכתר – "עסק נבחר"
באצ'י, מוצארט ואספרסו איטלקי גם
במונקפה, ליד שער הגן

מונקפה, קניון אילון טל' 03-784512.

כאן, ממש כאן, 4 ימים ו־4 לילות

ב־125 ש"ח *

תוכלו להעביר 4 ימים ו־4 לילות של חופשה מהנה שעליה חלמתם

במלון
הולידיי טבריה

עם מועדון־לילה מפואר ושלל תכניות מגוונות, בריכת שחיה, מועדון בריאות, סאונה, ג'אקוזי, מתקנים רבים, מטבח עשיר ומגוון בטעמים פיקנטיים.

טלפון: 067-21901-2-3

★ המחיר כולל דמי שירות, לא כולל מע"מ
★

רפי יעקובי
פסיכולוג

שאלה של שפה

כל אחד נושא עימו, בדרך כלל, כמה וכמה שפות־הידברות, המשמשות אותו במו"מ עם אנשים. למגושמים שבינינו – יש כלי ביטוי דלים יותר, והם מבחינים פחות בסובב אותם. כאשר מישהו מצוייד בשפה אחת בלבד – הוא נקלע לקשיים רבים עם המציאות המורכבת והמסובכת.

שפת היסוד הינה שפת האם שלנו, וזה כולל כל מה שנצבר בנו ונלמד מעצם היותנו ילדים במשפחה. קשה לשנות את שפת האם. קשה לשכוח אותה. אבל ניתן להוסיף עליה עוד ועוד שפות המותאמות יותר למציאות הסובבת אותנו.

חשוב לא להתייחס לכך באופן שיפוטי. הן איש מאתנו איננו אשם במה שנדחס למוחו בילדותו. ילד יכול ללמוד לגנוב כמו שהוא יכול ללמוד לנגן, כמו שהוא לומד לבטא את ה"ריש" הארגנטינית, הצרפתית או האנגלית, כמו שהוא לומד לבטא את ה"למד" הרוסית ועוד. בכל היכרות אתה אמור ללמוד לקבל את הזולת כנתון. עברו איננו נתון לוויכוח או למיקוח. אם אתה סולד ממנו – אתה מבטא בכך את דלות הכלים שלך להחשף אל מה שמצוי מולך.

אם צצה בעייה – הרי שהיא קיימת בהיתקלות היוצרת אילוץ הסתגלותי על כל אחד מן הנוכחים במפגש. כלומר, מי ש"למד", למשל, להיות עבריין – ניתקל במערך החברתי־כללי, עם חוק. או אם מישהו למד רק שפת־תינוקות ולא הוסיף על כך, כלומר לא טרח ללמוד שפת מבוגרים – הוא ייתלש עם הזמן מסביבתו, ייחשב עם בגרותו לחולה רוח הזקוק להשגחה.

כל יצירת קשר תובעת יצירת שפת־הידברות המשמשת את שני בני הזוג בהתבטאות הידידותית שלהם. בדרך כלל – אנשים אינם טורחים ליצור. הרי זו טירחה התובעת השקעה ניכרת ורצופה לאורך זמן, וכי מי מוכן לכך?

בחיפוש אחר "התאמה" מתבגרים, במרבית המקרים, שני בני הזוג, האחד אל תוך שפת־ההידברות של חברו, מגיבים זה לזה ומפזמים זה לזה כאותם בנות־קול מונוטוניים. הם מרגישים זה אצל זה "כמו בבית". כלומר, חווים שוב ושוב אותם חוויות־יסוד מילדות ועד לשיבה. גם אם מתרחשת השתוללות סוערת של שינויים סביבם, גם אם הנסיבות והזמנים השתנו, הם מרגישים שוב ושוב אותו דבר, מדקלמים לעצמם את אותם הטקסטים, ממלמלים ומקללים חרש את אותן קללות ובאותן נסיבות. הם רבים באותה שפה ועל אותם דברים – ולא נותר אלא להתפלא עד כמה הם יכולים לסעור ולהתרגש בפעם המי־יודע־כמה מאותן שטויות.

כשנה השנייה לנישואין, כשאשתו יוצאת מהאמבטיה וחולפת על פניו עירומה, היא כבר משתבצת לו היטב בין צורות הטפט על הקיר. כלומר, היא לא מויזה לו. ואילו כשהיא אומרת דבר מה, או עוטה על פניה הבעה מסויימת או עושה משהו, החוזר על עצמו – הוא קופץ ממקומו ורושף בפעם האלף באותה הצורה.

לא לחקור יותר מדי...

לא קל לשנות שפת־יסוד, והצעתי בנושא זה שכדאי להשקיע מאמץ אך ורק ברכישת שפה חדשה ולא לבזבז על מאמצי גמילה. ישנם פסיכולוגים הסבורים כי עליך לחטט, להבין ולפענח את שפת־האם שלך בטרם תצליח לשנותה. וזה מוזר, כי אם הינך חוקר מאין הגיעה אלֵיך ה"למד" הרוסית ותשקיע מאמץ בלשני מדוקדק בתחקיר השפה הרוסית – תהפוך למומחה גדול עוד יותר לשפת־האם שלך, ועדיין לא הוספת לעצמך מלה אחת בעברית. כך גם אם אתה מכלה זמן רב בחיטוט ונבירה בתחקיר חוויות ילדותך – אתה הופך למומחה לחוויות אלו, על חשבון יכולתך להשתנות.

נחזור לדוגמת דפוס "המאחר והממתין". בשפת־ההידברות העתיקה זה נראה כך. הוא היה אמור לבקרה בארבע. בארבע וחצי הוא מתקשר להודיע שאולי יבוא בחמש, וכשהוא בא בשש הוא מודיע בפתח הדלת כי עליו כבר לעזוב בשמונה, במקום מאוחר בלילה.

היא, הפרטנרית, משתדלת בתחילה להיות שקולה ומאופקת בתגובותיה. רק בני מעיה מתחילים ליצור פיתולים שלא בקצב הרגיל. היא עומדת "להתפקע", "להתפוצץ". וכשהוא בא, והיא רואה על פניו את הבעת האשם, ואת החרדה מתגובותיה כשהוא מספר לה, בטון של מצוקה, שעליו לעזוב מוקדם יותר מכפי שציפתה – היא כבר קרובה לטירוף.

מכאן באות, בשרשרת, התגובות. מגרונה בוקעים קולות עולים ויורדים, כמו באזעקת אמת, הוילונות ניתלשים ונקרעים פסים פסים, אביזרי בית מתנפצים לרסיסים, הרהיטים הופכים לשבבים וזעירים. אחר־כך, לפי כל כללי הטקס, היא תתייצב בזרועות פשוטות על הדלת, מונעת בעדו מללכת. הוא נמלט לבסוף מבעד לחלון (או דרך הגג). היא דולקת אחריו ברחוב. שכנים ועוברי אורח מתבוננים בסקרנות בסצינה המתרחשת לנגד עיניהם. הם לא ישכחו אפילו פרט אחד במחזה.

למחרת, יקיצו שני בני הזוג משנתם עייפים, כמו אחרי אורגזמה סוערת ומסרקת, יקומו לקראת יום חדש, כאילו דבר לא אירע...

דברי אליו במוסיקה

עדיף, כמובן, אם שניהם ייצרו חוזה ידידותי לשנות שפה זו. כמו שמחליטים להתאמץ ולדבר אנגלית. בתחילה זו אנגלית מגומגמת. אך מי שנשאר צמוד להחלטה לשוחח אנגלית בכל מחיר, ולא בשום שפה אחרת מאילו הנוחות לשניהם, הרי שיכולתם תשתפר מיום ליום.

די גם בכך אם רק אחד מבין השניים ישקיע בשינוי. נאמר שזה הוא. יחליט ששוב אינו חוזר ל"סדר היום" הקודם. הוא יצא לבלי שוב, אל מקום שבו שוררת תרבות־שפה אחרת ולא ישוב אל זו הקודמת, אפילו שהיא תישאר באותה רמה קודמת.

או שזו היא, שתאגור כלי תגובה מורכבים יותר ומפותחים יותר מאילו המצויים היום ברשותה. היא תתחיל במוסיקה. יש להבין שאם מוסיקה היתה מרגשת אותה כמו איחור – זה לא היה יכול לקרות לה. ובכן, שתתרכז במוסיקה במקום להמתין לו, תקבל אותו במאור פנים, תבלה את המעט האפשרי בחברתו, תשלחו לשלום בנשיקה – ותשוב לענייניה.

היא יכולה גם להשאיר לו פתק על הדלת, שיבהיר לו כי החמיץ אותה, באותו יום, מכיוון שהיה עליה ללכת למקום כלשהו. היא גם יכולה לגרום לו להקדים את הפגישות ובכך להאריך את משך שהותם בצוותא. יש אין ספור "טריקים" ותחבולות כיצד לעשות זאת.

אין אנו עוסקים באנשים שלקו בשיתוק ולכן הם מוגבלים ותחומים בגבולות צרים. כאן מדובר ב"שיתוק תרבותי" ופסיכולוגי בלבד. אם לא יצרו השניים את השינוי המתחייב – ייגזר על שניהם להיכלא בגיטו הצר של היכולות והם יחמיצו, איכשהו, את החיים שיפסחו על שניהם. ■

ב"ס לספרות
חיים שיטרית
בואי אלינו וחסכי כסף
★ פן ותסרוקת 4 ש"ח
★ תספורת 4 ש"ח
★ פסים וגוונים 25 ש"ח
ת"א, רח' פרישמן 22, טלפון: 235549

הורים: ה"בוגרים" של "מעריב לנוער" תופסים את כל העמודות החשובות

הפתעה!!!
רפויים/ות
דרך אחרת להכיר אנשים!!!
בעלות כספית קטנה ומשתלמת, בלי לצאת את דלת ביתך, תוכל/י להכיר אנשים חדשים, להרחיב את חוג מכריך, ואף למצוא בת בן זוג לחיים, בדרך מעניינת ומרתקת שתוציא אותך מהשיגרה (לא שידוכים).
בדבר פרטים חייג/י 03-5742234 04-442105.
עד 21.00 גם בשבת
"קשר" חוג הפנויים/ות הגדול בישראל (7000 חברים/ות)

משקל קל
עם
דליה ניר
● דיאטה ומוטיבציה
● ייעוץ אישי ומנקב
● סדנאות נופש והרזיה, הקניית הרגלי אכילה נכונים
(הסדנאות נערכות במלון "פלס" בנתניה בתאריכים: 1/1/88–27/12)
פרטים והרשמה: משקל־קל טל. 236043, 03-243055

ברכות לשמוליק רהיטים

באולמות תצוגה של שמוליק רהיטים ברח' הרצל 80, ת"א, ניתן להתרשם ממבחר רהיטים באיכות ובגימור מעולים.
רח' הרצל 80, ת"א, טל' 830512, 827522

המבחר העשיר והמגוון כולל:
★ מערכות סלוניות אלגנטיות ויחודיות
★ מזנונים בעיצוב מקורי
★ שולחנות סלוניים בקו צעיר ואלגנטי

– תודה לכל מברכינו –

לשמחה ושמוליק
מיטב הברכות
לפתיחות אולם התצוגה החדש
נגרית טנדו
רהיטים אקסקלוסיביים למבינים באמת!
מפעל ואולם תצוגה: ת"א שכונת הרכבת
רח' 1243/10 טל. 372769

לשמוליק רהיטים
המשך עבודה פוריה
רהיטי סגנון
החגנה 36 (ליד נעלי גלין)
אזור התעשיה החדש ראשל"צ
טל. 9611981

לשמוליק רהיטים
ברכות לבביות ובהצלחה
מרפדית רהיטי סטייל
המשביר 5 אזור התעשיה חולון
טל. 5591746

לשמוליק רהיטים
עלו והצליחו!
רהיטי יהלום
חנות: האורגים 8, אזור תעשיה חולון, טל. 5592956
מפעל: אברבנאל 43 ת"א

לשמוליק רהיטים
מיטב הברכות והאיחולים
דומוס רהיטים
רהיטים בעיצוב מיוחד
הרצל 78 ת"א
טל. 826530

לשמוליק רהיטים
ברכות לבביות מקרב לב
שגשוג והצלחה
סימנטוב ושות' 1971 בע"מ
סוכנים ויבואנים בלעדיים של כלי עבודת חשמליים
הרצל 80 ת"א
טל. 821468, 836533

לשמוליק רהיטים
מיטב הברכות
"חנותנו" בע"מ
יבוא ושיווק בדי וילונות ובדי ריפוד
גרוננברג 17 ת"א טל. 656952, 699528

לשמוליק רהיטים
ברכות חמות
בית לאור
הרצל 45 ת"א
טל. 813304-7

לשמוליק רהיטים
מיטב ברכותינו
מרפדית בהנהלת אשכנזי את כלנ
קבוץ גלויות 13 ת"א טל. 825827

לשמוליק רהיטים
מיטב האיחולים, עלו והצליחו
מרדכי עמית סוכנות ביטוח
סוקולוב 86 א' חולון טל. 889755

לשמוליק רהיטים
שאו ברכות
בדי ריפוד סולי
יבוא בדים
פלורנטין 39 ת"א, טל. 829402

לשמוליק רהיטים
מול טוב ואיחולי הצלחה
שמי בדי ריפוד
הרצל 67 ת"א
טל. 834115, 829086

לשמוליק רהיטים
מיטב הברכות ובהצלחה
בן טל יצרני רהיטים בע"מ
היוזמים 8 אור יהודה
אזור התעשיה החדש, טל. 347170

לשמוליק רהיטים
ברכות חמות ולבביות
דבינת בדי ריפוד בע"מ
עמק יזרעאל 22 ת"א
טל. 822604, 814915

לשמוליק רהיטים
ברכות שגשוג והצלחה
ניסן ייצור ושיווק סלונים בדגמים בלעדיים
עמק יזרעאל 10 ת"א
טל. 837822, 816427

לשמוליק רהיטים
ברכות חמות לפתיחה
גלריט רהיטי יוקרה
א. תעשיה חולון
האורגים 5, טל. 5564973

לשמוליק רהיטים
ברכות חמות לרגל הפתיחה
רהיטי אומן
GUMAN - FURNITURE
הרצל 92 ת"א טל. 820136

לשמוליק רהיטים
ברכות לבביות
ואג בדי ריפוד
הרצל 158 ת"א
טל. 821844

לשמוליק רהיטים
שפע ברכות
מרפדיה ביקון
ייצור מערכות ישיבה
עמק יזרעאל 11 ת"א
טל. 823160, 837021

לשמוליק רהיטים
ברכות מקרב לב
מרפדית ענבל
ייצור מערכות ישיבה
חיים ויטל 2 ת"א טל. 813217

לשמוליק רהיטים
ברכות חמות ולבביות
מודלית בע"מ
יאיר שטרן 1 ת"א
טל. 822007

לשמוליק ולשמחה
שגשוג והצלחה
עילית
עילית בדי ריפוד ווילונות
שלוש קומות תצוגה
הרצל 37 ת"א טל. 1943

לשמוליק רהיטים
ברכות חמות ולבביות עם פתיחת העסק החדש
רפי אנגלנדר
וצוות המשרד

לשמוליק רהיטים
הרבה מזל ובהצלחה
מרפדית ליאורה
רח' בנבנישתי 4 ת"א
טל. 824051

סיוע

אביבה מץ
צילומים: רובי קסטרו

הנוצצות

חלוקים ורודים ורוח של התנדבות. זה הסמל המסחרי של נשות יהלומנים, העוזרות במחלקות השונות בבית־החולים ע"ש שיבא. הן שוברות בכך תדמית של נשים מפונקות הרצות מתצוגת אופנה אחת לאחרת. "כאן אנחנו עובדות", הן אומרות בסיפוק. החולים אוהבים אותן.

להיות אשתו של... הוא גם סוג של קריירה. למרות שבמובן המקובל של המילה, שהשתרשה אגב בצורתה המוגבלת ביותר, קריירה הסבה לשם נרדף להצלחה בעבודה.

להיות אשתו של יהלומן זה כבר ספור אחר. זה מתקשר מיד עם יפות־מטופחות, בתי־קפה, קוסמטיקאיות, תצוגות אופנה, חו"ל וכמובן הרבה מאד תכשיטים משוכצי יהלומים בכל מקום אפשרי.

את ההוכחה לכך שלא הכל נוצץ אצל נשות היהלומנים, קיבלנו בהפתעה, תוך כדי סיור במחלקת היולדות בבית החולים ע"ש שיבא. 300 נשות יהלומנים עובדות בכל הקומפלקס הזה: גינקולוגיה, חדרי־לידה, חדרי יונקים, פגיה ומרפאות נילוות. מאיישות מדי יום את המחלקות השונות במקום האחיות שאין בתקן. עוזבות בית עם ילדים משלהן כדי לטפל ביולדות וילודים. הן עושות את זה בהנאה, ברצון, בהבדל אחד קטן מכל שכיר אחר במשרד־הבריאות: בהתנדבות. ללא שכר.

ניל"ה היא עמותה המאגדת בתוכה נשות יהלומנים. גוף וולונטרי, שהוקם לפני כשמונה שנים לצורך סיוע מאסיבי למחלקת יולדות ב"שיבא".

בכניסה לבניין, במזנון המחלקה, עובדות נאוה פוקס וגילה עירוני. מוכרות במיומנות ממתקים ושתייה. המזנון הוקם על־ידן, בכספן ועכשיו הן מוכרות בו בתורנות. הכסף הנכנס לקופה, כ־3,000 שקל לחודש, מוקדש לצרכי המחלקה.

לנאוה פוקס שלושה ילדים. שבע שנים היא עובדת בהתנדבות בבית־החולים. במזנון, בחדר לידה ובחדר הניתוח. עוזרת ליולדות שמגיעות לכאן. מפעילה מכשירים במחלקה, מטפלת בניירת, בטלפונים. בקיצור: עושה כל מה שצריך. יום בשבוע. מהבוקר עד חמש אחה"צ. "אף פעם לא עבדתי מחוץ לבית", היא אומרת. "היום, את כל המרץ שלי אני משקיעה בעבודה הזאת. בעלי לא מאושר מזה. היה מעדיף לראות אותי בבית – אבל אמרתי לו שזה מה שאני רוצה לעשות".

גם גילה עירוני כבר שבע שנים בפרוייקט. אחראית על המתנדבות בגינקולוגיה ומוכרת במזנון. גם לה שלושה ילדים בבית. "במקרה שלי – הבעל דווקא תומך. הוא רואה את התוצאות, מבין שזה לא סתם שתיית קפה אלא עבודה", היא אומרת.

תשעה ילדים בבית

מתנדבות ניל"ה מזוהות בבית־החולים באמצעות החלוקים הורודים, תלבושת אחידה שבאה להבדיל אותן מהאחיות בלבן. את שושנה גורה ואת מיקי מרייס פגשנו כשהן ממהרות הביתה בתום המשמרת. שושנה עובדת בביה"ח רק שנה וחצי. אפשר להבין אותה. יש לה בבית תשעה ילדים!

בחדר אנ.אס.טי. – מוניטור שבודק את הנשים בהריון בתקופות קצובות, מצאנו מתנדבות נוספות: מונה סטורובר ומירה רוזנשטיין. השתיים מפעילות לבד את הציוד: שני מוניטורים ושורה של נשים שמחכות לתורן להיבדק. מירה, אשה צעירה, אם לארבעה בנים, מגלה לנו את סדר יומה: "קמה כל בוקר בחמש וחצי ועד שאני יוצאת אני ממהרת וגומרת את הסידורים עם כל הילדים. בביה"ח אני נמצאת פעמיים בשבוע. לפעמים מבקשים ממני – ואני נעתרת – לעבודת לילה. כסף? – לא מפריע לי שאני לא משתכרת. אשה צריכה לעשות משהו בשביל ההרגשה הטובה שלה".

בחדר הלידה ובפגיה פגשנו את שרה קליין, אחותה של מירה רוזנשטיין, גם היא אמא לארבעה ילדים. עובדת שנה שמינית בהתנדבות. מחתלת, מורדת חום, מוציאה את התינוקות להאכלה ומחזירה אותם. הילית משיח, אחות אחראית בחדר לידה, ממחישה את גודל התרומה של נשות ניל"ה למחלקה במשפט אחד: "אני לא יודעת איך היינו מסתדרים כאן בבית־חולים בלי המלאכיות האלה".

לו היו מחלקים עיטור גבורה למתנדבות – צריך היה להעניקו, ללא ספק, לחנה גרטלר, יו"ר ניל"ה. אשה קטנה, בג'ינס משופשף ובנעלי התעמלות. אנטי־טזה למה שחושבים. לא נושאת הילת־זוהר של אשת ובת יהלומן. לא מאופרת, לא מסורקת, לא מתהדרת בלבוש. לא רוצה שיצלמו אותה או ידברו עליה. "אני לא חשובה", היא אומרת, "חשוב שידעו מה אנחנו עושות".

לפני שמונה שנים, בקונגרס בין־לאומי של יהלומנים שהתקיים בארץ, אירגנה חנה גרטלר את הצד הנשי. הכינה לנשות היהלומנים את תוכנית הבילוי בארץ: "נוצרה אווירה יוצאת מהכלל בין הנשים, והועלה רעיון לעשות משהו חיובי ביחד. לי אישית תמיד הפריעה תרמית 'אשת־היהלומן'. תרמית האשה המפונקת, שלא עושה שום דבר בין תצוגת אופנה אחת לשניה. חיפשנו פרוייקט. בתחילה היו עשר נשים. הגענו לתל־השומר, נוצרה כימיה בינינו לבין פרופ' שלמה משיח, התחלנו לאסוף כספים למחלקה. לאט לאט התרחבנו. הצטרפו עוד נשים. היום עסוקות בפרוייקט 300 מתנדבות. העיקר אצלנו זה לא איסוף כספים. העיקר זה עבודה. אנחנו עובדות קשה. יש טבלת תורנויות. שלוש משמרות במחלקות וארבע משמרות בחדר לידה, כולל לילות. חוץ מזה יש ישיבות בפורומים שונים, יש ועדות, נופלות החלטות. הכל בתאום וברוח טובה. מה שמאפיין אותנו זה שיתוף פעולה ופירגון הדדי. קשרים חברתיים טובים. כולן עושות את העבודה לפי הלוח. אין פרימדונות".

לחנה גרטלר, מורה לחינוך מיוחד במקצועה, ארבעה ילדים. בת הזקונים היא תינוקת בת שנה. אליה מוצמדת מטפלת כשחנה עסוקה מחוץ לביתה. הבעל, כמו ברוב המקרים האחרים, היה מעדיף לראות אותה בבית, במספרה או אצל קוסמטיקאית. "עכשיו זה כבר מאוחר מדי", אומרת חנה וצוחקת. "אני כולי בניל"ה. העבודה גוזלת ממני הרבה זמן – אבל זה כיף. בלי זה – לא הייתי יכולה להחזיק מעמד. הגאווה שלי איננה על הכספים שאנחנו אוספות. הכי קל בשבילי לארגן תצוגת אופנה, לאסוף את הכסף ולתת אותו למי שצריך. זה לא מעניין אותי. זה גם לא מעניין את האחרות. יש לנו באירגון הרבה נשים יקרות שעושות יותר ממה שהן מסוגלות. נשים שמצבן הכספי לא טוב. נשים דתיות, המטופלות בילדים רבים, שהיו צריכות את הכסף הזה לעצמן. אבל הן עובדות כאן אתנו. בהן אני גאה" אומרת חנה גרטלר. ■

"הסוואיות" (מימין לשמאל): נאוה פוקס, חוה גרמלר וגילה עירוני. [illegible] הוקם בכספן – עכשיו הן מוכרות בו וחורמות את הכסף לבית החולים.

רווחי הקפטריה: 3000 שקל לחודש.

שבע השנים הטובות

מה אומר פרופ' שלמה משיח, מנהל מחלקת יולדות וגינקולוגיה בבית־חולים "שיבא" על שורת המתנדבות: "מה שקרה לנו עם ניל"ה – זה המאורע החשוב ביותר שקרה בין הצבור לבין גוף של מתנדבים. היו אלה שבע שנים ברוכות. כל בוקר אני קם ומברך על ההתקשרות הזאת. בתחילת הדרך הייתי קצת סקפטי. חשבתי שנשות יהלומנים הן נשים מפונקות, שיודעות לעשות ערבי אופנה ולהתרים את הבעלים. היה לי ספק לגבי סוג העבודה שנטלו על עצמן. והנה, כבר למעלה משבע שנים שהן עושות עבודה רצינית ביותר. הן למדו והשתלמו אצלנו והיום הן מסוגלות להשתלט על עבודה פרה־רפואית ברמה של כח אדם סיעודי וטכנאי. בחדר לידה למשל, הן מסייעות למיילדות. עושות עבודה אנושית, פחות מקצועית – אבל לא פחות קשה. הסעת נשים על מיטות, העברתן, סידור המיטות, מילה טובה. במצב של מצוקה בקרב האחיות, אני לא יודע איך הייתי גומר את השבוע בלעדיהן. ואת עבודתן פיזית, שאפילו אחיות מוסמכות מתקשות בה. לעתים. נשות ניל"ה עושות הכל בשמחה. אני שומע בלי סוף שבחים מפציינטיות.

"אני לא חושב שהיינו יכולים לקיים שרות לצבור כמו שאנחנו מקיימים בלי ניל"ה. הן אימצו את נושא הפריית המבחנה מתחילת דרכו. וזה אומר החל מרכישת כל הציוד הדרוש כמעט, ובמימון שתי משכורות של שתי מדעניות שעובדות אצלנו מחוץ לתקן של משרד הבריאות. חד משמעית: לא היינו יכולים לבצע הפריות מבחנה ללא נשות ניל"ה.

"היום אנחנו מבצעים בין 40 ל־50 הפריות בחודש. אם זה היה צריך להיות מתקציב משרד הבריאות – היינו אולי עושים ארבע הפריות בחודש. לא יותר. הן הפילנטרופיות של הבית הזה. כל מכשיר מתכלה, כל פרוייקט חדש – אנחנו פונים, בלי בושה, לניל"ה. הן תמיד נענות בחיוב. מתארגנות ואוספות את הכסף הדרוש.

"התרומה שלהן היא בשני מישורים: באיסוף כספים מתרומות – ובעבודה במחלקה. בשני המקרים אני לא יכול לתאר לעצמי את המחלקה מתפקדת בלעדיהן. חלוקים ורודים וחיוך – זה הסמל המסחרי שלהן. דגם למה שיכולה להביא רוח התנדבות". ■

מפעילות המוניטור: מירה רוזנשטיין (בחזית) ומונה סטורובר. קמות בחמש וחצי בבוקר, כדי להספיק הכל.

מה דעתך לקבל מכונית במתנה

הפרס הגדול
אוסטין מטרו 1300 מפוארת 1988

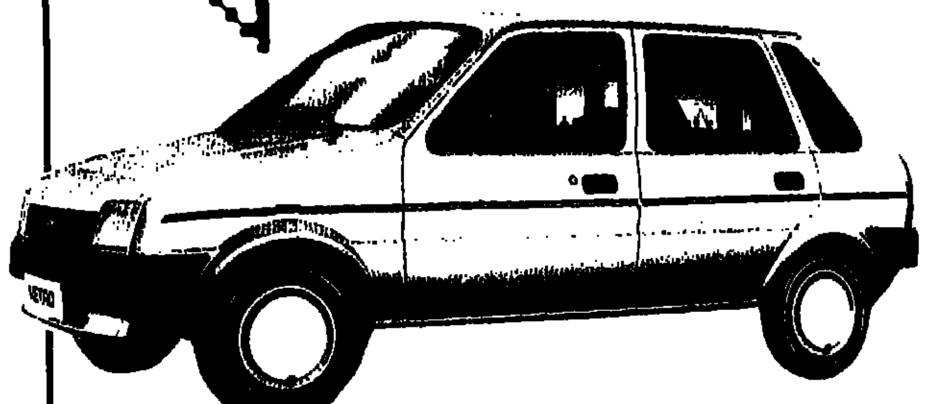

מבצע פרסים ענק!
קנה באחד מבתי העסק המתפרסמים במועדון צרכנים לקוראי מעריב במוספים "סגנון" ו"גבר לעניין" בעתון מעריב.
וזכה בפרס מיידי ובכרטיס הגרלה, לפרס הגדול!

זאת צרכנות נבונה!

פרטים בקרוב...

מועדון צרכנים לקוראי מעריב
בחסות גרין קארד ישראל בע"מ

בבדק

חמים מקורי

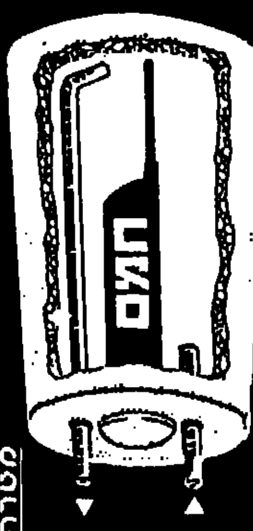

לחימום מים מהיר, עם חסכון גדול בחשמל.

הזהרו מחיקויים!

על החמם מוטבע מס' פטנט 59569 וכן חותמת היצרן: חמם אודיס בע"מ

לקבלת כתובת החנות הקרובה טל. 052-63161

"המרכז לחסכון באנרגיה"

ספרית מעריב

הופיע עכשיו
בעברית "הכאב"
מאת: מארגריט דיראס

"הכאב" חושף עוד פן בכשרונה של הסופרת הדגולה, המאפשרת לנו לחדור לתוך חוויתה האישית שהיא גם החוויה האנושית, ולחוש בעוצמה אדירה וחיה את האימה, התקווה, היאוש ובעיקר את הכאב.

"הכאב" נכתב מיד לאחר מלחמת העולם השנייה, ראה־אור ב־1986 וכבר נתפרסם ביותר מעשרים שפות.

מארגריט דיראס קיבלה את הפרסים היוקרתיים, "הגונקור" ו"המינגוי ריץ" – עבור ספרה "המאהב" שהיה לרב־מכר עולמי.

בקשו בחנויות ובספריות מעריב:
תל־אביב, דרך פ"ת 72א', טל. 03-332211
חיפה, בן־יהודה 29, טל. 04-523689
באר־שבע, קק"ל 90, טל. 057-74850

ספרים מבית טוב – **ספרית מעריב**

קצת אמרת

שירות "גאמא";

היא בת 41, בת למשפחת תעשיינים עשירים מגרמניה. הוא בן 18, בן שבט המסאי בקניה. ובין לעכשיו הם זוג נשוי ומאושר. "כסף זה לא הכל בחיים", היא אומרת.

היורשת המסרבת

סילביה פירלי נולדה עם כפית של זהב. יורשת גרמניה, שנולדה עשירה לחברת שפע. הרבה שנים הסתובבה ככה בעולם, צוברת ריבית על ההון המשפחתי, מאושרת בחלקה. עד שיום אחד הגיעה למסקנה שכסף זה לא הכל בחיים, השאירה את המיליון דולר שלה בבנק, ונסעה לג'ונגל של אפריקה, בעקבות אהובה, לוחם שבט המסאי. כן, כן, אחד כזה עם חרוזים וחרבות.

היא בת 41. יש לה בת, בת תשע, מסאית אמיתית, שמימיה לא ביקרה בבית־ספר, והיא אנאלפבתית מקומית, הפכה לגאוות אמה. "אנשים מבקרים אותי על שאינה יודעת קרוא־וכתוב", אומרת סילביה, "אבל היא דוברת אנגלית, גרמנית, סוואהילית וסמבורו אפריקני – כמה ילדים בגילה מסוגלים לכך?"

הווילה המשפחתית היא ביקתה בשטח הבר של קניה, השכנים הם אריות ידידותיים. הן עוטות בגדים לפי מיטב מסורת השבט, "ופירוש הדבר שרוב הזמן אנחנו בעצם כמעט לא לבושות", מסבירה סילביה. על נעליים אין מה לדבר בכלל. פשוט אין. "תפקידי העיקרי הוא להוביל את העדרים ומריסה עוזרת לי. בלילות אנחנו ישנים בבקתה עם 20 לוחמי מסאי אחרים ועם העגלים והעיזים של השבט. זה אולי נשמע נורא לאדם מערבי, אך לכל דבר יש סיבה. קר פה מאוד בלילה ובעלי החיים מחממים אותנו".

הבעל, הלוחם האמיץ, הוא לטיירן. רק בן 18, "אבל גבר אמיתי", אומרת אשתו. הוא בעלה המסאי השני. "גבר מסאי", היא מסבירה, "אינו שוכב עם אשה שמניקה ופה הנשים מניקות את הילדים עד גיל שלוש או ארבע. גבר אינו יכול להמתין זמן כה רב, אז הוא לוקח אשה אחרת. אני מקבלת את העובדה שלטיירן יקח לו נשים אחרות ואני שמחה על כך. לעולם לא אחזור לגבר לבן. הגבר המסאי כה משוחרר".

לא תמיד דיברה ככה. בת למשפחת תעשיינים מערב־גרמנית, התחנכה בבתי ספר פרטיים, ובגיל 22 נישאה לאמריקני. חמש שנים זה החזיק מעמד. בת 29 נישאה שוב, גם הפעם לאמריקני – אביה של מריסה. "הייתי עשירה אבל לא מאושרת. משהו חסר בחיי", היא מעידה.

ואז, ב־1979 נסעה לחופשה בקניה והתאהבה במקום. ב־1983 פגשה בבעלה המסאי הראשון, שלימד אותה להיות אשת מסאי אמיתית. הוא לימד אותה לרעות את העדר ולהכין חלב חמוץ, היא קישטה את גופו בצבעים, וביחד ישבו על ריצפת גללי פרה ואכלו ארוחה של חלב חמוץ ודם בעלי חיים. "לפעמים, היה לי קשה להאמין עד כמה אני מאושרת", היא אומרת.

הנישואים האלה נמשכו שנה. הוא רצה עוד נשים, היא רצתה לנסוע. היא עזבה את הכפר. לפני שלוש שנים, על החוף במומבסה, פגשה בלוחם האמיץ לטיירן. אהבה ממבט ראשון, שהביאה אותה ואת בתה, איתו לכפר.

"זה אולי נשמע מוזר לאחרים, אבל אני יודעת שמצאתי את מקומי בעולם", היא אומרת. ■

(עיבוד: אורית הראל)

1
סילביה פירלי, 41, עם האיש שלה, לטיירן בן ה־18. "הוא גבר אמיתי".

2
בחברת בני שבטה החדש. "נעליים פשוט אין".

3
"למדתי להכין חלב חמוץ".

4
"מצאתי את מקומי בעולם".

5
בווילה המשפחתית בקניה.

אמהות – נא להכיר:
חדש!
היגיין - תכשיר טבעי דוחה כינים
■ מסלק כינמת קיימת ■ מונע הידבקות בכינמת
■ מבטיח ראש נקי מכינים... וגם מרעלים וכימיקלים!
היגיין – יוצר על ראש הילד סביבה ביולוגית אנטי-כינית, המרחיקה ממנו כינים חיות ומונעת הידבקותו מילדים נושאי כינים.
היגיין – מפרק את הקרום התלבוני-שומני העוטף את ביצי הכינים שהוטלו על ראש הילד, מנטרל את אחיזתן בעור הקרקפת ומונע את המשך התפתחותן והפיכתן לכינים פעילות.
חשוב לזכור:
מביצה שעברה טיפול בהיגיין – כינה לא תצא!
היגיין – אינו מצריך נקיטה בכללי זהירות כלשהם. אין בו רעלים, כימיקלים או כל חומר מזיק אחר, וגם שימוש יום-יומי בו – אינו צופן בחובו כל סכנה שהיא. אפילו עתידית רחוקה.
היגיין – עוד מוצר מובחר מבית **האסכולה הטבעונית**, פרי פיתוח ומחקר של **יעקב עצמון – נטורולוג ודוקטוראנט לטבעונות**, עשוי על טהרת צמחי מרפא מובחרים... ועוד משהו מסוד הטבע!
להשלמת הטיפול בהיגיין יש לחפוף הראש בשמפו הטבעי של **האסכולה הטבעונית**.
המוצרים ברשיון משרד הבריאות; להשיג בבתי המרקחת, ברשת סופרפארם ובכתי הטבע.
האסכולה הטבעונית "...מה שטבע יכול לעשות!

יופי של שבוע בריאות
במלון מצפה הימים
חוות הבריאות של מלון מצפה הימים תעניק לך שבוע של הרזיה בריאות ויופי תכנית דיאטה בפיקוח רפואי צמוד
התאריך הקרוב 11.12–6.12 התאריך הנוסף 22.12–17.12
אוכל צמחוני, שפע פעילויות מגוונות
* התעמלות * יוגה * רפלקסולוגיה * פלצנקרייז
* מסג' * קוסמטיקה * אמבטיות צמחים * מניקור * פדיקור
טיול קבוצתי ממנוע בליווי מדריך מוסמך
במקום: בריכת שחיה, סאונה, ג'קוזי וחדר כושר, חדרים מרווחים, וידאו וטלוויזיה בכל חדר
תכנית דיאטה בחלוקה מיוחדת למורים/ות וגננות בחופשת חנוכה
חדש לשימוש מיטת שיזוף
פרטים בטלפון 06-937013/4.

המדריך לקישוטי הארוחה בירקות ופירות
בקשו בחנויות ובספרית מעריב
• ת"א, דרך פ"ת 72א', טל. 03-338386 • חיפה, בן יהודה 29, טל. 04-523689
• באר-שבע, קק"ל 90, טל. 057-74850
ספרים מבית טוב" ספרית מעריב

מגב נע
לישראל בע"מ
אספקה למוצרי נקיון
★ סבוניות וסבון ★ מכשירים ושרות מגבות, בד ונייר ★ מוגשים שמלאים
★ מוצרי נייר, ניילון ופלסטיק
חוגגים 20 שנה לפעילותם
ת.ד. 4557 • חיפה 31044 • טל. 04-664511

למגב-נע
ברכות לבביות ליום חגכם
רבינטקס תעשיות בע"מ
הנוליה 42, ת"א, טל. 827070 / 838382

למגב-נע
עלו והצליחו
בית-דפוס עותק

למגב-נע מכתב והצלחות
אודי זהר
תחבורת והובלות אקספרס בע"מ

למגב-נע
המשך תנופה ופעילות פוריה
מ.א.ג. בע"מ
חברה לשירותי נקיון ואחזקה

למגב-נע שפע ברכות

למגב-נע
שגשוג והצלחה
לאון פלסט

למגב-נע
ברכות חמות

שני המינים

למה הגברים אינם עוזרים בעבודות הבית?

לא איכפת לו לשטוף את המכונית, אבל אוי לך אם תבקשי שישטוף כלים באותה תדירות; שניכם עובדים במשרות מלאות אבל ברור שאת אחראית לכביסה-כלים-בישולים; כשביקשת ממנו, רק הפעם, לעזור לך בנקיון הבית כי העוזרת לא באה ויש אורחים, הוא צרח בטונים שלא ידעת בכלל שיש לו; כשניסית להסביר שאת מתמוטטת מעייפות ולכן לא גיהצת לו את המכנסיים שרצה ללבוש דווקא היום, הוא נעלב והלך ממלמל משהו על סדרי העדיפויות הדפוקים שלך – משהו מזה, ואולי הרוב, נשמע מוכר?

אל ראגה, אנחנו לא לבד. הפסיכותראפיסט מורטון שאביץ אפילו מקדיש לנו ולתופעה פרק שלם בספרו "חיכוך מיני". אם להאמין לו, יש תקווה.

נשים, כך הוא מסביר, סוברות לתומן באורח טבעי כי חלקה השני של המישוואה שהן עושות יותר מחוץ לבית – קרי עובדות במשרה מלאה או חלקית – הוא שהבעל יעשה יותר בתוך הבית. הן מופתעות כשהוא אינו מתנדב מעצמו לעזור, כועסות ומעוצבנות כשצריך להזכיר לו שוב ושוב לתרום את מה שהסכים לתרום, לעיתים תחת לחץ. בארה"ב עבודות בית ואופן חלוקתן בין בני זוג היא הנושא המרכזי למריבות בינה לבינו. נראה שבתחום הזה אין לגבר ולאשה האמריקניים שום בסיס משותף לראיית המציאות. אפילו ביטויים פשוטים כמו "לעזור בבית" מקבלים משמעות שונה, בהתאם למין הדובר. מנקודת מבטו של הגבר "לעזור בבית" הוא ביטוי חיובי, שמוכיח נכונות לשתף פעולה, לתת גיבוי, להשתתף. מבחינתה של האשה זהו בטוי שנאמר לא בלב שלם, בחצי פה, ומתוך לחץ, בעוד שעיקר האחריות עדיין נשאר עליה. בארץ קורשנו הדברים די דומים, רק בעברית.

טוען הפסיכולוג: ככל שאני מרבה לדבר עם נשים, אני מבין יותר ויותר את מידת הכעס שיש בהן לנושא עבודות הבית. ככל שאני מרבה לדבר עם גברים, אני נוכח לדעת עד כמה אנחנו רחוקים מהבנה בתחום זה. גברים אינם מסוגלים להבין מדוע הנשים מוציאות כל כך הרבה כעס על דבר כל כך פעוט כמו עבודות בית. הם בטוחים שהכעס הוא בעצם על משהו אחר, גדול וחשוב בעיניהם כהרבה.

ברמה האינטלקטואלית מבינים הגברים כי אין הגיון בכך שנשים ישאו לבדן בנטל עבודות הבית. באותה הרמה הם גם מבינים את הצורך של הנשים בתמיכה וגיבוי, מכירים בכך ששום עבודה אינה קשורה ישירות במין העושה. בצבא למשל, ברור להם לגמרי ששטיפת רצפות וסידור מיטות היא עבודתם הם.

ברמה הרגשית הכל שונה.

החלק הקשה ביותר עבור נשים הוא לקבל כנתון את העבודה שגברים עושים אחרת מהן כלפי הנושא. גם אלה שמשתפים פעולה, נאמר מתחלקים בעבודות הבית, לא תמיד יעשו זאת לפי פרשנות האשה כי לבלגן בחדר השינה שמוציא אותה משלוותה הוא בכלל לא שם לב – הוא טוען – והיא לא מבינה איך אפשר לא לראות את כל הבגדים שזרוקים שם סביב והמיטה ההפוכה, או לראות את זה ולחשוב שזה מסודר, וכו' וכו'.

מרבית הגברים, וגם הנשים, גדלו וחונכו במסגרת מסורתית, בבתים בהם תפקידי האב והאם היו מוגדרים וברורים לעין. לבד ממקרים נדירים, רוב הגברים לא ראו את אבא שוטף כלים, מחליף חיתולים או תולה כביסה באורח קבע. כבנים צעירים הם עזרו לאבא לתקן את המכונית או לכוון את האנטנה בזמן שאמא, בסיוע האחות הגדולה, עשו את העבודות ה"נשיות". וככה עבודות הבית הפכו לנחלתן של הנשים.

למרות כל זאת, השינויים בתפקידי האשה בשנים האחרונות כפו על הגברים את הצורך לקחת חלק בעבודות הבית יותר מבעבר. השינוי הזה גרם לרבים לחוש עומס-יתר, מין תסביך סופרמן שמקביל לתסביך הסופרוומן. הנה, נוסף לכל התפקידים שתמיד מילאו כמפרנסים וראשי המשפחה, הם נדרשים גם לערוך קניות, לבשל, לקחת את הילדים מהגן או לשטוף כלים. רבים גם מרגישים לכודים ברשת גדלה ומסתבכת של ציפיות - ככל שהם נוטלים על עצמם יותר מחוייבויות ומשתדלים לעשות יותר, בת הזוג תמיד נטפלת למה שהם אינם עושים ולא אומרת מילה טובה על כל מה שהם כן עושים.

המפתח, אולי, טמון בהבנת העובדה שגברים רבים כועסים במובן מסויים על הזמן שנשותיהם מקדישות לעבודת הבית הם חשים כמי שמקבל את שאריות הזמן של בת הזוג, מה שנשאר לה אחרי שהיא מוציאה כל כך הרבה אנרגיה על עבודה-ילדים-כלים-כביסה. בעוד שמרבית הגברים אינם ששים אולי לעבודות הבית, רבים ישתפו פעולה ביתר רצון אם ידעו שיש תמורה בעד ההשקעה – פרטנרית יותר זמינה להם. בסופו של דבר, כיוון שמקורות התמיכה הנפשית של הגבר גם הם מוגבלים, בלי עידוד ותחושה שהאשה שלהם רוצה אותם, יחושו רוב הגברים זנוחים ומבודדים. מי שתבין עובדה בסיסית זו, ותקדיש לגבר שלה יותר תשומת לב וחברה, תמצא פרטנר מוכן יותר לספונג'ה.

איך לגרום לו לעזור יותר ליד הכיור או הכיריים, וגם לשמור על רוח טובה? שאלה טובה, אבל, לשאבייץ יש רשימת תשובות. קודם כל צריך להבין את נקודת המוצא הבסיסית שלו:

גיל הגבר וההיסטוריה של הנישואים – גבר בן 40-50 שגדל בבית מסורתי וחי במערכת נישואים מסורתי עד לנקודה זו בחייו, יתקשה יותר לקבל ולהסתגל לשינויים במערך המשותף בגלל שאשתו יוצאת לעבוד. הוא גם יבעט יותר מול נסיונות שלה להביא אותו לעזור בבית. בקרב זוגות צעירים נקודת הזינוק היא יותר שיוויונית, לפחות עד שמגיעים הילדים.

יחסו לעבודת הבית שלה – אם הגבר מקשר, באורח מודע או בתת ההכרה, בין חיבה ועבודת בית, הוא עלול להיפגע מחוסר יכולתה של האשה לעמוד בכל המשימות. שיחה פתוחה יכולה לעזור במקרה כזה. רוב הגברים יבינו שהבעיה היא יותר מדי מטלות ופחות מדי זמן. אלא אם כן יש לך עסק עם טיפוס שמרן ועקשן, יש סיכוי טוב שהוא יבין, ישתכנע, יראה את האור ואפילו יעזור.

האם הוא מעודד את הקריירה שלה? – גברים רבים מעודדים את עבודת האשה. מי שמבין ומעודד יותר את אשתו להתקדם בקריירה שלה יחוש פחות נפגע מהצורך שהוא ימלא את חלקו בעבודות הבית, ויש מי שגם יתנדב למלא את חלקו מבלי שיתבקש.

התפקיד שמילאה אמו – האם אמו עבדה מחוץ לבית? למדה באוניברסיטה? מי שבא מבית בו האם היתה פעילה גם מחוץ לתחומי המטבח-משפחה, יטה יותר לקבל אשה עובדת כמצב ענינים טבעי.

מה עשה אבא – מודלים לחיקוי חשובים. אם אביו היה שליט ללא עוררין, שציפה שהכל יכרכרו סביבו וישרתו אותו, סביר שבנו ילך בעקבותיו, או לפחות יראה בכך התנהגות טבעית. אם, לעומת זאת, הוא זוכר שאבא ערך קניות והלך עם הילדים לגינה כדי שאמא תנוח, סביר שיראה בכך התנהגות נורמאלית, שאפשר לצפות לה גם ממנו.

מה הוא עשה בבית כתור ילד – האם סידר בעצמו את מיטתו? סידר את הצעצועים? שטף כלים? ערך שולחן? מי שהתחיל ברברים האלה כילד, לא יעשה מהם ענין כמבוגר. לעומתם, גברים שפונקו על ידי אמא והאחיות יתקשו לראות את עצמם באופן קבוע ליד הכיור.

נשים ימשיכו להתרגז אם ימשיכו לראות ביחסם של גברים לעבודות הבית סוג של שוביניזם חבוי. גברים ימשיכו להיות נרגנים אם ימשיכו להאמין שהנשים בחייהם סתם מנג'סות. הפתרון היחיד הוא בהכרה שנשים וגברים תופסים את עבודות הבית באורח שונה שונה לגמרי, וכל חלוקת תפקידים צריכה להתחשב ביחסם של כל הצדדים לבעיה. אם כל זה ייפתר גם הארוחה תהיה מוכנה בזמן והבית יהיה מסודר. יש תקווה. ■

מאנגלית: אורית הדאל

שׂרית פרקול
צילום: ראובן קסטרו

רומן סוער עם הקנבס

בגיל 78, כשנשים אחרות שוקעות, מן הסתם, בכורסה נוחה, עם הסריגה – משכימה סימה סלונים קום, מתייצבת מול כן הציור ומנהלת רומן סוער עם הקנבס. הרומן הזה כבר בן 50. סימה לא מוותרת.

סימה סלונים. "פריס זה הבית השני שלי, אחרי הבית הזה".

סימה סלונים, ציירת, עין־הודי, אהבה לקרוא לא מכבר ב"סגנון" על ספרו של ג'רמי בייקר, "אופני טולסטוי". סופר שם על בני גיל הזהב, קשישים הרוכבים על אופניים אל אהובתם (לב טולסטוי, בגיל 70), מייסדים תזמורת (ליאופולד סטוקובסקי, בגיל 80), או מתחילים להתפרסם כפסלים (הנרי מור, בגיל 60). יכול להיות שיותר מהכל, דיבר אל לבה הקטע שבו דובר ב"סבתא מוזס", הציירת שערכה בגיל 80 את תערוכת היחיד שלה.

"לא חשוב הגיל" היה המוטו של הכתבה ב"סגנון". זה יכול להיות גם מוטו מוצלח לסימה. נראה שעובדת לידתה בשנת 1910 אינה אלא עוד פרט בביוגראפיה המיוחדת שלה. במכנסי ג'ינס, חולצת משבצות, נעלי בר ומחרוזות כבדות, היא נמרצת יותר מבחורה הצעירה ממנה בשני דורות. היא עדיין מציירת ומציירת, בבית בן מאתיים שנה לפחות, מוקף בוגנביליות, שיחי צבר וברושים גבוהים. המון ציורים, תוססים, צבעוניים ומלאי חיות כמותה.

בגיל 78, כשנשים אחרות שוקעות, מן הסתם, בכורסה נוחה, עם הסריגה – היא משכימה קום (אוהבת לשמוע את אנסקי בבוקר), מתייצבת מול כן הציור (בעמידה, גב כואב או לא) ומנהלת רומן סוער עם הקנבס. בעוד הן יושבות להתחמם בשמש, היא שוקדת על הנצחת השמש בתוך ציוריה – צבעים חמים, מעלים אווירה של שרב ושל קיץ.

בימים אלה סימה עסוקה יותר מתמיד: עבודות שלה מוצגות בתערוכה משותפת של 13 אמנים מעין־הוד, וב־28 בחודש נפתחת תערוכת יחיד שלה בבית האמנים בירושלים – ארבעה אולמות, המייצגים את עבודתה בשנתיים האחרונות.

הפסקה רק לצורך לידה...

הרומן של סימה סלונים עם הציור התחיל מאז שהיא זוכרת את עצמה. כבר בבית ספר יסודי, היא מספרת, הקפיצו אותה מכיתה א' לכיתה ג' – בגלל שהמורה אהבה את הציורים שלה. "אז התחלתי", אומרת סימה, "אבל הדבר הקשה באמת, זה להמשיך. יש צעירים שמצליחים ותכף נופלים. אני לא חדלתי לאחוז במכחול, אלא בתקופה של לידה ומחלות".

סימה נולדה ביפו, למשפחת הרב שניאור זלמן סלונים. הוא לא התנגד לכך שתצייר, למרות שהחסידים "לא כל כך אהבו את הציורים על הקירות". אך הוא לא רצה שתצא "לעולם הגדול", כהגדרתה, לאחר ששכל את בנו בכורו ("לא הכרתי את אחי, הייתי בת ששה חודשים כשנסע") בניכר. דודה וגיסה, שהכירו בכשרונה, שלחו אותה לפאריס, עיר האורות והאמנות, בלי ידיעת אביה. "הייתי כותבת מפאריס מכתבים לאחותי שבחיפה, והיא היתה שולחת אותם הלאה", מספרת סימה.

היא עושה אתנחתה קלה, מגישה קפה בספלוני חרסינה ועוגיות פריכות. רודי, בעלה, עוזר לה עם המגש. היא מתנצלת על הבית הישן – "זה המחיר שאנחנו משלמים בעד השקט והתנאים הנפלאים ליצירה" – שהטיח המתקלף מקירותיו הגבוהים, העתיקים, יוצר דוגמאות בצבעי פאסטל, כמו גלובוס ענק של עולם רחוק.

כשהיא מדברת על פאריס, נשמעת בקולה ערגה עמוקה. "פאריס זה הבית השני שלי, אחרי הבית הזה", היא אומרת. "כשפאריס נכבשה בזמן מלחמת העולם השניה, בכיתי כאילו איבדתי מולדת". כשבאה בפעם הראשונה לפאריס, ב־1934, היו מאחוריה ששה שבועות לימוד אצל ליטבינובסקי ומוקרי, שהמליצו לה לצאת לבירת האמנות. היא למדה שם באקדמיה "גראנד שומייר". יום אחד הזמינה אותה ציירת ישראלית לבוא ל"אקדמי קולורוסי". המודל היתה נערה לבושה שמלה, יושבת על כסא. החדר היה מלא אנשים וצפוף, רק פינה אחת היתה פנויה – התנוחה הנראית מאותה זווית היתה מאוד קשה, מסבירה סימה. היא התיישבה שם.

בהפסקה ניגש אליה הצייר הידוע אוטון פריין, התפעל מהציור שלה וקרא לכולם לראות. הוא ביקש לראות עוד עבודות ואמר שיבוא לאטלייה שלה. סימה אמרה לו שאין לה אטלייה, שהיא גרה במלון. הוא שלף כרטיס ביקור והזמין אותה אליו. היא באה, עם צרור ציורים מגולגל, עבודות מהארץ ומפאריס. פריין דיבר צרפתית. "באותה תקופה הצרפתית שלי היתה דלה מאוד", אומרת סימה, "אז הוא עשה לי ככה" – היא מצביעה על הרקה ועל הלב – "הראה לי שיש לי שכל וגם נשמה".

סימה שולפת אלבום עם קטעי עתונות מצהיבים, לא כל כך מסודרים ("אין לי זמן בשביל זה") ומראה הזמנה לתערוכה. על ההזמנה הזאת היא שומרת היטב: שמה של סימה סלונים הקטנה מופיע שם, בתערוכה בגאלריה "לה ניבו", לצד שמותיהם של כל הגדולים – מאטיס, רנואר, מירו, שגאל, מודיליאני. "באתי לשם עם תיק ציור, ואף אחד לא העלה בדעתו שאני הציירת", היא מספרת, בשמץ גאווה מהולה בפליאה.

בשנים כהן שהתה בצרפת המשיכה ליצור בהשראת מקורותיה הארץ־ישראליים. ידידה ראו, הצייר חיים סוטין (שתמונת דיוקנו, פרי מכחולה, תלויה אצלה בסלון, לא הרחק מציור אותה נערה היושבת על כסא), ראה בה את התגלמות היהודיה החדשה, והצורך לשאוב ממקורות אלה הוא שקבע סופית את מושבה בארץ.

חדר עבודה ברפת

"היא, שנולדה בארץ, ביפו, צריכה היתה להרחיק עד כהיות פאריס כדי שתוכל לגלות את בהירויות הנוף הישראלי. סיפורה הוא תמצית אמנות ישראל: להימשך למערב ולגלות את המזרח, להתחיל ביהודי (משפחה רבנית, ציור פאריסאי־יהודי) כדי להגיע לישראלי", כתב עליה מבקר האמנות ד"ר גדעון עפרת.

בתקופת הפרעות, נודע לה שאביה גוסס. "הערבים הכניסו רעל לאבטיחים", היא אומרת. היא חזרה ארצה. "נורא בכיתי כשנאלצתי לעזוב את פאריס, אבל ידעתי שאני חייבת את זה לאבא, כי שנה וחצי חייתי בשקר, בתרמית".

לאחר שנה של גסיסה נפטר האב, ואז יצאה סימה ללונדון, ללמוד הוראת אמנות. מאז עברו תחת ידיה תלמידים רבים, שחלקם התפרסמו. במשך ארבע־עשרה שנה לימדה בסמינר הקיבוצים "אורנים". אך ההתחלה היתה בדגניה א'. לאחר שובה מלונדון, לא נמצא אף מנהל שהיה מוכן לסדר לה חדר עבודה לצורך ההוראה: "הציעו לי ספסל לימודים עם מחברת קטנה עלובה", היא אומרת. עד שבא יעקב בורדניק, מנהל בית הספר המחוזי של דגניה א', ואמר לה: "עשי מה שאת רוצה". היא לקחה רפת, אותה ניקתה ושיפצה בעזרת התלמידים, והיתה מאושרת, עד שפרצה מלחמת העולם השניה.

סימה עבדה בצנזורה, במחלקה לעברית. המשימה שלהם היתה לא לאפשר לבריטים לדעת מה שעושה ההגנה. היא היתה גוזרת מתוך המכתבים קטעים מסוכנים, וכשהיו שואלים אותה מה גורה, היתה אומרת שזה קשור למטבע זר: היה אסור בזמנו לסחור במטבע זר.

"לפני גמר המלחמה עזבתי, כי הייתי חולה", נזכרת סימה. היתה לה אז תערוכה בחיפה. באותו לילה, אחרי הפתיחה, הסתבר שלקתה בדלקת ריאות, משני הצדדים. "לקחו אותי לבית־חולים בעפולה, בגשם, נסיעה של שלוש שעות מחיפה. האחות הלבישה אותי כותונת רטובה ורעדתי מקור. הייתי במצב מאוד קשה. אבל אלוהים רצה שאבריא", היא אומרת. שלחו אליה לבית־החולים ביקורות מהתערוכה ופרחים. כעבור שבועיים שיחררו אותה. בדרך לצפת, באוטובוס, מספרת סימה, היא הסתכלה בראי של הנהג וראתה דמות קצת מוכרת: "זאת הייתי אני, הייתי כזה שבר כלי", היא אומרת. את התערוכה שלה כבר לא יצא לה לראות.

תייר שמצלמה משתלשלת מצווארו נקלע אל שער הבית בעין־הוד. מחפש את הקבוצה שלו. סימה ורודי מסבירים לו בנימוס שזה בית פרטי, אבל המרירות ניכרת בפניהם. הם מרוב מייסדי כפר האמנים, ונראה שההתמסחרות של המקום די מפריעה להם: יש פאב שעושה רעש בלילה, קבוצות של תלמידים ותיירים ביום.

סימה מספרת על הימים הראשונים. "זה נראה פרה־היסטוריה", היא אומרת, "אבל עברו רק 35 שנה". חמש שנים היתה עזובה בכפר אחרי המלחמה, כשהערבים ברחו. "גרנו כמו פליטים", היא אומרת. "לא היה עלה ירוק אחד, היה צריך לשרוף את כל הסמרטוטים שלהם – הריח היה נורא". במשך עשר שנים, בית השימוש היה בחוץ.

"למה לך לריב עם סימה"...

ינקו, הוגה רעיון הכפר, אמר שמי שרוצה יבחר לו בית. היא ובעלה הלכו לחפש, כל אחד מכיוון אחר. כשחזרו, כל אחד הבריז שמצא בית. הסתבר, שזה היה אותו בית עצמו. גם הצייר אברמוביץ' רצה את הבית הזה. "היה לי אז זעזוע־מוח קשה. אמרו לאברמוביץ', 'למה לך לריב עם סימה, היא ממילא תמות'." סימה מצביעה על הברושים התמירים ונזכרת: "אז, כשבאנו, הייתי צריכה לחפש את השתילים בין הסירפדים הגבוהים, כדי להשקות אותם".

"היה מאוד קשה", היא אומרת, אך מוסיפה בגעגועים בלתי־מוסתרים: "אבל היו הרבה אידיאלים, הרבה רומאנטיקה, היינו מדליקים מדורות בין שיחי הצבר, וינקו היה מספר על הרואה. היתה מסירות לרעיון, התלהבות. אי אפשר לומר שזה עמד בציפיות. יש צעירים עכשיו, בתים חדשים, הלכו האנשים היקרים: שלזינגר, ינקו, ש"ץ, מוקדי – כולם נפטרו".

לסימה סלונים, שבחמישים שנות עבודתה הציגה תערוכות יחיד בשוויץ, בהולנד ובאנגליה, ויצירותיה מתנוססות, בין השאר, במוזיאון ת"א, במוזיאון לאמנות חדשה בחיפה, במוזיאון עין־חרוד, בגאלריות ובאוספים פרטיים, לא כל כך הולך עם תערוכות בארץ: פעם ירד גשם, פעם היתה שביתת דואר וההזמנות לא הגיעו, פעם היה פיתות והאנשים "סגרו את הכיסים", פעם היה שטפון. עכשיו, יש שביתת טלוויזיה. היא מתפללת שלא תחטוף שפעת, שהטלוויזיה תפסיק לשבות – ושהאנשים יבואו לתערוכה: "זאת ההצלחה האמיתית, לבוא אל הציבור". ■

האלבום שיהלום את הרגעים היפים

אל הבול

אספני בולים, חובבי צילום, וכל מי שרגעיו היפים המונצחים בתמונות יקרים לו – יעריכו אלבומים איכותיים ונאים, תוצרת כחול-לבן.

ימי הולדת, חגיגות הבר/בת מצוה, נישואים; ילד ראשון – כל כך הרבה תמונות, המנציחות את הרגעים היפים בחיים [illegible] על [illegible]

כדי [illegible] הזה, [illegible] אשר סידו[illegible] עם אפשרות הוצאה והחלפה. אלבום אשר נעים לדפדף בו, והעיקר – ימיו ארוכים ודפיו אינם נתלשים וגורמים עוגמת נפש לבעליו.

גם אספני בולים מודעים היטב לחשיבותו של אלבום מתאים, אשר יכיל את אוסף היקר בצורה הטובה והאמינה ביותר.

החברה הגדולה בארץ לייצור אלבומים הינה "אל הבול". החברה מייצרת מזה 40 שנה אלבומי תמונות ובולים, המהווים תחליף למוצרים המיובאים מהמזרח הרחוק, אשר עולים למדינה בכסף רב.

האלבומים, הנושאים את סמל הגלובוס, הינם נאים ואטרקטיביים, באיכות מעולה וגימור מושלם.

"במפעל קיימת חנות המשווקת לוועדי עובדים – הנוהגים להעניק את האלבומים כשי לחגים, ולמוסדות" – מוסר רוני שדה, מנהל "אל הבול". "בקרוב תיפתח חנות נוספת בדרך פ"ת 28, אך בינתיים ניתן לרכוש את אלבומי "אל הבול" בכל חנות צילום, ברשתות השיווק, בחנויות קרוסל, רשת קרביץ ובחנויות המובחרות למכשירי כתיבה".

לאל-הבול
אתכם לאורך כל הדרך
KRAVITZ

לרוני ולאל-הבול
המשך שיתוף פעולה הדוק
[redacted]

לרוני!
מיטב הברכות והאיחולים
סטודיו איריס Studio Iris
זה מובטח! צילומצלח
צילומי סטודיו, אולם ווידיאו
בן-יהודה 61 ת"א טל': 236058

לרוני ולאל-הבול
אתכם לאורך כל הדרך
ז'ואפי שיווק
דני פרנקל
רח' הרצל 75 רמת-גן טל. 73 80 31

לרוני ולאל-הבול
המשך שגשוג ופריחה
מאחלים:
"יוסבי"
סוכנות לביטוח בע"מ
שדרות רוטשילד 2, ת"א
טל' 664761, 654732

לאל-[redacted]

לרוני, לידיב ולאל-הבול
המשך שיתוף פעולה הדוק
קרן לטיפול במשפחות חללי הצנחנים

לרוני ולאל הבול
צרור ברכות [redacted]

לאל-הבול
המשך שגשוג ופריחה
שבת בע"מ
שיווק והפצת מוצרי צילום בסיטונאות
מעלה השחרור 23, חיפה
טל. 04-660101

לרוני ואל-הבול
שפע ברכות ואיחולים לבביים להישגיכם הנאים
אלירן – מכשירי כתיבה
רח' מטלון 38, תל-אביב, טל' 831510

לרוני
אתכם לאורך כל הדרך
מאלי ודן
דן-אל חברה למסחר בע"מ
רח' פרץ 41 ת"א, טלפון: 374855

לרוני ולאל-הבול
מאחלים לכם הרבה הרבה הצלחה
Carousel קרוסל
רשת חנויות הפופ
[redacted]
תובל 20 ר"ג טלפון: 7516180/1

לאל-הבול
מסימה אמיר בע"מ
מכשירי כתיבה
כל-בו שלום ת"א

לרוני ולאל הבול
מיטב הברכות והרבה הצלחה בהמשך הדרך
אריה יבין
מזכיר ארגון עובדי צה"ל

לרוני ולאל-הבול
המשך שיתוף פעולה הדוק – עלו והצליחו
קיבוץ גלויות [illegible]
טלפון

לאל-הבול
איחולים ליובל ה-40
הכל [illegible]
טלפון: 720985, 722044, 06-790826

לאל הבול!
המשך שגשוג ופריחה
בר וזנוביץ
אלבומים, צרכי כתיבה, מכשירי כתיבה וציוד משרדי
רח' המעגל 8 [illegible]

לאל-הבול
אתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג
מפעלי טכנו[illegible]

לרוני
שפע ברכות
מאחלים
[illegible]
מעבדה לפיתוח [illegible]
שדרות הר-ציון 12 [illegible]
ת"א, טלפון 381256

לאל-הבו[redacted]
המשך שגשו[illegible]
שיווק מכשירי כתיבה ואלבומי תמונות
זכרון יעקב 5, ת"א [illegible]

לאל-[illegible]
המשך [illegible]
יעקב [illegible]
בית-מסחר למכ[illegible]
צרכי משרד וניי[illegible]
רח' כפר-גלעדי [illegible]

לאל-הבול
צרור ברכות לב[illegible]
לרגל מלאת 40 שנה
פרג' אולפ[illegible]
דיזנגוף [illegible]

לאל-[illegible]
[illegible] שיתוף פעולה פורה בעתיד
"אורנר" א
תנועות [illegible]

נורכלטקס בע"מ

B.L.G. LTD.

תודה לקהל לקוחותינו ולכל מברכינו

קבוץ גלויות 24, בנין מרכזים, תל-אביב
03-822761, 03-835968

[illegible]נת נורכלטקס
[illegible] הברכות והאיחולים [illegible] עלו והצליחו
מאחלים: אופנת עזור[illegible]

לאופנת נו[illegible]
צרור ב[illegible]
י"ח שנות [illegible]
מאחל: [illegible] אלפנט סריגים ובגדי ים

לאופ[illegible]
המשך [illegible]
מאחלים: [illegible] יצרני [illegible] ארוגות
כתובת: יהודה הלוי 19, ת"א
טלפון: 657383

לאופנת נורכלטקס
צרור ברכות לבביות לרגל י"ח שנות פעילות – כה לחי
ליבוביץ הלבשה עילית לגברים
רבי עקיבא 93 בני-ברק, טל. 702172

לאופנת נורכלטקס
צרור ברכות לבביות
לרגל חגכם עלו והצליחו
מאחל: שניידר[illegible]
חנות הלבשה [illegible]
כתובת: שער הגיא 1, [illegible]

לאופנת נורכלטקס
צרור ברכות לבביות לרגל י"ח שנות פעילות עלו והצליחו
מאחל:
אופנת גברים [illegible]
שד' רוטשילד 49 ראשל"צ
טלפון 945368

לאופנת נורכלטקס
מיטב הברכות והאיחולים לרגל י"ח שנות פעילות אתכם ביד אחת לאורך כל הדרך.
מאחלת: לייף דינמיק בע"מ ציוד גהוץ תעשייתי
כתובת: סלמה 85 ת"א, טלפון: 822733

לאופנת נורכלטקס
מיטב הברכות והאיחולים
לרגל י"ח שנים – עלו והצליחו
טלפון: 296152

לאופנת נורכלטקס
מיטב הברכות והאיחולים
מאחל: [illegible]
מוצרי סידקית בסיטונאות
סוכנות בלעדית לרוכסני פלירוס
כתובת הרצל 3, תל-אביב

לנורכלטקס
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
ריאוניונה אדריאטיקה
די סיקורטה
חברת ביטוח

לאופנת נורכלטקס
מיטב הברכות והאיחולים [illegible] חגכם
[illegible] אחת [illegible] כל הדרך
מאחל:
מפעלי טקסטיל בע"מ

לאופנת נורכלטקס
ברכות ואיחולים לרגל חגכם
עלו והצליחו
דפוס בלט ואופסט
לוינסקי 37 ת"א, טל. 824125

לאופנת נורכלטקט
מיטב הברכות והאיחולים
לרגל חגכם
עלו והצליחו
אתכם ביד אחת לאורך כל הדרך
מאחל:
משה בלוי בע"מ
יבואן וסיטונאי להלבשה
כתובת: אלישר 7, ירושלים,
טל' 02-224151

לאופנת נורכלטקס וליעקב בלאו היקרים
צרור ברכות לבביות
לרגל ח"י שנות פעילות
עלו והצליחו!
אתכם ביד אחת
1+1
אחד פלוס אחד
סוכנויות אופנה
נציגות של
מיטב יצרני האופנה
רח' נורדאו 29 חיפה,
טל. 04-640233, 04-664701

[illegible] נדרש מהבד ממנו תופרים את בגדינו לעמוד מעמד לאורך זמן, שלא יקבל צורה מרושלת בכביסות, שצבעיו לא יידהו, שלא יפגם בשימוש.

איכות הבד מתחילה בחוט, ממנו הוא מוצר. במפעל "בלטקס" רוכשים חוטים באיכות גבוהה מחו"ל או מיצרנים מקומיים ידועים. את הבד אורגים בעזרת 7 מכונות חדישות במפעל, ובידע של אנשי מקצוע אשר עסקו בתחום הטקסטיל עוד בארץ מוצאם, טורקיה.

"המפעל מתמחה בעיקר בבדי ג'קרד, ובדוגמאות מיוחדות, הנסרגות יחד עם הבד. המוצר הגמור עובר תהליך אשפרה וצביעה במצבעות הטובות ביותר – כארגמן ווקית – ומתאים אף ליצוא", מוסרים בעלי המפעל.

יצרנים יכולים לקבל ייעוץ, ולהעזר במומחיות המפעל בנושא הטקסטיל.

"בלטקס" מאפשר ללקוחות לרכוש גם בדים גלמיים, אשר לא עברו תהליך אשפרה.

לאושר טקסטיל
המשך תנופה ועבודה פוריה
מייקל האוס – יצרני אופנה
פרישמן 6 ת"א, טל': 621207

לניסו ולמאיר!
המשך שגשוג ופריחה
אחים אגאי בע"מ –
בדים מיוחדים לאופנה
[illegible] 7 ת"א, טל': 03-824465

לבלטקס
שפע ברכות ואיחולים ביום חגכם
אבריטקס – תעשיות סריגים בע"מ
קבוץ גלויות 32 בנין מרכזים בע"מ
טל': 03-810979

לאושר טקסטיל בע"מ
ברכות להמשך הדרך
חוטי טיב בע"מ
ומצבעת טקסטיל בת-ים בע"מ
רח' חבונים 11, בת-ים, טל' 5514298

לאושר טקסטיל בע"מ
המשך תנופה ועבודה פוריה
סריגי אש בע"מ
יצור ושיווק בדי סריגה
שנקלר 26 תל-אביב
טל. 03-821634, 813465

לאושר טקסטיל
שפע ברכות ואיחולים לבביים להישגיכם הנאים
רמ-אל יורם אלי
וצוות העובדים
[illegible] 33, תל-אביב
טל' 03-616259, 622786

לאושר טקסטיל בע"מ
אתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג
גלובל
תובלה בינלאומית בע"מ
עמק יזרעאל 69, ת"א, טל' [illegible]

לאושר טקסטיל בע"מ
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
זיקית
מפעלי צביעה, הדפסה ואשפרה בע"מ
הברזל 16 רמת החייל תל אביב
טל. 03-477141

לאושר טקסטיל
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
דן קסיד®
תובל 13 ר"ג, טל': 03-7515134

לאושר טקסטיל בע"מ
המשך שגשוג ופריחה
בלום-טקס יצרני סריגים אופנתיים
רח' הקישון 16, תל-אביב
טל' 03-823334

לאושר טקסטיל בע"מ
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
לנדאו – יובל
סוכנות לביטוח

לאושר טקסטיל
שפע ברכות
ואיחולים לבביים
להישגיכם הנאים
Liotex
ליאו-טקס, יצרני בגדי ילדים
כתובת המפעל: הקישון 61,
תל-אביב טל. 03-822565
חנות המפעל: הקישון 49, תל-אביב
טל. 03-824801

לאושר טקסטיל
אתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג
א.א. (1982) סוכני מכס ותחבורה בע"מ
[illegible], תל-אביב

לאושר טקסטיל
המשך שגשוג ופריחה
[illegible] – דן פלד
קיבוץ גלויות 26 ת"א, קומה ד'
03-834416

לאושר טקסטיל
אתכם ביד אחת
להצלחה ושגשוג
[illegible]

כל מיני

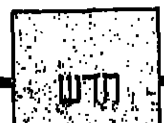

"סלריג"

זה קורה להרבה נשים (וגם לכמה גברים, בעיקר ממוצא סקוטי) בעונה הזאת. הגשמים הראשונים גורמים לחוסר מנוחה וגירוד מוזר באצבעות הידיים. גירוד, שרק מגע של חוט צמר ומסרגות משכך אותו. עין אחת ימין, אחת שמאל והופ, צמת "פטנט" לסוודר בשביל הילד. הזריזות, אלה שלא מפסידות אפילו רגע וסורגות בכל מקום, אפילו בהפסקה בתיאטרון (וגם בזמן ההצגה, במו עיני ראיתיו) ובין האור האדום לירוק ברמזור (כנ"ל), כבר מוסיפות עיניים בשרוולים.

"סלריג" הוא סל מתקפל, מתנה לסורגות/רוקמות/תופרות/חובבות המקרמה ושאר מלאכות־יד. בבית, הוא יעמוד ודאי ליד הכורסא, מול הטלוויזיה. כשיוצאים עם הילדים לגינה, לחברים, לחוג, פשוט סוגרים את ה"סלריג" ולוקחים אותו, במקום שקית הפלסטיק המסורתית.

צמר, מסרגות, סרט מידה, חוברת הוראות ומה לא. העבודה בפנים. עשוי בד ג'אקארד (לבחירה 4 גוונים) ועץ. מחיר מומלץ לצרכן 39.5 ש"ח. יצור, שיווק והפצה: "פז" (טלפון – 03־9231158). ■

נורית ברצקי

חן לאצבעות ללכת

חן לאצבעות ללכת במקומך – זה טוב לג'ינגל. פטנט רשום של יוסף גנץ מרמת גן, הקשור לקריאה, עשוי להחליף את האצבעות.

גנץ, כבן 80, יליד קלוז' שבטראנסילווניה עסק בפטנטים מילדותו. ב־1948 עלה לישראל והיה לצורף. אך את אהבתו לפטנטים לא זנח. לפני כ־10 שנים הגיש למנחם בגין את "עט השלום", כדי שיחתום בו על הסכמי קמפ דייויד. עם פרישתו מהעבודה התמסר יותר להמצאות ועתה הוא יוצא עם פטנט הקשור לקריאת ספרים.

לדבריו, לא נוח ולא אסתטי להרטיב את קצה האצבע כדי לעלעל בדפים, מה גם שזה מקלקל את הנייר. הפטנט שלו הוא מכשיר זול וקטן. באחיזה בקצה המכשיר הוא נטען במטען חשמל סטאטי ע"י חיכוך בדף הנייר. מטען זה מאפשר לאוחז במכשיר להרים את הדף בספר ללא מגע יד. ניתן לשימוש גם כזכוכית מגדלת, סכין לפתיחת מכתבים ועוד.

חשוב לו, ליוסף גנץ, שעם הספר יהיה הראשון להשתמש בפטנט שלו ולכן הוא מנסה לעניין הוצאות ספרים בהמצאתו. לאחר מכן בכוונתו לרשום את הפטנט גם בארה"ב וביפאן.

פטנטים נוספים באמתחתו ובמוחו. עד 120. ■

בתיה אבישי

מגן ברך עם צירים

ספורטאים עם בעיות־ברכיים ואחרים המוגבלים בתנועותיהם – יכולים לברך על הקלה מסויימת. חברת "אשד", לאורטופדיה מתקדמת, משווקת מגן ברך עם צירים מתקוונים לספורטאים ולמוגבלים בתנועות הברך. ממשרדי היצרן מספרים לנו שזהו מגן הברך הקל ביותר בעולם. בתום תקופת השימוש – ניתן לשלוף את הצירים ולהשתמש בו כמגן ברך רגיל.

מחירו: כ־300 שקל.

מגן הברך המתקוון

ארנון צבעים ב'מריונטה'. צילום: סקופ 80

צבע מירושלים

אפשר לראות את העולם גם בקופסה של צבעים: כחול לשמיים, ירוק לעלים, צהוב לשמש ואדום לפרחים. וכשם שהצבעים בטבע מתחלקים לצבעים קרים ולצבעים חמים, כך גם אותנו ניתן לשייך למשפחת הצבעים החמים או הקרים. על הבסיס הזה בנו האמריקנים, אלא מי, תורה שלימה, שהשורה האחרונה שלה היא: יש ללבוש רק את הצבע המתאים לצבע העור שלנו – גם אם זה לא באופנה.

"מריונטה" – הבוטיק הירושלמי המחודש של גבי בן אור היפה, מפיקת סרטים שעשתה הסבה לאופנה, מאורגן על פי תורת הצבעים הנ"ל. לכל המבולבלות עוזרת שם שלומית בן ארי תמיר, בעלת עור חרסינה ושטף דיבור סוחף. אחרי ארבע שעות של ייעוץ היא מאבחנת, ממליצה, מאשרת, מפריכה ומדריכה כיצד לצרף ולהתאים בגדים על פי תורת הצבעים. מה שבהחלט יסייע למראה ולמורל וגם למצב הכיס.

כי מירושלים יוצאות תורות שונות. ■

שיאונה דוור

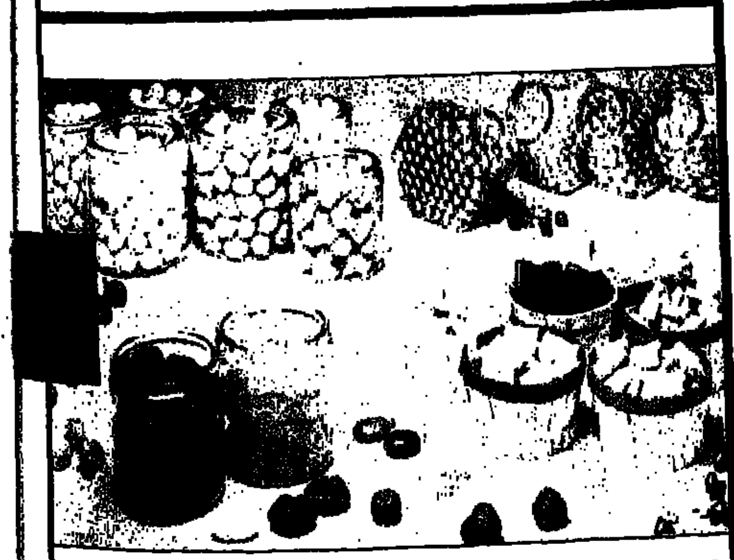

תפנוקי אמבטיה

לא, זה לא מה שחשבתם, וגם אם בא לכם מאד – נא לא להסחף, ולאו דווקא מטעמי דיאטה. כדורים קטנים ויפהפיים אלה, בשלל צבעים וצורות מפתים כל כך, אינם אלא מוצרי־תפנוקים לאמבטיה.

ברשת חנויות "חוויה" הוקמו פינות מיוחדות למוצרי "בודי שופ" – חגיגה למתפנקים: טישיו ריחני, מלחי אמבט, כדורי שמן, בצד פרחים מיובשים, ריחניים ומגבות רכות לפנים באריזות משובבות נפש. בחנות מוצבת גם מכונה הרוקמת מונוגרמות וברכות לפי בחירה. מחירה של מגבת – 15 ש' ואילו סלסלה המורכבת ממיני תפנוקי אמבטיה – 30 ש'.

רעיון למתנה פינוקית לחג החנוכה, או לכריסטמס, רחמנא ליצלן. ■

בתיה אבישי

נחלת בנימין – עם הראש למעלה

(המשך מעמוד 13)

שבנה האדריכל טבצ'ניק בסגנון הזרם הגרמני של ה"ארט־נובו" עם כמה תוספות אישיות משל עצמו. אדריכלים יספרו לכם היום כי זהו הבניין היחיד בתל־אביב העשוי בסגנון הנזכר. היו שכינוהו "חלום אוריאנטאלי פרוע", אבל כינויו העממי היה "בית הדקל", על שום מוטיב הדקל המופיע כגזע במרכזו של הבניין ומתפרש כענפים עם תפרחת ואשכולות בחלון המרכזי העליון. מעניינים מעקות הברזל של המרפסות ובהן צורות של מנורה. בתכנון המקורי ביקש האדריכל להגביה את הבניין ולהציב בקומתו העליונה שני לוחות הברית, אך ועדה עירונית, בראשותו של מאיר דיזנגוף, פסלה את "הרעיון הנועז" בטענה כי, ראשית אין לבנות מיבנים של יותר משתי קומות שמא יסתירו את הנוף, ושנית – כך קבעה הועדה הנכבדה – "אין הדבר הולם בניין פרטי שאין לו אופי ציבורי דתי". וכך הפסידה נחלת־בנימין את לוחות הברית.

בהמשך הרחוב, ומצדו השני, כדאי לשבת על אחד הספסלים ולהסתכל קצת בבית שחזיתו שוחזרה ברוח הימים ההם ובבית מספר 13, שניבנה בידי האדריכל אלכסנדר לוי. שובצו בו – כמו בבתים אחרים בתל־אביב של שנות העשרים – תמונות עשויות אריחי קרמיקה ברוח "בצלאל". על גבי אריחים כאלה מופיעה "תעודת הזהות" של הבית הזה: "בית לוי תרפ"ר". משני צדי כתובת הזיהוי וההנצחה, גם כן על גבי אריחי קראמיקה – צלליות של גמלים, חמורים ורוכביהם. גבוה מעליהם מוטיב "רועה הצאן" – יושב בצל העצים, מנעים ממנגינות חלילו לעצמו ולעדרו. איזו שלווה בצלאלית תנ"כית!

אגב, אותו אדריכל, אלכסנדר לוי, השאיר את חותמו בכמה וכמה בניינים אחרים של תל־אביב הקטנה. אחד מהם הוא הבית במורד רחוב אלנבי שבו "מרתף־ראשון". בית אחר, ביונה־הנביא פינת אלנבי, שסגנונו וצורתו היו שנויים במחלוקת של טעם. היו, איפוא, שכינוהו "בית האניה" והיו שהדביקו לו את הכינוי המזולזל "בית המגהץ"...

בדואים יהודים עם זהב

בפולקלור אותם ימים רחוקים נזכר אדריכל זה בהקשר ל"פרשת הבדואים היהודים העשירים": יום אחד נפוצה שמועה עיקשת ששיירה של בדואים יהודים, הבאים ממעמקיו של מדבר כלשהו, נפעמים בתחושה עמוקה של שיבת־ציון, מתקרבת אל גבולות הארץ. השמועה הוסיפה וסיפרה כי השיירה הגדולה, שאנשיה גמרו אומר לשבת בארץ־ישראל בקרב אחיהם היהודים, כוללת כמה גמלים העמוסים במטען נכבד של זהב. וכי יכול להיות שבדואים יהודיים הגחים ממעמקי המדבר לא יהיו עשירים כקורח?

הסיפור עורר התרגשות רבה והחל בהכנות לקבלת פנים נאותה לבני ערב היהודיים. מספרים שאפילו המשטרה התייחסה לשמועה הזו באמון ומיהרה לשגר תיגבורת של שוטרים בריטים לגשר בנות־יעקב, שם עמדה, לפי השמועה, להכנס ארצה שיירת הבדואים עם מטען הזהב הגדול. מבחינה אדריכלית־שיכונית נרתם למיבצע קבלת הפנים האדריכל אלכסנדר לוי, אשר נחפז – כך סופר לאחר מכן – להכין עבור הבדואים־היהודים עתירי־הממון הצעת פרוייקט מגורים על 'הר נפוליון' שליד הירקון. והכל היו מסנוורי זהב ואחוזי התרגשות, עד שהתברר כי הסיפור כולו הוא פרי מתיחתם של ה"חבר'ה טראסק"...

בית אחר, בפינת רחוב רמב"ם, עבר טיפול קוסמטי שהחזיר לו את נעוריו האבודים. שימו לב לבית הקיבול העליון של המרזב הכחול. מי שחי בתל־אביב של פעם, זה יזכיר לו נשכחות.

החצרות האחוריות של הרחוב

נחלת־בנימין. הרבה אגדות וסיפורים. היום, בחלקו, מדרחוב. עם כמה וכמה בתים של ימים עברו שמן הראוי להקדיש להם מבט ממושך, לנסות "להבין" אותם, את האסכולות שהם מייצגים, את תערוכת הסגנונות שהם מאוכרים.

אבל לא רק חזית הבתים הללו שווה הצצה. גם כמה מחצרות הבתים. לא פאר ולא הדר שם. לא סגנונות של קלאסיקה וארט־נובו. הן מזכירות יותר את סגנון העיירות במזרח אירופה – הרבה יושן ודלפונות וחוסר חמידה מוחלטים. אבל זה מה שהיה וזה מה שעדיין נותר. ויש לזה "אופי" משלו. שם ממלכתם של בעלי מלאכה למיניהם, חלקם בעלי מקצועות נכחדים.

חצר הבית מספר 9 היא אחת הדוגמאות. עד לפני זמן לא רב, באחור מחורי צריף ישן־נושן, ישבה גברת גאה במקצועה ורקמה חולצות לנשים. סמוך לה היה בית מלאכה לחידוש כובעים של האדון אנלין, שהיה בתחילת שנות העשרים ספורטאי נודע של "מכבי ורשה". כשהגיע ארצה החל לייצר כובעי נשים, אבל עד מהרה עבר לייצור וחידוש כובעי גברים, "מפני שלאט לאט התחילו הנשים להיות מודרניות – כך סיפר לנו פעם – התחילו לעשות כל מיני תסרוקות גבוהות ומצחיקות על הראש וכדי שיראו את התסרוקות, הפסיקו ללכת עם כובעים".

כאותה חצר פגשנו אז גם את אדון עציוני, חובב חיות ועופות, צמחוני מתוך הכרה. מקצועו: צמידי זהב לשעונים. ראינו אותו בחצר, מתחת לבית המלאכה שלו, מאכיל עדת יונים הנקהלת למרגלותיו. "פה – אמר לנו הגבר הקרח – זה לא חכמה גדולה לתת אוכל לצפרים ויונים. בארץ הזאת יש, ברוך השם, הרבה אוכל, הרבה לחם. אבל כשהייתי בסיביר, זה היה משהו אחר. שם כל פרוסת לחם היתה שווה זהב. ובכל זאת, גם שם, ברעב הגדול, שלושים מעלות מתחת לאפס, גם שם נתתי להן לחם. גם צפרים צריכות לחיות, לא?"

ממול מצוייה חנותו של אדון פציוק מאורוגוואי, בה הוא תופר תיקי־מסע וילקוטי בית־ספר מעור סקאי. ליד בית המלאכה של אדון פרדו, שם הוא תופר, כבר למעלה משלושים שנה, חולצות לפי מידה, אפשר גם מהבד של הקונה. אדון פרדו, בולגרי נחמד, הוא קצר קומה וחנותו נמוכת התיקרה מספיקה בהחלט למידותיו. אולם משמגיע לקוח שגובהו למעלה מהממוצע, יוצאים לערוך את המדידות בחצר, תחת כיפת הרקיע, שם ניתן להזדקף ללא הגבלה.

בתים זקנים. אנשים לא צעירים. רחוב מראשוני הרחובות של תל־אביב. עכשיו עשו את חלקו העליון למדרחוב. בתחילה השמיעו בעלי העסקים שבו קינות וטרוניות. לוקחים את המכוניות מרחובם, לוקחים את פרנסתם. דומה שעכשיו הורידו קצת השוללים את הפרופיל. נראה שפה ושם התחילו להוריד את הכובע בפני צ'יק' ושותפיו. ■

מה מריץ את אמא?

(המשך מעמ' 19)

"מאחר שאנו ישנים כל יום כשלוש שעות אחרי הצהריים, אנו רעננים אחר כך, ושעות העבודה שלו אינן מפחידות אותי. בחירתו לתפקיד לא פוגעת בלימודיו. הוא קם שמח. אם תגמר ההצגה יותר מאוחר, הוא יקבל ממני פתק למנהל. הכי חשוב, שהוא כל כך אוהב את זה. הילד מוכן ממש לכל. התפקיד הכניס בו ביטחון עצמי. מין מכת ברק. פתאום כולם מסתכלים עליו אחרת, לא על הגובה אלא על הכישרון שלו. נקווה שזה לא יקלקל אותו.

"האמת, אני לא יודעת כמה הוא מרוויח. ישחק פעמיים בשבוע וזה גם לא מטריד אותי, כי לא שלחתי אותו להרוויח משכורת שלישית. לא התעניינתי גם בחוק העסקת ילדים, כי מדובר בתיאטרון 'הבימה'. אמרו שמותר להעסיק אותם פעמיים בשבוע. אז אין כאן ניצול והכי חשוב: אני מקבלת יחס נהדר. מתוכן ההצגה חששתי בתחילה, כי יש שם סצינות מגעילות: זוג רופאים התולשים זה מזה אברים. לילד זה לא הזיז. יש גם סצינה של אונס. הוא בא, שאל, הסברנו לו, אבל לא חושבת שהוא הבין ממש את העניין והוא אינו מושפע לרעה מכך.

"אנו מביאים ומחזירים אותו. הוא צריך להיות צמוד אלי, כי אינו מופיע כל הזמן. וזה לילה. אי אפשר להשאיר אותו לבד ולהסתלק, כך שפעמיים בשבוע, אני איתו בהצגה משבע עד חצות. אני נהנית מזה".

שני ברונשטיין: "התרגשתי רק בהתחלה, בבחינות, ואחר כך לא היה איכפת לי. רציתי כל כך להופיע בהצגה, כי אני רוצה להיות שחקנית כשאהיה גדולה. כשאני מופיעה, אני ישנה אחרי הצהריים ולא עייפה בכיתה, אפילו רעננה מאוד, כי שוטפת את הפנים. ואני גם לא מפחדת ששתי האמהות סוחבות אותי מצד אל צד, כי הן עושות את זה בזהירות. הילדים בכיתה לא יודעים שאני משחקת. לא יצא לי לספר להם, כי אין לי זמן. אולי הם יקנאו אם אני יגיד להם ואולי ישמחו. ואז הם יגידו לאמא שלהם והאמהות יאמרו: 'מה, ילדה קטנה כזו משחקת?'"

אביה של שני ברונשטיין טכנאי מכונות ומתופף בלהקות קצב. האם, אילנה ברונשטיין, מורה: "עדיין לא עשינו חוזה איתם, לגבי זה לא משנה. אני עושה את זה בשביל החוויה. אפילו רציתי להמיר את הכסף בהזמנות ל'הבימה'. לא רציתי שהילדה תרוויח מזה כסף, כי זה לא עניין מסחרי.

"ראיתי מודעה בעיתון ולא חשבתי ברצינות על העניין. הילדה שמעה את השיחות בינינו ולא הירפתה והיא ממש בנוייה לזה. היא תמיד בולטת, שרה לפני כולם ומדקלמת. יש לה ביטחון עצמי נהדר. היא זו שלחצה, אני התלבטתי. לקחנו אותה למיבחן. הם דרשו בתחילה ילדים נמוכים. לא עמדו על העניין של הכישרון. אפילו לא שאלו אם היא בחוג לדראמה.

"השעות המטורפות של ההופעות, זו בעייה. אמרתי שאני רוצה מה שמתחת. זה סודר לפעמיים בשבוע. אני מקפידה שתישן אחרי הצהריים. אם תהיה בעייה והיא תתעייף – נפסיק עם זה. האמת היא שהיא ילדה צנועה, לא שוויצרית ולא אוחזת שתרים את האף בגלל התפקיד שלה במחזה. תוכן המחזה אינו מפריע לי. זו ממש הצגה לכל המישפחה. אבל עליה זה משפיע. את העיקר היא הבינה.

"היא בכלל לא דיברה על כך שנוטשים ילד, כי ראתה את סידרת 'מרקו' בטלוויזיה ושם מראים איך מרקו נינטש. היא רק מדברת על הצדק האכזרי במישפט ואומרת, שהשופט אצדק צדק וטוב שניצחה האשה גרושה שגידלה את הילד, בעוד האמא האמיתית הזניחה אותו ודאגה רק לבגדים שלה". ■

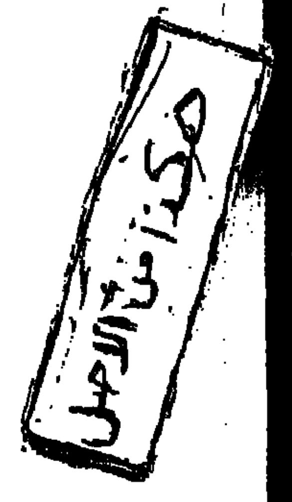

עדנה כצנלסון,
פסיכולוגית חינוכית־קלינית

מצב גידול

הורים לבני עֶשׂרה

מי שעבר את גיל ההתבגרות של ילדיו בקלות – שיקום. מעטים ההורים שהצליחו להתמודד ללא קושי עם האתגרים שמתבגרינו מציבים בפנינו. אחת התקופות הקשות בהורות היא להיות הורים לבני־עשרה. נכון שאין בכי בלילות, אין חיתולים ואין הסעה לכל מקום – אך בכל זאת קשה.

מה קשה ?

★ קשה לנו להשלים עם הרעיון שהמתבגר שלנו רואה בנו אנשים בשר־ודם, לא עוד אבא ואמא ה"כל יכולים". הוא לא יחמיץ הזדמנות לבדוק את כישלונותינו. מהאולימפוס של "סופרמנים" בעבר, דמותנו הולכת ומתגמדת מול כוחם ההולך ומתחזק. אבל כיצד יתנתקו מהתלות שלהם בנו מבלי שייעשה תהליך כזה? קשה להיות עצמאי ובטוח מול מי שיודע הכל, מנוסה ומצפוני.

רק כאשר תופסים אותנו, ההורים, כאנשים שיש להם מגרעות (בצד מעלותיהם) כאנשים לא מושלמים – אפשר לנסות לעשות דברים לבד ואפילו להסתכן בטעויות.

★ קשה לנו להבין מדוע צריך למרוד בנו. האם זוהי התמורה למאמץ, ללילות־ללא־שינה, לאהבה הבלתי מוגבלת שהשפענו עליהם? – מסתבר שקשה לגבש זהות עצמית, אישית, שאינה תמונת ראי של ההורים, ללא תהליך מסוים של מרד ועליה על בריקדות.

★ קשה לנו להבין מדוע מתבגרינו מחפשים מיסתור מעינינו. סוגרים דלתות, נותנים לנו לחוש כאילו היינו בלשים שכל עיסוקם לעלות על עקבותיהם. הרצון של המתבגר בפרטיות אינו מכוון נגדנו. הוא מבטא את הצורך של המתבגר להיות עם עצמו, להשקיע אנרגיה בפנימיותו, תוך כדי ניתוק מסוים מן המבוגרים. הוא רוצה לנסות דברים בלי פיקוח, בלי ביקורת, לשוחח עם חברים, להתבלט, להתבטל, לבדוק את עצמו ואת גופו. כל זאת – ללא קהל. הוא אינו רוצה להיות קשוב, להגיב, להתייחס, אלא להתנשא מהמציאות והיומיום למחוזות אחרים – של הפנטזיה והמשאלה.

הדלת הסגורה, כלומר הפרטיות, מייצגת את הגבול שבינו לבין הוריו. גבול זה הוא עדין ושבירי כל כך, עד שהוא צריך לקבל ביטוי חיצוני ברמותם של קירות ודלתות, כדי להיות בטוח שאכן הוא קיים.

★ קשה לנו לקבל את חטריפ הנרקיסיסטי של המתבגרים. שעות ארוכות מול המראה, חילופי הבגדים, הוצאות על לבוש, פולחן התמרוקות – לעתים קרובות ללא טעם – הטכס המייגע לפני כל יציאה מהבית. כמה שעות, כספים וסבלנות מושקעים בכל אילו.

בזמן בו מיטלטל המתבגר במהירות מטאורית מילדות לבגרות – גופו משתנה, מופיעים סימני המין, יחסו לעולם ולאנשים משתנה, הציפיות שלו מעצמו ושל אחרים ממנו – שונות. המתבגר צריך להשקיע הרבה מחשבה ורגש בעצמו, כדי לעמוד בסערה. הוא זקוק ל"פסק זמן" כדי ללמוד להסתדר מחדש עם עצמו ועם העולם. לקבל את הדמות החדשה הניבטת אליו מן המראה, וליצור שלמות חדשה בין הגוף והנפש שעברו שינויים ניכרים.

★ כמה קשה לעמוד מנגד מול הלחץ הקבוצתי האדיר המופעל על מתבגרים, והצורך שלהם להיות "כמו כולם": להיראות כמו אחרים, להתלבש כמותם, לבלות במקומות שהם In בעיניהם. לשמוע שוב ושוב את המשפט: "כ ו ל ם הולכים, עושים אומרים"... לעמוד מנגד כאשר הם מחוברים שעות למכשיר הטלפון ומעלים שוב ושוב גידה אותה רכילות באנאלית.

אולם יודעי דבר אומרים, שתמיכת "קבוצת השווים" היא היא שעוזרת לעבור בשלום את קשיי ההתבגרות, הכוח שביחד מחזק את הפרטים החלשים. עוד צריך לזכור כי הקונפורמיות ללחץ קבוצת הגיל, המגיע לשיאו בכתה ט"י, הולך אחר־כך ויורד בהדרגה. צריך פשוט סבלנות...

★ כהורים למתבגרים אנו מוצאים את עצמנו, לעתים קרובות, מנוצלים על ידי ילדינו שלנו, עצמנו ובשרנו, שאינם נוקפים אצבע ורואים בנו ספקי־כסף, מלצרים או עוזרי בית העומדים לשרותם. כשהיו קטנים – ניחא. אבל עכשיו ?

אנו רוצים שיטו שכם, שיעזרו לנו, שיתנהגו "כמו גדולים", ואילו הם – מנסים ליהנות מכל העולמות, לזכות לטיפול כאילו היו קטנים, וליהנות מזכויות כאילו היו גדולים.

אנו נבהלים מהעוצמה שלהם, מתבונתם, מהמיניות והתוקפנות שלהם. עכשיו זה כבר אינו "משחק ילדים", אלא "משחק של גדולים".

רק אם נבין שמרבית התופעות שציינו כאן הן נורמטיביות (כך זה בדרך כלל), נתוצות לתהליך ההתבגרות הנורמלי; אם נדע שההתנהגות הבוטה אינה מכוונת דווקא נגדנו, אלא משרתת את צורכי ההתפתחות של המתבגר; אם נהיה מסוגלים להיות גמישים ולא להיכנס למאבקי־כוח מיותרים, אם כי לא נוותר על זכותינו להציב גבולות בגישה פחות סמכותית ויותר מכוונת ומסבירה; אם נפנה להסבר הגיוני ומשכנע, במקום לנסות להוריד פקודות, לאבד עשתונות או לנתק מגע – יש סיכוי טוב שנצא מחוזקים ומחוזקים גם מהתמודדות עם גיל ההתבגרות של ילדינו. ■

ד"ר פנחס ירדן

רופא

חדש במקום משומש

להחליף חדש במשומש, אפשרי לא רק כשמדובר באותו – אלא גם בחלקים של גופנו. כשמגיע השלב, מסתבר שלהחליף חלקי גוף זה לא כמו להחליף גגר, מכונית או דירה, דברים שבאופנה. כש"ההחלפה" נוגעת לגופנו – אנו נעשים קשורים לכל חלק. לשפץ, לתקן – בבקשה, אבל להחליף, להוסיף משהו "במקום" – זה לא. גם מנתחים מבצעים "החלפות" בחלקי גוף, רק וכאשר ברור להם שהדבר הכרחי לתיפקוד הגוף ולאיכות חיים סבירה.

על השתלות כבד ולב, שמענו הרבה כשאלה נפשית, באחרונה, בארץ. על אחרות, כמו השתלות כליה או קרנית, למשל, שמענו פחות. מה שלא היה בחדשות, הוא נושא החלפת חלקי איברים פנימיים בגוף, או בתוספות להפעלתם שאינם מתורמים בני אנוש. מדובר באיברים או בחלקי איברים, המיוצרים בידי אדם. חלקים מלאכותיים. תותבות פנימיות. פרוטזות.

כשמדברים בתותבות פנימיות כמו שסתומי־לב מלאכותיים, ראשי־עצם ירך מלאכותיים או קוצבי־לב מלאכותיים – מדברים במערכות מכניות המתנהגות, במגבלות מסויימות, בדומה לדברים חיים. ובאלה נעסוק.

הפעם ננסה לתאר קוצב־לב מלאכותי. למי שלא זוכר, ליבנו עשוי שריר שלו ארבעה חללים. זוג שמאליים מופרד מזוג הימניים במחיצה ולכל אחד מהחללים פתח לכלי דם. לשני החללים השמאליים, כמו גם לימניים, פתח ביניהם. לכל הפתחים שבין החללים, ולפתחי החללים לכל הדם המזרימים דם מהלב אל אברי הגוף, יש שסתומים המבטיחים זרימת דם חד כיוונית. לפתח החללים של כלי דם המובילים דם מאברי הגוף אל הלב – אין שסתומים. חללים אלה מכונים פרוזדורים. האחרים מכונים חדרים. נשמע מסובך ? – לא לדאוג. נסביר.

על מנת שמבנה שרירי מורכב שכזה יפעל כהלכה, דרוש שיתכווץ תוך תיאום של כל חלקיו, שקצב ההתכווצות ישתנה לפי הדרוש לפעילות הגוף ושיובטח רצף הפעולה שלו, כלומר, שלא תהיינה הפסקות ושלא תהייה החלשה בכוח ההתכווצות. במלים אחרות: שלא יהיו "הפסקות זרם" או "נפילות במתח". ואכן, יש לליבנו מערכת מתוחכמת ויעילה לעמוד במשימות אלה. כמובן, כל זמן שאיננה נפגעת ממחלה או מפציעה.

צריך לדעת שללב יש קוצב טבעי. הוא ממוקם בפרוזדור הימני. ממנו עובר גרוי להתכווצות שהוא יוצר, דרך רקמת הפרוזדור הימני, אל מערכת האחראית להעברתו המסודרת והמתואמת לכל חלקי שריר הלב.

מחלות שונות יכולות לפגוע ולשבש את פעילות קוצב הלב הטבעי, או חלקים שונים של מערכת ההולכה המסודרת והמתואמת של הגרוי להתכווצות שריר הלב. על חלק ניכר מתקלות שכאלה ניתן להתגבר בסיוע תרופות שונות. בכמה מהן יש צורך להפעיל קוצב לב מלאכותי.

יש מחלות ומצבים, שבהם ההפרעה בפעולת הקוצב הטבעי, או במערכת הולכת הגרוי, חולפת. באלה מופעל קוצב־לב מלאכותי לזמן מוגבל. זהו קוצב זמני. באחרים, כשההפעלה בה מדובר היא קבועה, מופעל קוצב־לב מלאכותי באופן קבוע.

עכשיו אנחנו יודעים שיש קוצב לב מלאכותי ושאפשר להשתמש בו באופן זמני או קבוע. האם זו פעולה נדירה ? שמים קוצב לב "מתי שרוצים" ? האם מבצעים פעולה מעין זו אצלנו, ואם כן – האם היא כרוכה בהוצאה גדולה ? – ובכלל, איך עשוי קוצב הלב המלאכותי ?

החדרת קוצבי־לב, זמניים או קבועים, רחוקה מלהיות דבר נדיר. בארץ היא מתבצעת בכל המרכזים הרפואיים הגדולים ובכמה מבתי־החולים הפרטיים. ההערכה אומרת שבארץ מוחדרים כאלף קוצבי־לב מלאכותיים בשנה. הערכה כלל־עולמית אומרת שבשנת 86' היו בעולם כמליון ויותר אנשים שבגופם קוצב־לב מלאכותי.

החדרת קוצבי־לב מלאכותיים נכנסה לשימוש מעשי רק בשלושים השנים האחרונות, אבל הפיתוח הטכני קצר יותר. בתחילת שנות השבעים קיבל העניין תאוצה, ופיתוחים מתקדמים יותר נעשים עד עצם היום הזה.

החדרת קוצב־לב מלאכותי מבוססת על תכונה אחת של שריר הלב, והיא – יכולתו להתכווץ וליצור זרמים חשמליים המועברים לשריר הלב ובכך גורמים להתכווצותו. ומכיוון שכך, פירושו של דבר שלקוצב יש מקור היוצר זרם חשמלי לסירוגין. פרק הזמן קצר ביותר וזרימת חשמל אחת, בפרק זמן אחר, מכונה פעימה (PULSE). פעימה חשמלית כזו צריכה לעבור ממקום היווצרה אל שריר הלב בלי ש"תלך לאיבוד" בדרך.

למעשה – מדובר באמצעי בעל שלושה חלקים. מחולל פעימות (PULSE GENERATOR), מאבטח הולכת פעימות הזרם החשמלי אל תוך שריר הלב (LEAD) ומוליכת חשמל (אלקטרודה).

מחולל הפעימות לא יכול ליצור סתם פעימות חשמל. הללו חייבות להיות בקצב ובעוצמה מסויימים ומיוחדים, המתאימים לפעולת לב האדם שאותו עליו להפעיל. לכן נדרש שמחולל הפעימות יוכל לקלוט סימנים חשמליים מפעילות שריר הלב, לפעול בהתאם ובתאום. צריך גם להבטיח שמחולל הפעימות יהיה חופשי מתקלות ומהשפעות חוץ.

כלומר, מחולל הפעימות החשמליות של קוצב־הלב המלאכותי אינו דומה למצבר חשמלי שחיברו לו איזה מסנכרן (TIMER) מודרני.

מחולל פעימות של קוצב־לב מלאכותי הוא ממש מתקן ממוזער וארוז בצורה מיוחדת. יש בו מצבר מסוג מיוחד, המסוגל לפעול כ־18 שנים, מסנכרן, מאבטח הפעימות היוצאות מהמחולל, חיישן לקליטת שינויים חשמליים הנוצרים בזמן התכווצות שריר הלב, מסננים ומגינים חשמליים שונים, מפסיקים חשמליים, אמצעי תיכנות קצב הפקת פעימות חשמליות (עם זכרון) ועוד כהנה וכהנה שכלולים טכניים.

גם למוליך ולאלקטרודות יש מיפרטים טכניים מרוכבים שנמנע מלפרטם, כדי שלא "נסתבך" יותר מדי. בקיצור: קוצב־הלב המלאכותי הוא אמצעי מתוחכם מאד.

הכנסת קוצב־לב מלאכותי נעשית ע"י רופא שעבר הכשרה מיוחדת לצורך זה. גם התאמות של קוצב־הלב לאחר השתלתו, ומעקב אחרי היבטים הטכניים, נעשים בידי המומחה לקוצבי לב. ביקורות אלה נעשות, לרוב, תקופתית, אחת לחצי שנה או אחת לשנה.

לעומת זאת, ההשגחה על החולה, לאחר החדרת קוצב־הלב, נעשית על ידי רופא המשפחה. קוצב־הלב המלאכותי, כשלעצמו, איננו מגביל את פעילות האדם שבגופו הוא מושתל. ■

רות קרייצרדביב,
דיאטנית קלינית

דיאטה

הכולסטרול
לבדוק רמתו מוקדם ובקביעות

האם אדם, שרמת הכולסטרול בדמו נמוכה, יכול להרגע ולהפסיק לחשוש ממחלות לב?

התשובה היא לא, שכן הכולסטרול אינו הגורם היחיד למחלות אלה, אם כי אחד הגורמים החשובים לכך.

הנושא עלה לפני זמן־מה בארה"ב, עקב דיווח ב"ניו־יורק טיימס" על מחקר, שערך מומחה הלב המפורסם ד"ר מיכאל דה־באקי. לדברי העיתון, בדק הרופא 1,400 חולים שעברו ניתוחי מעקף כלבם ומצא, שאין קשר בין רמת הכולסטרול בדמם לבין התפתחות המחלה לאחר הניתוח.

העיתון הניו־יורקי רב־היוקרה פירש ממצאים אלה כהצבת סימן־שאלה על תפקידו של הכולסטרול בגופנו. אולם מומחים מיהרו להגיב בטענה, שממצאים אלה פורשו שלא כהלכה.

ד"ר אנטוניו גוט, המנהל המדעי של מכון הלב דה־באקי ביוסטון מסר, שאין להשליך על כלל האוכלוסיה את משמעותם של הממצאים הנ"ל. לדבריו, מדובר בחולים שכבר חלו במחלות לב וגורלם תלוי במצבליבם. כלומר, הכולסטרול מהווה גורם חשוב לגבי חולים שעברו ניתוחי לב, אבל הוא אינו הגורם היחיד שיקבע את עתידם.

לכן ההמלצה היא, שכל האוכלוסיה מגיל 20 ומעלה חייבת לעבור בדיקה תקופתית של רמת הכולסטרול בדם. במידה שזו מעל 240, יש להכנס למשטר תזונתי, שייקבע ע"י דיאטן קליני. לפי ממצאים אחרונים יש לשמור על רמת כולסטרול בדם – 200 (מ"ג לרציליטר) ומטה, בעוד שרמה של 200־240 נחשבת ל"רמה גבולית".

לדברי ד"ר גוט, ד"ר דה־באקי בודק את רמת הכולסטרול אצל כל המטופלים ואם רמתו גבוהה, הוא מורה להם על דיאטה מתאימה.

כידוע, לא כל מחלות הלב קשורות ברמה גבוהה של כולסטרול בדם. ישנן מחלות לב שגורם העישון, למשל, ממלא בהן גורם מרכזי. מאחר שהכולסטרול הוא רק אחד הגורמים למחלות לב מסויימות, אין ביטחון שאדם, שרמת הכולסטרול בדמו נמוכה, אכן חשוף פחות למחלות לב, שהרי הוא נשאר חשוף לגורמים סביבתיים ותורשתיים אחרים.

"השורה התחתונה" היא, שכדי להקטין חשיפה לסכנה של מחלות לב, יש לנקוט תפריט בריא, דל שומן ודל־כולסטרול; יש לשמור על משקל תקין, בהתאם לגובה ולגיל; יש להתמיד בפעילות גופנית סדירה ויש להקטין עישון ואם אפשר, להפסיקו כליל.

במחקר שפרסם הביטאון של ההסתדרות הרפואית בארה"ב נמסר, כי נמצא קשר הדוק בין רמות גבוהות של כולסטרול בדם, לבין שיעור התמותה, בעיקר ממחלות כלי הדם, בקרב אנשים למטה מגיל 50. אלה, שנהנים מרמה נמוכה של כולסטרול, תוחלת חייהם ארוכה יותר ולכן חשוב שיבדקו בקביעות רמה זו. גם הורדה של רמת כולסטרול הנחשבת נורמלית, או תיקנית, גם בה יש כדי להאריך את תוחלת החיים.

במלים אחרות, כולסטרול אינו קשור בגיל ואת רמתו יש לבדוק בכל גיל. מעניין לציין, שבאותו מחקר נקבע, שלגבי אנשים מעל גיל 50 רמת הכולסטרול קשורה פחות בתמותה, מאשר בגילים יותר צעירים, לא משום שהכולסטרול אינו גורם קובע, אלא משום שבגילים הגבוהים נחשף האדם לגורמי סיכון נוספים עקב ההזדקנות וההאטה במספר תיפקודים חשובים בגופו.

לפני זמן קצר, פרסמה הממשלה האמריקאית, בשיתוף עם ארגוני בריאות חשובים, הנחיות ברורות בעניין הכולסטרול, שהעיקריות בהן הן אלה: מומלץ לכל אדם מעל גיל 20 לעבור בדיקת כולסטרול; להקטין את סך השומנים ל־30% מהקלוריות שבתפריט היומי (ורק שליש מהם שומנים רוויים) ולהקטין את כמות הכולסטרול שבמזון ל־300 מ"ג ליום ומטה; לצמצם את צריכת הקלוריות של אלה שסובלים מעודף משקל; לבצע דיאטה בשלבים – על פי הוראות דיאטן מוסמך – ואם הדבר אינו עוזר, להוריד את השומנים במזון היומי ל־20% ואת כמות הכולסטרול היומית במזון ל־200 מ"ג; להעזר בתרופות, על פי הוראות הרופא, רק אם דיאטה שנמשכת 6 חודשים אינה מורידה את רמת הכולסטרול בדם. ■

אולמי הייכל מזוולון
חולון, שד' קוגל 38, טל. 846388, 849218
* חתונות * בריתות
* בר מצוה * נשפים וארועים
מבצע
20 ש"ח למנה
כולל מע"מ
מינימום 200 מנות
מזוג אויר מלא
גלאט כשר (חלק)

נעלי לב הזהב
רח' סוקולוב 25 חולון
טל. 844959
שאל כל לקוח
נעלי לב הזהב על בטוח

גלרייה
רהיטי יוקרה
16 דגמי פינות אוכל
בצבעי שלייף לייק
ופורניר
להשיג במחירים מיוחדים בסניפי:
גלריה – רח' האורגים 5, א. תעשיה חולון טל. 03-5564973
רח' מרכוס 54 א. תעשיה סגולה, פ"ת טל. 03-916929
יד חרוצים 16 תלפיות טל. 02-712940
צומת צ'קפוסט חיפה טל. 04-728950

בדיקה חינם
אגזוזים
טולכט
המרכז להרכבת אגזוזים
* 15% הנחה תינתן לכל המביא מודעה זו. עם אפשרות ב־2 תשלומים.
* אחריות של שנה תינתן לכל אגזוז כולל הרכבה.
* שרות אדיב ולאורך זמן.
המוסך: רח' חפלר 19 א.ת. חולון טל. 5591437

רח' קרית שמונה 27, חולון
טל. 5587473
לרגל הפתיחה
10% הנחה למביא מודעה זו
* מכשירי כתיבה
* צורכי צילום
* צילום ארועים
* מתנות
הנחות גדולות על קניה כמותית

מבצע מיוחד בעיר חולון
קנה בבתי העסק המופיעים במדור זה וזכה בכרטיס הגרלה
למכונית חדשה
ובנוסף פרסים על כל קניה
פרטים בבתי העסק
המבצע הגדול בשיתוף מועדון צרכנים לקוראי מעריב ובתי העסק הנבחרים

LE BLUE MARKISE
המרקיזה הכחולה
תכשיטים
בעיצובים מיוחדים ומקוריים
במחירי המפעל
SOKOLOV 58 HOLON
רח' סוקולוב 58 חולון 03-884852

חנות לחומרי בנין ואינסטלציה
וצרכי בית
שכפול מפתחות
מפיץ מורשה רב־בריח
מחירים זולים
שרות אדיב
האחים לוי חולון, רח' שנקר 65 טל. 854472

אקסקלוסיב
כלי מיטה, מגבות, מפות, עבודות יד לנדוניה ולמתנות
רח' סוקולוב 88 – חולון טל. 840625
השם מחייב

סלון סבוי 77 בע"מ
סוקולוב 77, חולון טל. 03-882588
Electrolux
הקשר האישי שלכם למוצרי חשמל ביתיים בשרות ובאיכות במבצע כל השנה
לכל עובדי:
אלביט
* אלסינט
* אקפראם
* אל־אופ
* ארקיע
* בנק הפועלים
* ביה"ח תל השומר
בזק ת"א־ירושלים
* ועד הפועל
* מכון ויצמן
* מבטחים
* מקורות
* מוטורולה
* ביה"ח קפלן
סלון סבוי מאחל חמשך עבודה פוריה
king
שואב אבק אלקטרוני חובט
ומכונת כביסה
מדיח השוב מכולם
תנור "מולטי־סיסטם"
BUILT IN
לתושבי חולון והסביבה
אתכם ובשבילכם לאורך כל הדרך!!!
VISA
ישראכרט אשראי גמיש – עד 20 תשלומים
מבצע 4 תשלומים שווים
מבצע 6 תשלומים שווים

מוגש ע"י גרין־קארד, יצחק שדה 34/5, 337129, סגנון, 25.11.87

כאב ראש

סבי גרנות

ויויאן גרה ב"קוט־סן־לוק". כשגרה באשדוד קר־או לה אביבה. "אביבה זה שם צעיר כל כך", היא אומרת, "באמת, הייתי אז צעירה". קוט־סן־לוק הוא הרובע היהודי של מונטריאול. רו־בע שמחולק למספר שכונות. ויויאן וחיים גרים בבית נאה בשכונה טובה. בעברית קוראים לבית כזה "וילה". במונטריאול אנשים לא גרים בוילות. הם גרים בבתים או בדירות. לפעמים גרים בבתים סתם. לפעמים גרים בבתים יפים, גדולים או מפוא־רים.

לבתי הפאר שעל צלע ההר, אלה של ברונפמן, אונ־סיס וטייקונים אחרים, לא קוראים וילות. לאלה כבר מעניקים דימויים של "פלה" או "שטו" – ארמונות. ובאמת, עם שלושים חדרים ויותר, סוויטות לאורחים, אולמות הקרנה פרטיים, בריכות שחיה סגורות ופתו־חות, אלה כבר לא בתים, גם לא וילות.

הבית ב"קוט־סן־לוק" נאה. אפשר לומר מפואר. גם גדול. בקומת הכניסה חדר אורחים גדול מאוד, חדר אוכל גדול מאוד, מטבח גדול מאוד ולצידו חדר אוכל קטן, שטוף שמש (כשיש שמש).

אמה של ויויאן, שרה, באה לגור כאן אחרי מות בעלה. את חדר האוכל הקטן הפכה לחממה, וליד החלו־נות העגולים היא מגדלת נענע ופטרוזיליה שטופת עלים. "נורא", היא אומרת, "הפטרוזיליה המסולסלת שמוכרים כאן כמו מפלסטיק. יש והנענע לא גודלת בכלל. לפעמים חודשיים רק שלג וחושך. קצת אור, כמו התחלה של בוקר, או התחלה של לילה, ושוב שלג ושוב חושך... אבל, לא נורא. העיקר שיהיו מאושרים הילדים".

וויויאן מחייכת חיוך קליל כשמלת המשי הקלילה שלה, כמו הבושם הקל המרחף סביב גזרתה הדקה, ושערה המטופח הסוגר על פנים רעננות ועיניים וטו־בות.

למונטריאול באו בשישים ושש. "היה מיתון", היא מספרת, "חיים ניסה להיות עצמאי. פתח חברה קטנה להובלות. הלך טוב, אבל המיתון היה ממש אסון. הכל נראה כל כך חסר תקוה. באנו לכאן, כי יש לנו כאן הרבה בני דודים. באמת עזרו לנו יפה מאוד".

נסענו לעיר במכונית הקדילק הלבנה שלה. "חיים רוצה שאחליף ל־ב.מ.וו. פה זה עניין של יוקרה. אתה עושה עיסקה ואנשים מסתכלים באיזה מכו־נית נוסעת אשתך, בכדי להחליט על העיסקה. אני אשאר עם הקדילק. מי שגדל בישראל ולמד בה ביסודי ובתיכון, עבר את 'יום השואה' כל שנה. ספרדים ואש־כנזים, לכולם המילה 'גרמניה' אומרת משהו. לא נוס־עת ב־ב.מ.וו. לא קונה מוצרים גרמניים. זה נר הנשמה הקטן והפרטי שלי". אשה מיוחדת, ויויאן־אביבה.

ירדנו לעיר העתיקה והתארחנו בגלריה של ידידה טובה. אחר כך אכלנו ארוחת ערב במסעדה חדשה שמ־ציעה "נובל קוזין סינואה" – נובל קוזין בנוסח סין...

מאוחר יותר ישבנו באחת מפינות חדר האורחים, והעוזרת המקסיקנית הגישה קפה ועוגיות. חיים צלצל ואמר שיאחר. יש בעיות עם המלון בפורטו־ריקו.

"חיים התחיל בטכסטיל. אחרי כמה שנים עבר להש־קעות. בתי מלון זה שגעון חדש שלו. לפחות תהיה לנו סיבה טובה לנסוע לשמש של הקריביים לעיתים תכופות". העוזרת שאלה את סניורה ויויאן אם היא יכולה לעשות עוד משהו בשבילה. "תודה, שום דבר", אמרה ויויאן.

שתי עוזרות גרות בבית בשני חדרים מרווחים, ליד חדר הביליארד, שבנה חיים. שתיהן ממכסיקו. כשבאו לכאן למדו גם צרפתית ואנגלית. אמא של ויויאן מנה־לת את משק הבית ביד רמה. את העוזרות לימדה ער־בית מרוקנית. למה? כי זו שפה שמדברים עם העוזרות, ככה היא רגילה, עוד ממרוקו. המכסיקניות רכשו שפה רביעית, והן מדברות ערבית מרוקנית שוטפת על כל העיצורים הקשים שבה.

למחרת נסענו שנית לעיר. לבוטיק של ויויאן. כשחיים יצא מעסקי הטכסטיל, ויויאן נכנסה אליהם. פתחה בוטיק לבגדים מיובאים במרכז מרידיאן המפואר. סיבה טובה לנסיעות לפריז, וחוץ מזה גם בפריז יושבים בני דודים בעסקי הטכס־טיל, סניף נוסף של משפחת בן־חמו ("בנאמו", בצרפ־תית).

הלכנו גם לדואר, לשלוח חבילה לארז. ארז היה בן שנתיים כשבאו לכאן. עכשיו הוא עושה תואר שני בהנדסת מחשבים בקליפורניה. טל נולדה כמה שנים מאוחר יותר, כשהיו כבר מבוססים. היום היא בתיכון. קרית לכל דבר.

שרה הכינה ארוחת ערב חגיגית. עמדה וטרחה על מיטב מאכלי מרוקו. חיים צלצל ואמר שיאחר. הגיע לקראת סוף הארוחה, הושיט ידו אל אחד מבקבוקי התרופות המפוזרים בבית. סובל ממיגרנות. מתח. לחץ. "אני מוכרח לסלק את הבן־זונה הספרדי מהשותפות במלון. הוא רק הורס..." שאל גם מה נשמע בארץ. לא אכל. כואב לו הראש. ביקש מהעוזרת שתארוז לו שתי חליפות וכמה חולצות פייר קרדין לנסיעה. יטוס בבוקר לפורטו־ריקו. נראה מה אפשר לעשות. "הכאב ראש הזה יחתוך אותי לשניים", התנצל ועלה לחדר השינה.

במטבח העבירה שרה תבשילים מהסירים לקופסאות הקפאה. העוזרת המכסיקנית הסירה את הכלים מהשול־חן. שתינו תה הדרים מתוק והבטנו אל הגן המואר באור רך. שתקנו. עצב קל ריחף בחדר. "כשהשתחררתי מהצבא", אמרה ויויאן, "הכרתי את חיים. הוא היה כבר בן עשרים ושלוש. עבד כנהג משאית בחברה גדולה. אני התחלתי לעבוד כפקידה בחברת תרופות. היה קיץ. אחרי הצהרים, חיים היה בא מהעבודה, מתקלח, עולה על הווספה במכנסיים קצרים וגופיה ובא לקחת אותי. היינו נוסעים לחוף פלמחים ונשארים שם עד השקיעה. השמש היתה יורדת ונבלעת במים. באור אחרון היינו יושבים ומדברים. היה לנו הרבה זמן אז. והיה לנו כל כך מעט: וספה. גופיה.

"הדאגות התחילו רק אחר כך. ידענו שיהיו ילדים. ידענו שנרצה לתת להם הרבה דברים שלא היו לנו. הצלחנו. אבל בערב, כשחיים חוזר מאוחר, כמו היום, כמו בכל יום, עם כאב ראש, אני יודעת שלא ניסע על וספה לחוף, אף פעם".

ויויאן הביטה בכוס התה המתוק והוסיפה בשקט, "אני כל כך מתגעגעת". עכשיו מבטה ריחף הרחק מן הגן המואר ושט על פני קוט־סן־לוק, על פני מונטרי־אול כולה, על פני אוקינוסים וימים, הרחק הרחק אל חוף פלמחים.

שחמט

שאול הון

זהירות, האחיות!

ז'וז'ה פולגר, בת ה-18, מטרכת לשחק בתחרויות נשים ומתפשת "טרף" בין הגברים. גם שתי אחיותיה הצעירות, סופיה בת ה-13 ויהודית בת ה-11, עלו על "דרך המלך" וקוצרות גם הן הצלחות.

לא מכבר השתתפו שלושתן בתחרות הפתוחה בסן ברנרדינו שבהרי האלפים בשוייץ (71 שחמטאים, בהם רבי אמנים רבים). מקומות 1-4 כבשו גיאורגייב הבו־לגרי, דלוגי מארה"ב והיוגוסלבים צבאלו וצויטן – כ"א 7 מ-9. חצי נקודה אחריהם הגיעה ז'וז'ה עם רבי האמ־נים הורט ונֶמֶט – כ"א 6.5. סופיה ויהודית (מקום 15 ו-17) 5.5 נקודות כ"א, עם אלוף אוסטריה לשעבר, יוזף קלינגר, והשוודי ר. אקסטרם וקובצביץ ועוד. הישג נאה ומכובד לשלוש האחיות בחברת שחמטאים מנוסים כל כך.

בסגנון תחבולני מנצחת ז'וז'ה את יריבה הגרמני.

ז'וז'ה פולגר — שאמארט

1. ד4 פ-ו6, 2. פ-ז3 ה6, 3. ר-ז4 ג5, 4. ה3 ד5, 5. ג3 ר-ה7, 6. פב-ד2 0-0, 7. ר-ד3 ב6, 8. פ-ה5 ר-ב7, 9. מה-ו3 פב-ד7, 10. מה-ח3 צ-ה8, 11. צ-ד1 ג4, 12. ר-ג2 ב5, 13. פד-ו3 (מאיימת 14. פ:ו7! מ:פ, 15. מה:ה6+!! מ:מה, 16. פ-ז5X). לא יצלח 13. – ח6 בגלל 14. ר:ח6! ז:ר, 15. מה-ו3+ מ-ו8, 16. פ:ו7! מ:פ, 17. מה:ו6+ מ-ו8, 18. מה:ח6+ מ-ז8, 19. מה-ו6+ מ-ח8, 20. פ-ז5 צ-ו8, 21. מה-ח6+ מ-ז8, 22. ר-ח7+ מ-ח8, 23. ר-ז5+ מ-ז8, 24. ר-ח6+ ז6, 14. פ:ו7! מה-ב6 (על מ:פ זוכה 15. פ-ז5+ מ-ז8, 16. מה:ה6+ מ-ו7, 17. פ-ו7 מה-ג8, 18. ר-ח6+ מ-ז8, 19. פ-ד6), 15. ר:ז6! צ-ו8 (על ח:ר בא 16. מה-ח8+ מ-ו7, 17. פ-ז5X), 16. פ-ז5 שחור נכנע.

בתחבולה נאה הכיסה גם את השוויצרי.

דיאגרמה מס' 106

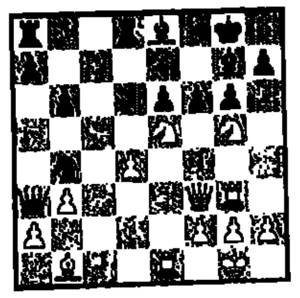

ז'וז'ה (בלבן) המשיכה 24. פ:ו7! (אינה יכולה בלי הקרבה) מ:פ (גם המשכים אחרים לא יעזרו), 25. מה-ח5+ מ-ז8, 26. ר:ז6 ו:ה5, 27. ר:ה8 צ:ר, 28. מה-ז5 שחור נכנע.

★ תל אביב: במוצאי שבת ב-8.30 תיערך בגלריה "בוגרשוב" (רחוב בוגרשוב 60) תחרות בזק גדולה, בהשתתפות טובי שחמטאי הבזק בארץ, ביניהם: י. גרי־נפלד, אלוף הארץ נ. בירנבוים, א. גרינפלד, ש. כגן, ג. רכליס וא. מנור. פרס ראשון – כרטיס טיסה לאירופה, תרומת איש העסקים פ. פוסטל.

★ נבחרת "הפועל" ת"א נצחה בתחרות הארבע, שנערכה במועדון "הפועל" ת"א, וצברה 16.5 מ-24 נקודות. גם נבחרת "ביכורי העתים" 16.5 נקודות. נבח־רת הנוער 9 ונבחרת הרצליה 6. היה זה מפעל יפה ביוזמת מועדון "הפועל", הראוי לחיקוי.

★ קיבוץ עמיר: ב"תחרות הבנים" המסורתית (102 משתתפים) ניצח אורי זק, שצבר 8 מ-9. אחריו אילן מנור ומשה בן-זאב 7.5.

★ רעננה: לזכר רם שרון, שהיה מפעילי "הפועל" במועדון המקומי ובאיגוד, תיערך במוצ"ש ב-6 תחרות קבוצתית בהשתתפות מועדוני "הפועל" הרצליה, הוד השרון, כפר סבא ורעננה. ■

בולים

100 שנה להולדתו של פנחס רוזן

פנחס רוזן (פליקס רוזנבליט) נולד בברלין בשנת 1887 למשפחה יהודית מסורתית, ושמר כל חייו על יחס חיובי למסורת ישראל. בצעירותו בלט בפעילו־תו היהודית. היה ממייסדי תנועת הנוער "תכלת לבן", בשנת 1920 נבחר לנשיא התנועה הציונית בגרמניה.

בשנים 1923 עד 1925 פעל בא"י. בשנים 1926 – 1931 שהה בלונדון, שם כיהן בתפקיד ראש מחלקת הארגון של ההנהלה הציונית, בראשות נשיאה פרופ' חיים וייצמן.

בשנת 1931 עלה לארץ־ישראל והשתקע בה, תוך שהוא עוסק במקביל בעריכת־דין ובפעילות פוליטית. היה בין מייסדי התאחדות עולי גרמניה, שימש כחבר במועצת עיריית תל־אביב, ונמנה על מייסדי "המפלגה הפרוגרסיבית", בראשה עמד עד שנת 1961.

פנחס רוזן היה חבר בממשלה הזמנית, ואחר־כך חבר בממשלות ישראל בין השנים 1948 – 1961. היה שר המשפטים הראשון של ישראל והניח את הבסיס למער־כת המשפטית במדינה.

אחרי איחוד המפלגה הפרוגרסיבית עם הציונים הכלליים, ב-1961, היה נשיא המפלגה המאוחדת. עם כינון המפלגה הליברלית העצמאית – היה נשיאה מ-1965 עד לפטירתו, בשנת 1978.

הבול, בערך 80 אג', מציג את דיוקנו של רוזן על רקע מאזניים, לפי העיצוב של רות בקמן והודפס בבית־הדפוס א. לוין־אפשטיין. על חותמת יום הראשון מופיעה חתימת ידו של פנחס רוזן. ■

"שמור על בריאות השן"

בול מיוחד שהונפק באיסלנד, בערך של 12 כתרים, הוקדש במלחמה במחלות שיניים, והוא מציג ילדה מצחצחת שיניה ומשתמשת בפלואוריד. השימוש בו היווה, כזכור, סלע מחלוקת בישראל. איסלנד מדורגת במקום החמישי בעולם במספר רופאי שיניים שלה, יחסית לאוכלוסיה.

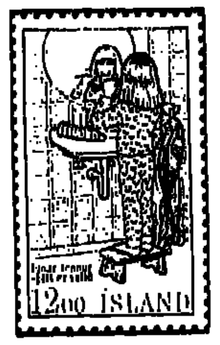

40 שנה למצבת הזכרון בטרזיינשטאט

ב-1947 הקימו שלטונות צ'כוסלובאקיה מצבת־זיכרון ובה מנורה בעלת שישה קנים, אש תמיד, פרח וגדר תיל. כל אלה מופיעים על בול בערך של 0.50 כתרים דניים, במלאות 40 שה להקמת מצבה זו.

ברידג'

אדריאן שוורץ

הגנה לאומית

המשחק שלהלן נערך במסגרת משחקי הליגה הלאומית. המגינים היו הזוג הבינלאומי המצטיין שלום זליגמן ודוד בירמן והם הוכיחו פעם נוספת את רמתם הגבוהה.

צפון
♠J 10 3
♥Q 10 6
♦A K 8 2
♣A Q 2

מערב
♠A 5 4 2
♥K 8 2
♦Q 7 6
♣K 10 5

מזרח
♠K 8
♥J 9 7 5 3
♦5 4 3
♣9 4 3

דרום
♠Q 9 7 6
♥A 4
♦J 10 9
♣J 8 7 6

צפון – דרום פגיעים, מחלק מערב

דרום	מערב	צפון	מזרח
– –	1 ספייד	דאבל	פאס
1 ללא שליט	פאס	2 ללא שליט	פאס
3 ללא שליט	פאס	פאס	פאס

ההכרזה משונה במקצת נוכח החלטתו של דוד בירמן לפתוח ב-1 ספייד במערב. בדרך כלל הפתיחה במצב כזה היתה צריכה להיות 1 קלאב (או פאס) ו-1 ספייד מיועד להפריע למתנגדים, אם מתברר שהשותף חלש. היד של צפון מתאימה להכרזת 1 ללא שליט אך בגלל היעדר בלם בספייד החליט צפון להכפיל. התשובה 1 ללא שליט של דרום היא חיובית ומראה 6-9 נקודות, בלם בספייד ויד מאוזנת. צפון, שידו שווה יותר בזכות העובדה שהוא מכריז אחרי הפתיחה של מערב, מזמין חוזה ודרום נענה להזמנה ברצון.

מערב יצא ב-2 הארט וזו היציאה היחידה שיש בה כדי להכשיל את ביצוע החוזה. כל יציאה אחרת עשויה לאפשר למכריזים לא רק לבצע את החוזה אלא אף לקחת לקיחת־יתר אחת!

הכרוז שיחק הארט נמוך מהדומם ולקח את ה-7 של מזרח באלוף. עכשיו שיחק את הנסיך ריאמונד לעקיפה, שהצליחה ו-10 דיאמונד, שזכתה בלקיחה. כעת בא תורו של ספייד נמוך אל הדומם: אף כי כל העקיפות עתידות להצליח, חייב הכרוז לקחת לקיחה אחת לפחות בספייד. בשלב זה המשיך בירמן בהגנה היחידה המכשילה את החוזה: בניגוד למקובל הוא עלה באלוף ספייד כדי לאפשר כניסה בצבע ליד של שותפו. לאחר שלקח שיחק את המלך הארט ואת ההארט האחרון, שאותו לקח הכרוז במלכה ברומם אך בינתיים הוגבהו הוארטים של מזרח.

במצב שנוצר אין הכרוז יכול עוד לבצע את החוזה, בלית ברירה המשיך בספייד והמלך שבידי זליגמן לקח ואחריו לקחו שני ההארטים הגבוהים וכך הוכשל ביצוע החוזה. מיותר לציין, שברוב השולחנות עלה בידי המכריזים לבצע את החוזה של 3 ללא שליט בקלות רבה.

רהיטי פלטין
מס' 1 בכורסאות טלויזיה בארץ
כורסא גמישה המצטיינת בנוחות ובעיצוב חדשני, ניתנת להטייה לאחור.
שלדה עשויה עץ מכוסף בתהליך כבישה צורנית.
המפעל: רח' הפרנא 21, חולון. טל. 03-803701 אולם תצוגה: נחלת בנימין 132, טל. 827230

שרות תיקונים לדודי־שמש וחשמל
מכירה, התקנה
מפיץ מורשה לדודי אמקור
בהשגחת מכון התקנים
בר כוכבא 23 חולון טל. 809228 - 806679

מוצרי אלומיניום לבנין
• ויטרינות • תריסים • מקלחונים
משרד: קראוזה 59, חולון טל. 881640 מפעל: טל. 9611908

שווארמה מס. 1 בעיר
פול מצרי אורגינל
מסבחה, שקשוקה
פלאפל תימני אוריגנלי
דב הוז 1 ככר סטרומה, חולון טל. 03-5057827

הזיש!
בוטיק אקסלוסיבי לילדים
הרגזה אופנה וטעם טוב
10%

וידאוסרט
סיפרית קסטות וידאו
ברשותנו כל הסרטים של כל החברות
כל סרטי וולט דיסני · כל סרטי אימפריה
כל סרטי M.G.M.
כל סרטי T.V.K. · כל סרטי ר.ק.ע.
כל סרטי הד־ארצי · כל סרטי ערוץ 1
הספריה מס. 1 בעיר

רינה
עיצוב
שיער
(צוות לענין)
קק היסוד 1 קרית עבודה חולון טל. 6691629
עיצוב שיער, מניקור ופדיקור
נשים, גברים וילדים

מבצע מיוחד בעיר חולון
קנה בבתי העסק המופיעים במדור זה וזכה בכבטנגס הגרלה
למכונית חדשה
ובנוסף פרסים על כל קניה פרטים בבתי העסק
המבצע הגדול בשיתוף מועדון צרכנים לקוראי מעריב ובתי העסק הנבחרים

מכון לגירים אוטומטיים
· תיקון ושיפוץ ממסרות אוטומטיות
· החלפת שמנים וכיוונים
רח' הסתת 22, אזור התעשיה חולון טל. 809577

■ שרות ■ תיקון ■ מכירה ■ שעונים
Lafayette
יבוא ושיווק MARVIN
סוקולוב 24 חולון טל. 03-5050632

נגרית אלון
אלי את ג'קי
■ מטבחים ברמה בינלאומית
■ ריהוט לפי הזמנה
רח' חבואי 19 א. ת. חולון (לשעבר רח' התחיה 14 יפו)
טלפון לתאום פגישה: 870408, 858722

מרכז ההודו והבשר
עופות, דגים, בשרים, שימורים
מכירה בסיטונות וליחידים
רח' חנקין 69 חולון טל. 5564387

קונדטוריה אשר ובניו
כשר למהדרין
* תוצרת עצמית מעולה
* עוגות ועוגיות
* מוצרי מאפה מוקפאים
* מקבלים הזמנות לאירועים
רח' חבנאי 18 אזור התעשיה חולון. טל. 03-838889

השמל שיר-הו
* מוצרי חשמל וחומרים
* תיקון מכשירי חשמל ביתיים
* ביקור בית
מרכז מסחרי - קרית שרת חולון, (ליד בנק לאומי) טל. 5566162
שרות עם כל הלב
בהנהלת מוטי

כל בו רו־ית
מרכז מסחרי קרית שרת חולון
פרפומריה וחומרי ניקוי
שרות אדיב ויחס חם במחירים מפתיעים
אשראי עד 30 יום
גבעת התחמושת 19, חולון טל. 805088

מוגש ע"י גרין־קארד, יצחק שדה 34 5/337129, טגנון, 25.11.87